א וויכטיקע פאסירונג אין וויניפעג!
ערשטע עפנטלאכע

פארזאמלונג פון פריינט פון סאוו. פארבאנד, זונטאג

יוני 21טן
8 נ.מ. אין

פעלעס טעאטער

גוטע רעדנער
גוטע מוזיק
פראגראם

זון אויפגאנג — 4.18.
זון אונטערגאנג — 8.40.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

דאס אידישע ווארט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

וועטער: רעגן, קילער

Vol. 21, No. 119. Winnipeg, Fri. June 19, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג פרייטאג, ד' תמוז, תרצ"א.

אגב - אורחא
פון מארק

וועגן פארשיידענע זאכן

"צו אל. קאפאנעס קעניגטום איבער דער אונטערוועלט נעמט א סוף", מעלדן די צייטונגען.

קאפאנע איז פאר יארן געווען דער קע־ניג פון בוטלעג און "רעקעטיר" באנדע.

אלע האבן דאס געוואוסט, און באזונ־דערס די פאליציי, וואס איז געווען טאקע א "שערהאלדער" אין די "ביזנעס"...

און קאפאנע האט געלעבט אין עושר און אין כבוד, איז געווען א חשוב'ער ביר־גער, האט באזוכט די קירך אלע זונטאג, האט געגעבן גוטע נדבות פאר צדקה און האט געזאגט דעות אין דער פאליטיק (נאך וואסערע דעות, — מיט קאפאנען האט מען זיך גערעכנט!)

אבער דאס רעדל האט זיך א דריי גע־טאן. אין דער פאליטיק האט אפנים געוויגט א "קאנקורענט באנדע" — ווי אלע גהורי בענע מענשן האט קאפאנע אויך געהאט זיינע שונאים.

ראביים שטימען איין אז אידישקייט גייט אונ־טער אין רוסלאנד

קאנפערענץ פון אמעריקאנער ראביים אפגעהאלטן אין וואואסי, אינד.

וואואסי, אינד., יוני 19 (איטא). — דריי ראביים, וועלכע האבן דיסקוטירט א געשריבענעם רעפעראט פון דייוויד גאלדבערג וועגן דעם איצטיקן סטאטוס פון אידן און אידישקייט אין סאוועטן פארבאנד...

הויכע סאוועט באאמטע קריגן שווערע שטראפן פאר אנטיסעמיטיזם

דריי העכסטע באאמטע פון דערבענט, אין דאגעסטאן, פאר־אורטיילט צו לאנגע טורמע טערמינען, און פראקוראר פארלירט זיין שטעלע

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

ד"ר. י. ל. מאגנעס אין מאנטרעאל; שווימט אפ יוני 26טן

וועט באזוכן זיצונג פון "בארד אף גאווערנארס" אין צוריך אין יולי

(ספעציעל פאר ד. א. וו. דורך "איטא")

פרעמיער בענעטס בוד־זשעט אנגענומען אין הויז מיט מערהייט פון 30

רעגירונג קריגט 102 שטימען צו 72 — ליבעראלער אמענדמענט קריגט 70 שטימען פאר און 109 קעגן

אטאווא, יוני 19. — פרעמיער בענעטס בודזשעט איז אנגענומען געווארן פונם הויז לעצטן אוונט מיט א מערהייט פון 30 שטימען...

צוויי קרבנות פון היץ אין מאניטא־בא; גרויסע היץ און שטויב שטורעם טוען אן גרויסע שאדנס

א צאל לעבנס פארלארן און א גרויסע צאל איז פארבליבן היימלאז פון פארפלייצונג ארום דראמהעלער, אלטא.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, יוני 19

שבת, יוני 20

זונטאג, יוני 21

מאנטאג, יוני 22

מיטוואך, יוני 24

מאס-מיטינג צו פרא־טעסטירן קעגן סקול באורד דאנערשטאג

פייערלאכע עפענונג פון פרץ-שול אויסשטעלונג זונטאג אוונט

דריי פון צעשלאגענע אידישע ארבעטער פון עפולה אין שפי־טאל, 12 ארעסטירט

ירושלים, יוני 19 (איטא). — דריי אי־דישע ארבעטער זיינען אין שפיטאל, 9 אנדערע זיינען לייכטער פארוואונדעט גע־ווארן און 12 זיינען אונטער ארעסט...

לעקציע פון שאול ראסקין היינט אוונט

פוע"צ פרויען ביי ראסקינס בילדער אויסשטעלונג

שפאנישע מאנארכיסטן ארגאניזירן אויפשטאנד קעגן דער רעפובליק

מאדריד, שפאניע, יוני 18. — קלאנגען וועגן א מאנארכיסטישער פארשווערונג...

קיינער קוקט זיך ניט אום, ווען מאן דערשיסט זיך אויף טויט אין א געפאקטן שיקאגער טעאטער בעת דער אויפפירונג

שיקאגא, יוני 19. — דאס לעבן אין דער גרויסער שטאט איז צו ברויזנד און עס שטעלט זיך אפילו ניט אפ אויף איין רגע צוליב דעם טויט פון א יחיד.

(שלוס אויף דער לעצטער זייט)

ערשטע שול רופט זיך אפ אויפן רוף פון דער תלמוד תורה

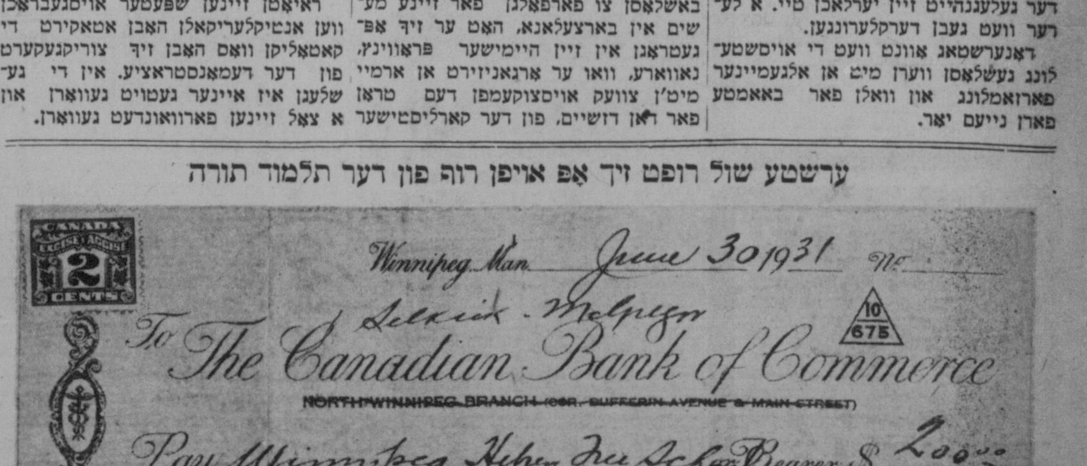

דאס איז א קאפיע פון דעם טשעק אויף $200, וואס די עדת-ישורון שול האט געגעבן דער תלמוד תורה פאר איר "אויסלייז פאנד".

פרץ-שול אויסשטעלונג דעם זונטאג, 8.30 אוונט אין פרץ זאל

גראנדיעזע פייערלאכע עפענונג פון

פראמינענטע רעדנער און באגריסער — אינטערעסאנטע אקספאנאטן — בופעט
אינטריט פריי!

ידיעות פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט

די ארבעט צווישן דער יוגנט

די ארבעט פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט צווישן דער יוגנט וועט פון איצט אן געפירט ווערן אין צוויי ריכטונ-גען: א) צווישן דער אמעריקאנער אי-דישער סטודענטנשאפט און גראדואירטע פון די אידיש וועלטלאכע שולן; ב) צווי-שען דער ארבעטער יוגנט. עס ווערט צו-געגרייט א ספעציעלע פראפאגאנדע לי-טעראטור אין אידיש און אין ענגליש, וועגן אידישיזם און וועגן דער ארבעט פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט. די עקזעקוטיווע פון דער סטודענטן און יו-גענט ליגע האט צעשיקט צירקולארן צו אלע יוגנטלאכע צווייגן מיט פראיעקטן און פלענער פאר זומער ארבעט. די ניו-יארקער יוגנט צווייגן וועלן היינטיקן זו-מער דורכפירן א זומער קאנפערענץ און סימפאזיום אין איינעם פון די קעמפס.

נייע צווייגן און ארגאניזאציעס

די לעצטע צייט זיינען צוגעקומען די פאלגנדיקע נייע צווייגן און ארגאניזאצי-עס: 1. קולטור געזעלשאפט כאר, שי-קאגא (קרוב צו 70 מיטגלידער); 2. פאלקס קלוב, טאראנטא; 3. שלום עלי-כם פאלקס אינסטיטוט, שיקאגא; 4. יו-גענט צווייג, אטלאנטא, דזשא.; 5. בר. 95 ארבעטער רינג אין פערט עמבאי; 6. בר. 24 ארבעטער רינג, ניו־יארק; אר-בעטער רינג פרויען קלוב, ניו בראנזוויק; 8. בר[א]נטש 14 ארבעטער רינג, ברוקלין; 9. פרויען לייענער קרייז, דעטראיט; 10. קולטור געזעלשאפט צווייג אין האוואנא, קובא.

ווענדונג צו פראגרעסיווע ארגא-ניזאציעס זיך אנצושליסן אין דער אק״ג.

א צאל פראגרעסיווע ארגאניזאציעס האבן זיך לעצטנס אנגעשלאסן אין דער אידישער קולטור געזעלשאפט. אין ניו־יארק און אין באסטאן זיינען פארגעקומען גרעסערע קאנפערענצן פון פראגרעסיווע און ארבעטער ארגאניזאציעס וועגן טאן בשותפות׳דיקע קולטור ארבעט מיט דער אידישער קולטור געזעלשאפט. איצטיקן ווערט ארויסגעשיקט א ווענדונג צו אלע אידישע פראגרעסיווע אידישע קולטור און ארבעטער ארגאניזאציעס און שולן, בראנ-טשעס פון ארבעטער רינג און אינדעפענ-דענט ארבעטער רינג, פראגרעסיווע לאנדסמאנשאפטן, זיך אנצושליסן אלס צווייגן, מיטגלידער און שטיצער פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט. ארגאניזא-ציעס, וואס צאלן צען דאלאר א יאר ווערן אויך אווטאמאטיש אבאנענטן פון אידישן ביכער קלוב.

טעאטער סטודיא פון קליוולאנ-דער צווייג פירט אויף לייוויקס "די ארימע מלוכה"

די דראמאטישע סטודיע ביים קליוו-לאנדער צווייג פון דער אק״ג. האט לעצטנס אויפגעפירט מיט גרויס דער-פאלג ה. לייוויקס "די ארעמע מלוכה" ("בעטלער"). די אויפפירונג האט ארויס-גערופן גרויס לויב אין קליוולאנד און ביי די דארטיקע אידישע און ענגלישע טעאטער קריטיקער. די סטודיע ביים קליוולאנדער צווייג האט פאראיארן מיט גרויס דערפאלג אויפגעפירט פאר דעם "טעאטער פון אלע נאציעס" מעקלערס "דעם צדיקס נסיעה" און שלום עליכמס "גאלדגרעבער".

קולטור געזעלשאפט כאר, ניו-יארק. לאזאר ווייגער — דירי-גענט

דער קולטור געזעלשאפט כאר פירט איצט אן א קאמפאניע פאר נייע זינ-גער. דער כאר האט זיך געווענדעט צו די חברים פון דער אידישער קולטור גע-זעלשאפט זיך אנצושליסן אין כאר. דער כאר גרייט זיך איצט צו דער אגפטריט ביי דער יערלאכער אונטערנעמונג פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט, שבת אוונט, דעם זעקסטן יוני, אין טאון האל. די רעפעטיציעס קומען פאר יעדן פריי-טאג אוונט און זונטאג בייטאג, אין אי-דישן קולטור הויז: 130 איסט 17טע גאס, לעבן אירווינג פליים, און יעדן דאנערשטאג אוונט (בראנקסער סעקציע) אין 1422 ווייליקינס עוועניו, בראנקס, נ. י.

דעטראיטער און ווינדזארער צווייגן טוען בשותפות׳דיקע ארבעט

די צווייגן פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט אין דעטראיט און אין ווינד-זאר, קאנאדע, נישט קוקנדיק אויף דעם, וואס זיי געהערן צו צוויי באזונדערע מלו-כות, פירן אן בשותפות׳דיקע ארבעט דורך א ספעציעל דערוויילטן געמיינ-שאפטלאכן קאמיטעט. אין דעטראיט גע-פינען זיך איצט דריי צווייגן פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט. דער דאר-טיקער שלום עליכם אינסטיטוט העלפט זייער א סך אין דער ארבעט. פאלגנדי-קע טעטיקייטן זיינען איצט אונטערגענו-מען געווארן: 1. אן אקציע צווישן די פראגרעסיווע לאנדסמאנשאפטן פאר דער אידישער קולטור געזעלשאפט; 2. אונ-טערהאנדלונגען מיט דער ארטיקער באארד אף עדיוקיישאן וועגן איינפירן אין די הייסקולס אידיש; 3. מאני־לייב יובילעי פייערונג; 4. ארבעט פאר דעם ביכער קלוב ביי דער אידישער קולטור געזעל-שאפט.

פילאדעלפיער צווייג גיט ארויס י. י. שווארצ׳ס "ליריק פון שפאניע"

דער פילאדעלפיער צווייג האט היי-יאר אנגעפירט א ברייטע טעטיקייט: אוונט קורסן, ליטעראריש זונטאגס, אר-גאניזירט א יוגנט צווייג. דעם 5טן יוני וועט פארקומען דער שלום עליכם אוונט אין ארטיקן אידישן טעאטער מיט דער קונסט טעאטער טרופע (מארים שווארץ). עס וועלן אויפטרעטן די קינדער פון די אידישע שולן און מנחם בארײשא פון דער הויפט פארוואלטונג וועט באגריסן. דער פילאדעלפיער צווייג גיט איצטער ארויס י. י. שווארצ׳ס בוך "העברייאישע ליריק פון שפאניע", זיינע איבערדיכ-טונגען פון די ליבעא פון אבן־גבירול, אבן־עזרא און יהודה הלוי. מען קאן זיך שוין אבאנירן ($2.00) אין הויפט אפיס פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט.

פלענער געמאכט אין פאראויס...

דער פונדאמענט פון א סך דערפאלגרייכע געשעפטן איז געלייגט געווארן אין צייטן פון עקאנאמישער איינשריינ-קונג, מיט דעם שכל׳דיקן געברויך פון דרוקעריי. עס איז דא מער צייט צו ארגאנזשירן א דירעקט־דורך־פאסט קאמ-פיין, גוטע פראיעקטירנדיקע פארמעס וואס וועלן שניידן די קאסטן פון אפערירונג... צו פארבעסערן לייבלס און רעפערס... און פארזארגן די דילערס מיט צוציענדיקער סיילס ליטעראטור. עס קאן זיין א גוטער מיטל ווי אזוי צו פארבעסערן אייערע געשעפטן דורך דעם געברויך פון גו-טער דרוק ארבעט. זאל אונזער דעפארטמענט פון קונסט ארבעט אייך באהילפיק זיין אויפן געביט פון פרינטינג... מיט דער צוגרייטונג פון קאפיע, מיט דער ארטיסטישער אויסשטעלונג פון שריפטן, קאלירן און בילדער. און אייך העלפן צו זעען און באגרייפן די מעגלאכקייטן פון סיילס און אלע אנדערע געשעפט טראנסאקציעס.

טעלעפאנירט 55 409

The Israelite Press
Limited
165 Selkirk Avenue
WINNIPEG

זינדיק בלוט

א העכסט שפאנענדער ראמאן פון דעם אידישן לעבן אין אמעריקע

◆◆◆◆

פון א. ר.

(פארזעצונג)

ביטריס איז אויפגעשטאנען פרי. ווען די פרימארגן זון האט זיך נאר באוויזן און די ערשטע שטראלן זיינען געפאלן אויפן פענסטער פון איר צימער — האט זי זיך אנגעטאן, זי האט זיך ארומגעוואשען און זי האט געפילט: ס׳איז שוין געקומען די צייט צו ווערן אקטיוו. אנ-צוהויבן צו דורכפירן איר פלאן: איצט שלאפט ראזענבערג. ער האט די גאנצע נאכט געטרונקען און ער איז ערשט ניט לאנג צוריק איינגעשלאפן. זי קאן דער-ווייל אוועקגיין אהין וואו זי דארף און זיין זיכער אז ער קוקט איר ניט נאך.

זי איז שטיל צוגעגאנגען צו דער טיר פון איר צימער, האט זי פארזיכטיק גע-עפנט און זי איז אריין אין פארדערשטן צימער. ראזענבערג און עני זיינען גע-ווען פארזונקען אין א טיפן און שווערן שלאף. ביטריס איז שטיל דורכגעגאנגען זייער צימער, זי האט שטיל געעפנט די טיר אין קארידאר אריין און זי איז אויפן גאס ארויס.

ווען זי איז אנגעקומען צום סענטראל פאליס אפיס איז דער זייגער שוין גע-ווען באלד ניין. זי איז גלייך אריין אין אפיס, ארומקוקנדיק זיך פריער אויב קיי-נער שפירט איר ניט נאך. אין אינווייניק האט איר באגעגנט דער סעקרעטאר פון דעם שעף און ער האט איר געפרעגט:

— מיט וואס קאן איך אייך דינען.

— איך דארף זעען דעם פון דער פא-ליציי.

— קאנט איר מיר נישט זאגן צוליב וואס?

— ניין, איך קאן עס נאר אים אליין זאגן.

— אויב אזוי, וועט איר אזוי גוט זיין און ווארטן, דער שעף איז נאר וואס אריינגעקומען.

— אבער ס׳איז זייער א וויכטיקער ענ-ין.

— דער שעף נעמט אויף פריוואטע באזוכער ערשט ארום עלף.

— אבער איך קאן נישט ווארטן.

—וועט איר קומען שפעטער.

— ניין, איך מוז אים גלייך זעען... עס האנדלט זיך וועגן זייער א וויכטיקער זאך.

פון דעם טאן מיט וועלכן ביטריס האט עס ארויסגעזאגט און פון דער צע-טומלקייט און ערנסטקייט אויף איר פנים, האט דער סעקרעטאר פארשטאנען, אז דא האנדלט זיך ווירקלאך וועגן זייער אן ערנסטן און וויכטיקן ענין און ער איז געווארן ווייכער:

— איך וועל פריער אריינגיין מעל-דען.

—אלרייט, נאר ביטע זייער: פאר-געסט ניט צו זאגן, אז עס איז זייער א וויכטיקער ענין. איך מוז אים גלייך זע-ען.

— אלרייט.

דער סעקרעטאר איז אריין אין א זיי-טיקן צימער. עס האט לאנג ניט געדוי-ערט און ער האט געעפנט די טיר און ער האט אויסגערופן:

— ביטע, גייט אריין!

ביטריס האט זיך אומגעקוקט, געזעען אז קיין פארדעכטיקטער מענש איז נישט-טא אין דעם צימער אין וועלכן זי האט זיך געפונען און זי איז אריין אין קא-בינעט פונם פאליציי שעף.

דער צימער איז געווען א גרויסער און טונקעלער. ביי א שווערן טיש איז געזעסן א מאן אין די מיטעלע יארן. ער האט גע-האט א רואיק און קלוג פנים. זיינע אוי-גן זיינען געווען זייער שארפע און הא-בן געהאט א שטאלענעם בליק. די האר זיינע זיינען שוין געווען גרויליך. דער סעקרעטאר איז פונם קאבינעט ניט ארוים. ער איז געבליבן און ער האט זיך גענו-מען פארען ביי א צווייטן טיש ביי פא-פירן וועלכע ער האט צענויפגענומען, כדי זיי דערלאנגען דעם שעף.

— צו מיר? — האט דער מאן גע-פרעגט.

— איך דארף צום שעף וועגן זייער א וויכטיקן ענין.

דאס בין איך, ביטע, זיצט.

ער האט אנגעוויזן אויף א שווערן און טונקעלן שטול, וואס איז געשטאנען לעבן זיין טיש און ביטריס האט זיך אוועקגע-זעצט און זי איז געבליבן שטיל.

— איך וואלט געוואלט צו בלייבן אליין מיט אייך — האט ביטריס גע-זאגט.

— אהא! — האט דער שעף פאר-שטאנען און ער האט זיך גלייך געווענדעט צום סעקרעטאר:

—איר וועט אזוי גוט זיין...

— אלרייט... האט זיך דער סע-קרעטאר גלייך געכאפט און ער איז גלייך ארוים פונם קאבינעט.

— איצט זיינען מיר אליין? — האט ביטריס געפרעגט.

— פאלשטענדיק אליין... איר קאנט פריי רעדן. אויסער מיר, הערט אייך קיי-נער נישט.

ביטריס האט גענומען דיידן צו ערשט לאנגזאם, רואיק און דערנאך אלץ גי-כער און האסטיקער און זי האט אים דער-ציילט די גאנצע געשיכטע וואס עס האט פאסירט מיט איר ברודער. זי האט אים דערציילט, אז זי איז א טאכטער פון א גאנץ רייכן מאנופעקטשורער, נאר אין זיין פאמיליע זיינען פארגעקומען אזעל-כע פאסירונגען צוליב וועלכע דער ברודער איז אוועק פון דער היים און איז אריינ-געפאלן צווישן א חברה בוטלעגער. ער האט זיך צווישן זיי געפונען א שטיקל צייט און ער האט זיך פארנומען מיט פירן געשמוגלטן שנאפס.

דער שעף האט זיך נעענטער צו איר צוגעבויגן, ער האט באקומען אן ערנסטן פנים, דערשמעקנדיק אז דאס האט צו טאן מיט עפעס אן אויפרעקונג, איז ער געווארן זייער ניינעריק.

— דערציילט... דערציילט, רואיק און קלאר.

ביטריס האט אים דערציילט, ווי זי איז געקומען אהער אפזוכן דעם ברודער. זי האט אים געפונען, נאר אין דעם זעלבן אוונט איז געשעען אן אומגליק. דער ברו-דער איז ארעסטירט געווארן און מען האט אים פאר׳משפט צום עלעקטריק טשער. זי האט געוואוסט אז מיט אים צוזאמען איז געפארן א צווייטער. איינער א מאקס ראזענבערג. ענדלאך האט זי זיך דער-וואוסט, אז דעם מארד איז יענער בא-גאנגען, און יענער דרייט זיך ארום פראנק און פריי.

—באלד... איך ווייס פון דער קיים... אבער דעם רעוואלווער האט מען דאך געפונען ביי אייער ברודער?

— ריכטיק, אבער דער רעוואלווער בא-לאנגט צו ראזענבערגן, וועלכער האט מיט אים געשאסן.

— פון וואנען קומט ער צו אייער ברו-דער אין קעשענע?

— דאס האט ראזענבערג מיט דער הילף פון אגענט איבערגעשיקט צו אים אין קעשענע אריין.

און זי האט אים דערציילט די גאנצע געשיכטע, ווי עני, די וואס לעבט מיט ראזענבערגן האט איר אלץ דערציילט. און איצט — איצט בין איך צו אייך געקו-מען נאך הילף — האט ביטריס אויס-געלאזט.

— וואס קאן איך אייך העלפן אין דעם ענין?

—זייער פיל. מיין פארשלאג איז אזעל-כער: געפינט א דעטעקטיוו אויף וועלכן איר קאנט זיך פארלאזן, מיט וועלכן איר זייט זיכער אז ער איז ניט פארבונדן מיט די פארברעכער, דער מאן דארף זיך פארשטעלן און שפילן די ראל פון א גענגסטער, ער דארף אויסזעען ווי איינער פון דער חברה... און ער דארף ווערן מיין חתן... ס׳הייסט... איר פאר-שטייט דאך וואס איך מיין.... איך וועל אים נעמען צו זיך אהיים... ער וועט קאנען פונם ערשטן צימער — וואו עס וואוינט ראזענבערג, דורכפירן א דראט אין צווייטן צימער, אין מיין צימער אריין... ביי מיר אין צימער וועט ער אוועקשטעלן א טעלעפאן אפאראט.... אין אוונט וועט ער בלייבן כלומרשט נעכטיקן מיט מיר... ראזענבערג האט א טבע אלע נאכט צו רעדן וועגן דעם מיט דער פרוי מיט וועלכער ער וואוינט... דער מאן וועט אלץ קאנען הערן און וועט קאנען זיין א באגלויבטער עדות.

— א... איך פארשטיי... איך פארשטיי.

— מיר וועלן דערמיט קאנען אפראטע-ווען אן אומשולדיקן מענשן און בא-שטראפן א שולדיקן. מעגלאך — אז אזוי ארום וועט מען קאנען כאפן די גאנצע באנדע וואס ארבעט צוזאמען מיט אט דעם ראזענבערגן.

ביים שעף האבן זיך די שטאלענע אוי-

דינער שמיכל האט זיך צעליינט אויף זיינע שמאלע ליפן.

— און ווי וועט זיין, אז ראזענבערג וועט חושד זיין דעם מאן און ער וועט זיך היטן צו ריידן?

— דארף מען מאכן אזוי אז ער זאל קיין חשד ניט האבן.

— ווי אזוי מיינט איר, קאן מען דאס מאכן?

— איך ווייס? דאס איז אפהייניגיק פון דעם מאן, וועמען איר וועט מיר גע-בען, דאס הייננט אפ פון זיינע פעאיקיי-טען.

דער שעף האט פארצויגן די ברעמען, ער האט איינגעקנייטשט דעם שטערן, ער האט א ווייל געטראכט און דערנאך האט ער געזאגט:

—אלרייט, איך וועל שוין וויסן ווי דאס דורכצופירן... אלרייט... איך האב געראדע א פאסיקע פערזאן דערצו... אבער זאגט מיר: מיט דער דאזיקער פרוי, די וואס וואוינט מיט דעם חברה-מאן — זייט איר זיכער מיט איר?

— פאלשטענדיק.

— פארשטייט איר מיך, אויף אזעל-כע קאן מען זיך ניט פארלאזן.

— ניין, מיט איר בין זיכער ווי מיט זיך אליין...

—איז אלרייט... וועלן מיר שוין געפינען אן עצה. אבער זייט וויסן: עס וועט אויך זיין שטארק אפהייניגיק פון אייך אליין. איר מוזט קאנען שפילן איי-ער ראל...

— איך רעכן, אז איך וועל מיין ראל דורכפירן פאלשטענדיק.

— אלרייט, וועל איך אריינרופן א מאן, זייער א פייאיקן... איך וועט זיך גלייך מיט אים באקאנען. איך רעכן אז ער וועט אלץ געשיקט דורכפירן... איר וועט זיך באלד מיט אים צוזאמענריידן....

— אלרייט, — האט ביטריס געענט-פערט.

דער שעף האט אנגעקלונגען. א זיי-טיקע טיר האט זיך גלייך געעפנט. א מאן איז אריינגעקומען און ער האט זיך אפגע-שטעלט פון ווייטן.

— איז דזשאו שוין דא?

— נאר וואס אריינגעקומען.

— שיק אים אריין.

— ער איז פארנומען... ער קוקט דורך די פאסט.

—איך דארף אים אבער האבן גלייך.

און דער מאן איז גלייך ארוים פונם שעפס קאבינעט.

עס האט לאנג ניט געדויערט און די טיר האט זיך ווידער געעפנט. עס איז אריינגעקומען א הויכער, שלאנקער יונ-גערמאן, ביטריס האט זיך ניט אויסגע-דרייט צו אים. זי איז געזעסן צערודערט און שטארק פארטראכט. זי האט גאנץ גוט באגריפן וואס איר שטייט פאר. איר וועט אויסקומען זיך צו האלטן נאענט מיט א פרעמדן יונגנמאן. עס איז ניט זייער אנגענעם, אבער פארפאלן. זי מוז דאך ראטעווען דאס לעבן פון איר אומשולדיקן און אומגליקלאכן ברודער.

— מיס... באקאנט זיך

ביטריס האט זיך אויפגעשטעלט און זי האט זיך געגעבן א דריי אויס און זי האט זיך געגעבן א כאפ מיט איין האנט ביים טיש, און זי האט זיך געגעבן א בייג אויף צוריק... אויף דער אריינגעקומע-נער יונגערמאן איז געווען [illegible] צע-רודערט און ער האט גענומען פינטלען מיט די אויגן, ווי ער וואלט נים גע-גלויבט זיינע אייגענע אויגן, ווי ער וואלט ניט געגלויבט, אז ער זעט דאס אויפן וואר.

גען שארף צעגלאנצט פון דעם געשיקטן פלאן. ער האט זיך אויפגעשטעלט און א

(ווייטערס קומט)

תלמוד תורה רעדעמפשאן פאנד

ביישטייערונגען ביז יוני 15טן, 1931

מעקס שטיינקאפ — — $1,000.00

צו $300

ווייזמאן ברידער, ה. סטיינבערג.

צו $200

מר. און מרס. הייד, גלאב בעדינג קא., עדת ישורון שול,

באראדיצקי ברידער, 150,00.

צו $100

סוועס ברידער, א. פיליפס, י. פארטיגאל, פעני קימעל (פון איר פאמיליע), דזש. וואלש, א. וו. מייערס, ה. סינאיסקי, ס. שאר, דזש. מיילס, דזש. פארטנאי, ציון לאאן אסאסיאיישאן, טריידערס טראסט קא..

פרויען פון ת״ת קולטור פאראיין, $225

א. און מ. הורטיג, $80.

מ. העפנער און אסאשיאייט, $75.

צו $50

ד. מארגנסטערן, טשאס. סמיטין, ב. פירס, דזש. נ. סטערנבערג, אהרן קאהען, דזש. אדלער, ד. רוזען, מ. דזשייקאב, ת״ת מוטער פאראיין, לײדיס אקזילערי, דאמיניאן עלעקטריק, אראנאוויטש און לייפסיק, ליאן און בראון, ה. שעכטער און דזש. ד. לייאנס, סאדאמסקי ברידער, יו-ניאן פיועל סופליי קא., מ. טעסלער, ווי-ניפעג קאלד סטארעדזש, נ. בירשטיין עס-טייט,

דאבס קעפ מפג קא. $45.

וו. רובין $43.

א. זלאבינסקי, $35.

צו $25

מר. סידני, דר. בן עזרא, מ. ת. לעווינ-סאן, י. רימש און קא., ס. בלים, קיים לי-מיטעד, ב. דזשייקאב ס. נ. רינגער, א. ראטשטיין, ס. לאבעל, ס. גאלד, ניו יארק פוד איידזשענסי, ראדיא אויל און געז, ס. סינאל, ד. סאלאמאן, פראפאיסקער סא-סייטי, דר. מ. טשוירטשיל, וו. ב. טשא-דירקער, א. בעלאף, מ. דארפמאן, א. אסאווסקי, פיליפ ראדזשערס, ר. רינגער, ד. בערמאן, פ. מאסקאוויטש, א. לייזמאן, ד. טאמפסאן, מ. קיים, י. ד. רוזען, מ. דזש פערלמאן, ל. סילווערמאן.

סיד. בובים און פיינשטיין ברידער לע-דער פראדוקטס, צו $20.

צו $18: א. קרוגליקאוו, י. מילמעט — לאס אנדזשעלעס.

צו $15: וואל, מאטאף און סטאן, ל. רויטנבערג, ל. פאמין, דזשענעראל קעבי-נעט מייקערס.

צו $12: מייפל ליף בעקערי, ל. ד. רוזען סנעפי שו סטאר, ד. מ. קאפ, ה. ניק, ד. סמיט.

צו $10: ב. דיימאנד, מ. פאנאר, דזש. הירשפעלד, פ. מארגאליס, דזש. קאזלאוו, א פריינט, א. אסטפילד, באפאלא קעפ קא., דזשארדזש סודאק, ס. קאלטשין, אלאסקא פויר קא., ד. קאהען, אנטעריא גארמענט קא., סורפרייז שו סטאר, ל. סייפ, דזש. נעמעראווסקי, א. דזש. בלאנד א. לינדער, מ. קאוואל, פ. מאס, י. טרוט, מ. בוקיינדער, ה. וו. דינסקי, ס. מאלינסקי היימאן און העסטרין, טש. קאהען, ארעצ-קי ברידער, ג. לערמאן, פט. תרענסעס, ר. מיטשעל, ה. בארטפילד, נ. דייכמאן, ד. שולמאן, ל. ראבינאוויטש, מ. בלאנק-סטיין, ל. מערקל, מ. וויינסטאק, פ. סטיינ-דעל, פ. קופערבאנד, מ. מינדעס, ל. גאן, ס. ב. ניטיקמאן, א י. זלאטין, דזש שיין, דזש. אסטראווסקי

צו $6.00: י. באגאטש, י. בארנשטיין, ה. רובין, מ. ריפקין, פ. זוואנקין, וו. גאלד-בערג, א. לעווי, י. מאלקאוו, ס. ראבוטין, מאטל בליינק, מיילאך בליינק, י. טרעפל, א. מ. ראז, טאלבעט גראסערי.

צו $5.00: ה. טאוו, ר. שוואב, מ. פי-ליפס, א. קארלינסקי, דזש. קאזאטסקי, ר. שאר, ל. וועסיל, ה. באגאטש, מ. שענ-קאראוו, בראנשטיין ברידער, פ. בוקוואלד וו. סירקין, א. מארגוליס, מ. ווינסטאן, דזש. אברעמאוויטש, ד. וויינבערג, ה. סא-קאלאוו, ה. דזש. נוסגארט, ד. שער, ר. בראנסוויק, א ביישטייערער, נ. ריפסטיין, לעווינס רעסטאראן, פ. מיניוק, מ. שפעער ה. גאלסקי, דזש. מינדעס, דזש. שינביין, ס. וואלדמאן, ב. קאהען, י. מארגענסטערן, ה. קאהען, דזש. האלפערין, ס. זימערמאן, וו. ראבינאוויטש, א. לוגינסקי, ס. דינער, ה. טאלטשינסקי, ה. אטניקאוו, ס. סעלינ-מאן, דר. קאברינסקי, דזש. פאלסקי, מ. ראזנער, לאו פארם, א. שיינים ב. מאסקא-וויטש.

צו $3.00: י. מוני, מ. נאזיק, ה. קא-ראסיק, ד. ווינער, דזש. רויטנבערד, ד. בילינקאוו, דזש. קייץ, ל. נארבער.

צו $2.00: א. דינער, נ. קעסלער, מ. קאפלאן, י. פילקאוו, פ. לעכציער, ל. גאס-מאן, ס. וואלסאן, א. גיידזשער, א. איי-דעלמאן, י. פאלאנסקי, ב. מיניוק.

צו $1.00: י. אדלער, ה. סיידנבערג, נ. פאסקער, מ. בורקא, מ. סילווער, ה. א. גארדאן, א. קליין, י. ווארשאווסקי, דזש. קאהען, דזש. סטאראסעלסקי, מ. ליבער-סאן, וו. לאטסקי, א. בארדאף, מ. פערד-מאן, דזש. קראוועצקי.

דריי "פיופלס רעסייטלס" פון וויניפעגער לערער

יאשא רעזניצקיס פיופלס רעסייטל

יאשא רעזניצקיס יערלאכער פיו-פילס רעסייטל אין פארגעקומען מאנטאג אוונט, דעם 15טן יוני, אין טייפעסטרי רום, ראיאל אלעקסאנדרא האטעל. א גרוי-סער עולם פון עלטערן, קרובים און פריינט פון די יונגע פידל סטודענטן איז געווען אנוועזנד, און די געשפילטע נומערן זיינען אויפמערקזאם אויסגעהערט געווארן און מיט אפלאדיסמענטן אויפגענומען געווארן.

פאלגנדע סטודענטן האבן זיך באטיי-ליקט אין דעם רעסייטל לויטן סדר פון דער פראגראם: מעקס וואלטער, בערנארד עט-ניקאוו, קאנסטאנס סילבערט, בערט קע-סאסקי, גאלדי בעל, מארקוס וואל, אנעט מילסטאק, לואיס זאטאלאוו, ראלף קאמינ-סקי, דזשארדזש סניידמאן, אסקאר וויל-דער, דזשעק שעפס, פרידא שווארצמאן, סעם דאגען, עלא פראסאוו, גרייס קייטץ, הערא[ל]ד ארלאף, סעם מיילס, ג. סעלאן (טשעלא) און נעט מיילס.

אויסער סאלאס האבן די פאלגנדע סטו-דענטן אויך געשפילט אין דועט: לואיס זאטאלאוו, ראלף קאמינסקי; אסקאר וויל-דער, דזשעק שעפס; גרייס קייטס, עלא פראסאוו; סעם מיילס, ג. סעלאן (טשעלא); און פיר פידלען: הערא[ל]ד ארלאף, סעם דאגין, פ. שווארצמאן און מ. וואל.

צום שלוס פון דער פראגראם האט דער גאנצער קלאס געשפילט אין א סטרונען אנסאמבל דריי נומערן, אראנזשירט און דיריגירט פון יאשא רעזניצקי און די פראג-ראם איז לעבעדיק פארענדיקט געווארן פון דעם גאנצן אנסאמבל מיט "עיר דע דענם לואיס 13 — נהיים. מרס. פ. פא-טערסאן האט פעאיק אקאמפאנירט אויף דער פיאנא אלע סטודענטן, מיט דער אויסנאם פון עלא פראסאוו, וועמען איר שוועסטער, מארגארעט, האט שיין אקאמ-פאנירט, און גרייס קייטס האט געהאט איר אקאמפאניסטן, וועמעס נאמען עס איז מיר אומבאקאנט.

אזוי ווי אין אלע פיופילס רעסייטלס, וויל איך אויך אין דעם פאל ניט מאכן קיין אויסנאם, און ניט שרייבן וועגן יעדן בא-זונדער, און איך וועל אויך ניט דערמאנען קיין באזונדערע נעמען, טראץ דעם וואס אייניקע האבן עס מער אדער ווייניקער פארדינט.

אייניקע פיופילס האבן דעמאנסטרירט גאנץ פיינעם טאלאנט און א גאנץ בא-דייטנדע מאס פון פארשטענדעניש, ריטם, אויסטייטשונג, טעכניק און פראדוקציע פון טאן. פארקערט, ביי אנדערע האט גע-פעלט "שמאלץ". זיי וואלטן אן צוויפל בעסער געשפילט ווען זיי וואלטן זיך אבי-סל מער צוגעהערט און ווען זיי וואלטן זיך באמיט אביסל מער צו פילן און דורכ-לעבן דאס וואס זיי שפילן, און צוהערן זיך צו זייער לערערס ווארט, יאשא רעזניצקי, וועלכער האט אן צוויפל פארדינט די אפ-לאדיסמענטן. און זאל די עלטערן וואויל באקומען דער נחת פון זייערע קינדער.

מיס ל. זארעצקיס פיופילס רעסייטל

דאנערשטאג אוונט, דעם 11טן יוני, האט מיס ל. זארעצקי, פיאנא לערערן, פארגעשטעלט 19 פון אירע שילער אין א פיאנא רעסייטל, אין מוזיק און ארטס גע-ביידע, בראדוויי עוועניו.

מיס זארעצקי האט שטודירט מוזיק אין רוסלאנד. זי איז געווען א סטודענטן פון דער באוואוסטער פיאנא לערערן סאפיא בריליאנט-לעווין אין יעקאטערינאסלאוו. (סאפיא בריליאנט-לעווין האט די לעצ-טע יארן געוואוינט אין שיקאגא און זי האט דארטן פארנומען אן אנגעזעענעם פלאץ אין די מוזיקאלישע קרייזן. זי איז געשטארבן מיט ארום זעקס מאנאטן צו-ריק).

לויט דער באציאונג פון די מער אדוואנ-סירטע "פיופילס" צו דער פיאנא, איז צו זעען, אז מיס זארעצקי איז אן ערנסטע לערערן. עס וואלט אפשר געווען ווינשנס-ווערט אנצואווייזן אויף אייניקע פיופילס פון איר קלאס, וועלכע האבן געשפילט מיט א באדייטנדער מאס פון פיינער פארשטענדעניש, אינטערפעטאציע, ריטם און טעכניק, און מיט א גוטן "טאוטש" אויף דער פיאנא. אבער כדי ניט ארויס-צורופן קיין פארדראס ביי די אנערע פיו-פילס, וועלכע האבן אויך ניט שלעכט גע-שפילט זייערע נומערן, וועלן מיר העפלאך פארשווייגן צו באטאנען די מער אויסגע-צייכנטע.

פאלגנדע פיופילס האבן געשפילט אין דעם רעסייטל: אסתר ספעקטאר, מיל-דרעד שיינעס, גלאריא רעמים, בערנארד נאטאנזאן, עטא ראבאווסקי, רות מילער, פעני פערלמאן, ראז ראזנפעלד, בעסי אייראן, סיידי גראנאווסקי, פילים קאהען, רובי דיוואינסקי, סאפי וואלינסקי, לוסי ווינאקור, אסתר קרינגער, א דועט ("גא-לאפ") געשפילט פון פעני וואכנאוו און עלים ווינאקור; רות סעדלעצקי, עלים ווי-נאקור און סאפי שיפמאן.

צווישן די קאמפאזיטארס אויף דער פראגראם זיינען געווען פארטראטן: בעט-האווען, שומאן, באך, היידן, שובערט און גריג. דער עולם האט זיך מיט אויפמערק-זאמקייט צוגעהערט צו אלע געשפילטע נומערן. איבערהויפט האבן די מער אד-וואנסירטע "פיופילס" פארשאפט פארגע-ניגן דעם עולם מיט זייער שפילן. צו זיי-ער אלעמענס קרעדיט האבן זיי אלע גע-שפילט אויף אויסווייניק.

צום שלוס איז מיס זארעצקי פרעזענ-טירט געווארן פון אירע פיופילס מיט א שיינעם בוקעט בלומען, און זי האט עס באמת פארדינט ביי זיי.

איידא סטאקהאמערס פיופילס רעסייטל

וויניפעג שפילט! די יוגנט שפילט, און די עלטערן הערן זיך צו און אפלאדירן. טויזנטער סטודענטן און הונדערטער מוזיק לערער פארמאגט וויניפעג. איינע פון די פאפולערע פיאנא לערערנס איז איידא סטאקהאמער (מרס. ה. הערשפילד).

איבער פופציק נומערן זיינען געשפילט געווארן דינסטאג אוונט אין "מוזיק און ארטס" געביידע, בראדוויי עוועניו, ביי איידא סטאקהאמערס פיופילס רעסייטל. א צאל פיופילס האבן זיך זייער אויסגע-צייכנט מיט זייער שפילן, מיט זייער פאר-שטענדעניש און באהאנדלונג פון די קאמ-פאזיציעס. אזעלכע זיינען געווען פון די מער אדוואנסירטע קלאסן, ווי אויך פון די אינגערע. א סך נומערן זיינען געווען גאנץ קאמפליצירטע פון די אומשטערבלאכע קאמפאזיטארס שאפען, סאינט סעאנס, באהם, גונאד, מאצארט, מענדעלסאן, בעטהאווען, שובערט, רובינשטיין. עס זיי-נען אויך געשפילט געווארן סאלאס פון גאדאווסקי, שטראוס, פיליפ, מאזסקאור-סקי, ראכמאנינאוו און אנדערע.

אלע פיופילס זיינען גוט אויפגענומען געווארן פון דעם עולם. זייער שפילן האט דערציילט די געשיכטע פון איידא סטאק-האמערס ערנסטן לערנען מיט זיי.

די פאלגנדע קינדער האבן זיך באטיי-ליקט אין רעסייטל: לואיס אייזיקס, דזשאסעלין קאהען, רות סמית, אידית קאברינסקי, העלען שאר, ראז ראכוטין, מיראן פיינשטיין, איווא סטערן, דייוו סטערן, לילי ראכוטין, מרים לעוואדי, סא-רא בארעדיצקי, שירלי שאפירא, עני רא-זען, ה. דזש. קאהען, בעטי ווינס, ראשא שאו, גוועדאלין פיינשטיין, פרענציס סטערן, סארא פיין, אנעט הארוויץ, סארא גרעי, קלארא מעכאנאווסקי, פערל שפיגל-מאן, עני סודאק, רות מיילס, פרידא לעווא-די, העלען קושנעראוו, פרענציס סטיין, סארא בערנשטיין, סעם גינזבורג, מרים קראוויץ, רעבעקא אלפערשטיין, פרענציס קאפעלאוו און פעני ראבקין.

אלע 35 פיופילס האבן אויסגעדריקט זייער דאנקבארקייט צו זייער לערערן מיט דעם וואס זיי האבן איר פרעזענטירט מיט שיינע בוקעטן בלומען. און דאס איז באמת אן אינספיראציע פאר ווייטער-דיקער אנשטריינגונג צו פירן זיי ווייטער און טיפער אינם לאנד פון מוזיק און מע-לאדיע.

מ. ג.

חוה טשעראטניק ע״ה

צו איר מאן און קינדער דרי-קען מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין דעם פארלוסט פון זייער ליבער פרוי און מוטער. מיר ווינשן זיי און דער גאנצער משפחה געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער נים וויסן.

פרויען בקור חולים
פון ליבאוויטשער שול

חוה טשעראטניק ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ-סטען מיטגעפיל צו איר מאן און קינדער אין זייער גרויסן פאר-לוסט. גאט זאל אייך אלעמען טרייסטן און איר זאלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

לײדיס אקזילערי
אינדעפ. בני אברהם

חוה טשעראטניק ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ-סטען מיטגעפיל צו איר מאן און קינדער און צו דער גאנצער מש-פחה אין זייער גרויסן פארלוסט. גאט זאל אייך אלעמען טרייסטן און איר זאלט מער פון קיין צער ניט וויסן.

לײדיס אקזילערי פון
מושב זקנים

מרס. ל. סילווער, פרעזידענט

שלמה אייזנבערג ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ-סטען מיטגעפיל צו מרס. אייזנ-בערג און צו אירע קינדער אין זייער גרויסן פארלוסט. די צייט זאל היילן אייער טיפן שמערץ און איר זאלט מער קיינמאל פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. סעם באקאלינסקי
מר. און מרס. ב. קרינער

שלמה אייזנבערג ע״ה

צו דער אלמנה און פאריתומ-טע קינדער דריקן מיר אויס אונ-זער טיפסטן מיטגעפיל אין זיי-ער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ס. בערמאן
מר. און מרס. וואטערמייקער
מר. און מרס. זילבערמאן
מר. און מרס. סטערן

1 טאג
געדיינקט צו פיר. קענען אייך געבן
בארינונג אויב איר פארלאנגט
דריי קלינינג
אין אלע אייערע
אדער פארבן
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.
ג. פ. פארסנס, מענעדזשער

טרינקט בעלס
רזשינזשער איל
ארענדזש
דריי
באשטעלט א קייס היינט
BELL BOTTLING CO. (כאראריצקי מרידער) PHONE 51 591

קיין פארגרעסערונג אין דעם
פרייז פון
סאלאדא
טיי
ניט אכטנדיק דער נייער דיוטי און דער פארגרעסערונג
אין סיילס טעקס

צו דעם פובליקום:

קאנאדעס גרעסטע פארקויפנדיקע טיי וועט ניט קאסטן דעם קאנסומער מער, ניט אכטנדיק דעם נייעם שטייער.

צאלט ניט מער פון דעם פרייז אנגעוויזן אויף דעם פעקעדזש.

מיר צאלן די דיוטי און טעקסעס

צו גראסערי לייט: איר וועט געפינען, אז קיין סיילס טעקס אדער דיוטי וועלן ניט צו-גערעכנט ווערן צו אייערע אינוואיסעס. מיר וועלן דאס אליין באצאלן כדי איר זאלט קאנען בא-דינען דאס פובליקום ניט רעכענענדיק זיי קיין עקסטרא געלט און האלטן דעם זעלבן פראפיט ווי פריער.

SALADA TEA COMPANY OF CANADA LIMITED.

אין פלאנטער פון לעבן . . .

א העכסט שפא-נענדער ראמאן פון דעם מא-דערנעם אידישן לעבן אין אמעריקע

פון מ. ס.

פראלאג

דאס איז געווען אין א קאלטער ווינ-טערדיקער סוף-חודש נאכט אין נאוועמ-בער.

דער הימל איז געווען פינסטער, פאר-צויגן מיט כמארעס; דער ווינט האט גע-ריסן די ביימער און האט געבלאזן מיט קאלטע רעגן-טראפנס וואס האבן זיך אפ-געריסן פון די שווארצע, שווערע וואל-קענס.

אויפן ברייטן, גלאטן אספאלט וועג, צווישן צוויי שורות גלייכע ביימער, האט זיך געטראגן מיט העלישער שנעלקייט אן אויטאמאביל.

ארום איז געווען שטיל. נאר דאס רויש פון די ביימער און דאס קלאגן פונם ווינט האט זיך געהערט.

און אין אט דער שטילקייט האט זיך מיטאמאל אריינגעריסן דער טומל און גע-רויש פון דעם שנעל-יאגנדיקן אויטא-מאביל.

ארום איז געווען פינסטער. מען האט געקאנט דעם חושך מיט א האנט אנטא-פען, מיט א מעסער שניידן — און אין אט דער פינסטערניש האט זיך מיטאמאל אריינגעריסן דאס בלענדענדע ליכט פון צוויי שארפע עלעקטרישע לאמפן, וואס זיינען געווען צוגעפעסטיקט צום פראנט פון דעם שנעל-יאגנדיקן אויטאמאביל.

ס'איז געווען א ווייטער, גלאטער וועג, ערגעץ ארום דער ריזן שטאט, שיקאגא. ס'איז געווען א וועג, וואס ביינאכט האט מען דארט זעלטן א מענשן באגעגנט, און וואס ביינאכט וואלט א מענש זעלטן גע-וואגט דארט צו באווייזן זיך.

אבער דער אויטאמאביל געטריבן און געקירעוועט, ווי עס האט אויסגעזעען, פון א געניטער האנט, האט פאר קיין זאך ניט מורא געהאט.

אן אויטאמאביל איז דאך קיין מענש ניט.

אבער די מענשן וואס זיינען געווען איינ-ווייניק, אין דער מאשין, האבן ווייזט אויס, אויך פאר קיין זאך ניט מורא גע-האט.

ניט פאר דער פינסטערער נאכט און ניט פאר דעם איינזאמען וועג.

ביים רעדל פון דער מאשין איז געזעסן א יונגע פרוי. זי האט דאס רעדל געקירע-וועט מיט דער גענויטקייט און פעסטקייט פון א מאנסבילשער האנט.

זי איז געווען אביסל אויפגערעגט. אי-רע אויגן, גרויסע און גרויע, האבן געקוקט אנגעשטרענגט אויף דעם וועג וואס האט זיך געצויגן, אין דער פינסטער, פאר איר. דער וועג איז איר געלאפן אנטקעגן מיט מורא'דיקער שנעלקייט, און עס האט אויסגעקוקט אזוי ווי די צוויי ליכטיק ברענענדיקע עלעקטרישע לאמפן האבן דעם וועג כסדר ארייננעצויגן, געשלונגען אין זיך. צוזאמען מיט די ביימער און טעלעגראף סלופעס וואס זיינען געשטא-נען, ווי גלייכע, בייזע שומרים, ביי דער זייט פון וועג.

אירע האר, גאלדיק-בלאנדע און צעשוי-בערטע, זיינען געפלויגן אין אומארדענונג ארום איר קאפ. קיין העט האט זי ניט גע-טראגן. אדער אפשר האט דער ווינט אים פון איר קאפ אראפגעריסן... מיט די צע-שויבערטע האר און ברייט-צעעפנטע אויגן האט די יונגע בלאנדע פרוי געמאכט דעם איינדרוק, אז זי איילט זיך זייער שטארק. אדער אז זי אנטלויפט פון אימיצן, כאטש הינטער איר האט זיך קיין אנדער מאשין ניט געזען, און כאטש עס האט ניט אויס-געקוקט, אז זי ווערט פון אימיצן געיאגט.

אינעווייניג, אויף דעם הינטערשטן סיט פון דער מאשין, זיינען געזעסן צוויי מע-נער. ביידע אין דעם עלטער פון ארום 40 יאר אלט.

איינער פון זיי, ווארשיינלאך אין א האלב שיכור'ן צושטאנד, איז געלעגן ארייגעשפארט אין ווינקל פון דער מאשין. דעם קאפ פארווארפן אויף א זייט, די אויגן געשלאסן און דאס מויל האלב אפן. א פייסטקייט האט געראנען פון זיין מויל און האט זיך ארונטערגעצויגן, איבער דער אונטערשטער ליפ, ביז, אויף דער גלאט ראזירטער מארדע. ער האט געשנארכט געוואלטשעט, וואס מען האט ניט געקאנט פארשטיין.

דער צווייטער יונגערמאן איז אויך גע-ווען אין א האלב שיכור'ן צושטאנד. זיין פנים איז געווען צעגליט און די האר אויפן קאפ צעשויבערט. ער איז אבער געווען וואך. שוין אביסל צו וואך. מיט גרויס ענערגיע האט ער זיך געפארעט ארום דעם צווייטן מאנספארשוין, דעם שלאפנדיקן, וועלכער איז געלעגן האלב אנגעשפארט אין ווינקל פון דער מאשין.

— מאך עס שנעלער, ביל, מאך עס שנעלער ! — האט די יונגע פרוי, ביים רעדל אונטערגעאיילט.

דער מאן, וועמען זי האט גערופן ביל, האט איר ניט געענטפערט. ער האט נאר געשמאקער געארבעט ארום דעם שלאפנ-דיקן, ארויסשלעפנדיק פון זיינע קעשע-נעס אלץ וואס ער האט נאר געקאנט דארט געפונען: געלט, צירונג און דאקו-מענטן. אבער דאס איז אים, דעם דאזיקן ביל, ווייזט אויס ניט גענוג געווען. האט ער נאך ארונטערגעצויגן פון אים די קליי-דער און האט דעם שלאפנדיקן איבערגע-לאזט אין הויזן העמד.

אין אייליניש האט ביל ארונטערגעוואר-פען פון זיך א טייל פון זיינע אייגענע קליידער, האט אנגעצויגן אויף זיך דעם שלאפנדיגנס הויזן, זשילעט און ראק און האט אריינגעשפארט אין בוזים-קעשענע אלץ וואס ער האט פריער גענומען צוגענו-מען ביים שלאפנדיקן.

— פארטיק ביל ? — האט די מיידל טרייבנדיק די מאשין, ווידער געפרעגט.

— פארטיק, פארטיק ! — האט ביל געענטפערט מיט א קול וואס איז געווען הייזעריק פון ווין און פון שנאפס.

— ווארף אים ארויס ! — האט זי גע-געבן א באפעל. דערביי האט זי איינגע-האלטן די מאשין, וועלכע איז איצט געלא-פען מיט יעדער מינוט אלץ לאנגזאמער, ביז זי איז אינגאנצן געבליבן שטיין.

ביל האט אויפגעריסן די טיר פון מאשין און האט מיט אלע כחות גענומען שלעפן דעם שלאפנדיקן.

— שווער, ווי א קלאץ ! — האט ער געמורמלט, — קום אהער, סיידי, גיב א העלף !

סיידי, די טרייבערקע, מיט די גאלדיק-בלאנדע האר, האט אויף זיין רוף ניט גע-ווארט. זי איז נאך פון פריער אויסגע-וואקסן לעבן אים און האט אים געהאלפן שלעפן דעם שלאפנדיקן פארשוין.

ענדלאך האבן זיי אים ארויסבאקומען פון דער מאשין. דער שלאפנדיקער האט זיך געדרייט, געקארטשעט, געווארפן און געדרינגעט מיט די פיס, שוימענדיק מיט פינע אויף די ליפן און ווארטשענדיק אומ-פארשטענדלאכע ווערטער אונטערן נאז.

טראגנדיק אים, ביל ביים קאפ און סיי-די ביי די פיס, האבן זיי אים אזוי גע-בראכט אויף דער זייט פון וועג און אוועק-געלייגט אויף דעם נאסן גראז, צווישן די געדיכטע ביימער.

פינסטער איז דארט געווען, אז זיי האבן זיך אליין ניט געקאנט אנזעען. זיי האבן זיך אנגעקלאפט מיט די פיס אן דעם קער-פער פון זייער קרבן און האבן אים גע-שאלטן מיט ניט זייער אנשטענדיקע רייד.

— זאל ער דא ליגן און פוילן ! — האט סיידי שווער געאטעמט, אפווישנדיק זיך די הענט אויף די זייטן פון איר קלייד.

—א שווערער פגר ! — האט ביל גע-רעדט נאך איר און האט שווער געאטעמט.

זיי זיינען ארויס צוריק אויפ'ן וועג, האבן זיך אריינגעזעצט צוריק אין דער מאשין. איצט האט ביל זיך געזעצט אין דער פראנט לעבן סיידי. זי האט א דריק געטאן אויף דער געז, האט א דריי גע-טאן דאס רעדל און די מאשין האט ווי א ווייכער זיך א טראג געטאן דורך דער נאכט, נאך מיט מער שנעלקייט, ווי פרי-ער.

הינטער זיי איז דער וועג ווייטער איינ-געהילט געווארן אין פינסטערניש און די טונקעלע, הויכע ביימער האבן צווישן זיך באהאלטן דעם סוד פון דער גרויזאמקייט פון די צוויי מענשן, וועלכע האבן זיך איצט געטראגן ווייטער און ווייטער.

פאר זיי איז געלעגן דער וועג אן אפע-נער און א ברייטער און א באלויכטענער פון די צוויי עלעקטרישע לאמפן, וואס זיינען געווען צוגעפעסטיקט צום פראנט פון דער מאשין.

די מאשין האט זיך געטראגן ווייטער, ווייטער, לייכט ווי א פעדער, גרינג ווי א פויגל, זינגענדיק ווי א פידל.

זיי האבן זיך ניט אויסגעקירעוועט, ניט געפארן אויף צוריק, נאר ווייטער, פאר-אויס. סיידי האט גוט געקאנט די וועגן ארום דער שטאט. זי וועט ניט בלאנ-דזשען אפילו אין דער פינסטערער נאכט. זי ווייסט ווי אזוי אנצוקומען קיין שיקא-גא מיט אנדערע וועגן.

— א לייכטער ביסן געווען ! — האט סיידי געזאגט, טרייבנדיק פעסטער די מאשין פאראויס.

— הלואי ווייטער ניט ערגער ! . . .

— האט ביל שווער געאטעמט פון דער פריערדיקער אנשטרענגונג. ער האט זיך צוגעבויגן אויף דער זייט און האט א קוש געטאן סיידין אויפן האלז.

— הער אויף, הער אויף ! — האט סיידי געשריען, — איך טרייב א מאשין.

— אבער ביל האט זי ניט געהערט. דערפילט, אז ער האט אפגעטאן א שווער שטיקל ארבעט, וואס וועט זיי ביידן שא-פען שווערע טויזנטער, האט ער געוואלט זיין באלוינונג פון זיין געליבטער גלייך אויפן ארט. ער האט זיך ארומגענומען ארום האלז און האט זי היים און ליידענ-שאפטלאך געקושט. סיידי האט זיך גע-ראנגלט מיט אים, געדרייט זיך אונטער זיינע הענט, שטויסנדיק אים פון זיך מיט איין האנט און טרייבנדיק מיט דער צוויי-טער. אין דער זעלבער צייט איז זי אליין געווארן אלץ מער אויפגערעגט און צע-רייצט, און שטויסנדיק אים פון זיך האט זי מיט ליידנשאפט געענטפערט אויף זיין יעדן קוש — — — — — — — — —

פון דער ווייטער פינסטערניש האט זיך דערהערט א שווער סאפען און א הילכיק רוישן, אזוי ווי דאס קלאפן פון צענדליקער און צענדליקער שווערע מעטאלענע רעדער, וואס האבן זיך געגליטשט און זיך שנעל געדרייט איבער ווייט-ציענדיקע לאנגע רעלסן. א שארף, רויט-בליצנדיקע אויג האט זיך באוויזן און האט זיך דורכגעריסן דורך דער דער פינסטערניש. דאס גערויש איז טער. אבער זיי האבן ניט געהערט און ניט געזעען און ניט געהערט. ניט סיידי און ניט ביל.

און מיט אמאל האט א דונער דורכגע-ריסן די שטילקייט פון דער פינסטערער נאכט. עס האט זיך דערהערט א מורא'-דיקער בראזג און א קוויטש, וואס איז באלד פארשטומט און פארטויבט געווארן. עפעס איז געשעען. עפעס איז פארגעקר-מען. דער שווער אטעמדיקער און הויך סאפענדיקער לאקאמאטיוו האט זיך אפ-געשטעלט און האט מיט זיין רויט אויג געווארפן א שארף ליכט אויף דער פינ-סטערניש ארום און אויף דער צעשמעטער-טער מאשין, וואס איז געווען איינגעפלאנ-טערט אין די רעדער פון דער טריין.

(ווייטערס קומט)

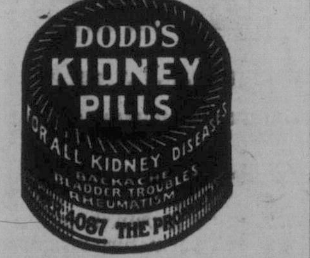

פאר איבער דריי פערטל יאר הונדערט זיינען דאד'ס קידני פילס געווען דער אנערקענטער מיטל פאר רוקנווייטיק, רומאטיזם, בלאטער טראבלס און פילע אנדערע קראנקהייטן, פאראורזאכט דורך שלעכטע קידני. צו באקומען פון אלע דילערס פאר 50 סענט, אדער 6 באקסעס פאר $2.50 אדער דירעקט פון די דאד'ס מעדיצין קא., לימיטעד, טאראנטא 2. ביים דערהאלטן די סומע.

ליובט בארימטע ווערזשעטייבל פילן פאר אומפארדייאונג

"האבנדיק טראבל מיט אומפארדייאונג און קאפווייטיקן פאר עטלאכע מאנאטן, האט מען מיר רעקאמענדירט צו פרובירן אייערע בארימטע פילן. נאך דער ערשטער דאזע האב איך דערפילט זייער עכטן טא-ניק ווירקונג."—מיס מ. קראידאן.

דר. קארטער'ס ליטל ליווער פילס זיינען ניט קיין געוויינלאכער אפפיר מיטל. זיי זיינען דורכאויס ווערזשעטייבל. און זיי האבן א זייער באשטימטע, ווערטפולע טאניק ווירקונג אויף דער ליבער . . . פונקט דאס וואס איר דארפט צו מאכן א סוף צו פארשטאפונג, זויערקייט, נודנע-קייט, קאפווייטיק, שלעכטן אויסזעען און א. וו. ביי אלע דראגיסטן 25ס. און 75ס. רויטע פעקלאך.

צו היים צו עסן פלייש!

אין די איצטיקע הייסע טעג איז פשוט שווער צו פארדייען פליישיקע מאל-ציטן, עס איז א שווערער מאלצייט פאר מיטאג און נאך שווערער פאר וועטשע-רע.

קלוגע באלעבאסטעס פארזארגן איצט זיי-ערע פאמיליעס מיט לייכטע מילכיקע מאלציטן. עס איז גוט פאר דערוואקסענע און פאר קינדער. א גלאז קאלטע, פרישע מילך, פוטער, א מילכיקער בארשטש און בלינצעס מיט קעז איז פונקט דער ריכטי-קער מאכל אין די איצטיקע היצן, און — איר האט ניט מער קיין זארג צו טראכ-טען "וואו נעמט מען ווייסע, היימישע פרישע קעז ?" די דאזיקע פראגע איז גע-לייזט ! די קרעסענט קרימערי וועט אייך דערמיט פארזארגן.

די קרעסענט קרימערי מאכט איצט דעם פיינסטן היימישן ווייסן קעז וואס א גוטע באלעבאסטע קאן זיך ווינשן. דער קעז ווערט געמאכט יעדן טאג און ווערט דעליווערט צו אייער טיר אין א זויבערן "דזשאר". פארלאנגט דעם קעז פון די קרעסענט מילך סיילסלייט, עסט אים און פילט גוט אין די הייסע זומער טעג.

אט האט איר א רעסיפי ווי אזוי צו מאכן א קעז קייק :

איין באקס גרעהאם ביסקעטס, א האלב פונט פוטער, איין פונט קרעסענט היימי-שע קעז, צוויי אייער און א ביסל ווייסע צוקער.

צערייבט די ביסקעטס און מישט עס צוזאמען מיט פוטער. מישט צוזאמען די אייער מיטן קעז און גיט צו צו דעם שטיקל פוטער און אביסל צוקער. לייגט אוועק א "לעיער" פון צעריבענע ביסקעטס אין א בלעך, נאכדעם א "לעיער" פון דעם קעז-געמיש און דעקט צו מיט א "לעיער" פון די צעריבענע ביסקעטס. באקט עס אין א מעסיק הייסן אויוון, פופצן מינוט צייט.

——(::)——

א פארבייסן — גוט נאך יעדן מאלצייט

מען הערט אפט באלעבאסטעס באקלא-גען זיך, אז זיי האבן ניט וואס צו דער-לאנגען צום טיש צו פארבייסן נאך מיטאג, אדער נאך "סאפער". אלצדינג האט שוין דערעסן, זאגן זיי. די קינדער ווילן שוין ניט מער קיין "פודינג", אדער "דזשעלי" — זאגן זיי.

די גאנצע פאמיליע וויל עפעס א נא-שעריי, א דעסערט, נאכן עסן, אבער ניט אלע פארבייסנס אפעלירן צו אלעמען. אי-בערהויפט איצט אין די הייסע וועטערן ווילן די קינדער, אזוי גוט דערוואקסענע, ספעציעלע דערפרישנדע פארבייסנס.

קלוגע באלעבאסטעס סערווירן "פאלם וואטער אייסעס", נאך יעדן מאלצייט, סיי זומער, סיי ווינטער. די דאזיקע "אייסעס" זיינען פארעווע און מען קאן זיי סערווי-רען נאך פליישיקע אדער מילכיקע מאל-צייטן. "פאלם וואטער אייסעס" זיינען געמאכט אין פארשיידענע פלייווארס פון אלע פרוכטן וואס מען קאן נאר קריגן. זיי ווערן געמאכט אין פארשיידענע פאר-מעס פאר אלע אנגעלעגנהייטן, זיי זיינען גוט, געשמאק און דערפרישנד!

מעהרסטע
פרויען
ווייסען . . .

—אז ווען זיי אונטערשטרייכען דעם נאמען קעללאגג'ס ווען זיי קויפען קארן פלייקס, זיינען זיי זיכער צו קריגען דעם פאפולערסטען פארטיג-צום-עסען סיריעל אין דער וועלט . . .

—איינער פון די עקאנאמישסטע און באקוועמסטע שפייזען וואס מען קריגט אויפ'ן מארקעט . . .

—מחיה'דיג מיט מילך אדער קריעם אויף פריהשטיק; זעהר ווילקאמען אויף מיטאג מיט פרוכטען אדער האניג; אויסגעצייכענט פאר דעם קינדערשען סאפער אדער פאר א געזונטען נאש פאר'ן שלאף פאר דערוואקסענע . . .

—לייכט צו פארדייהען. אימער גרייט צו סערווירען. קיינע שווירעגקייטען. קיין ארבייט . . .

—מיט א וואונדערבארען טעם און קרוכלעקייט צו וועל-כען קיינע אנדערע קארן פלייקס האבען זיך קיינמאל ניט געקענט פארגלייכען:

קעללאגג'ס קארן פלייקס זיינען כסדר נאכגעמאכט געווארען — אבער קיינע אנדערע קארן פלייקס זיינען קיינמאל ניט „פונקט ווי קעללאגג'ס". דעריבער אונטער-שטרייכען קלוגע קויפערס דעם נאמען קעללאגג'ס — אין דעם רויטען-און-גרינעם פעקעדזש . . . מיט דעם אינער-ליך-פארזיגעלטען וואקס-פאפיר וואס האלט די פלייקס פריש און קרוכלע אפילו נאכדעם ווי איהר עפענט עס. דאס איז נאך אן אויסשליסליכע קעללאגג פיטשור.

• • •

קעללאגג'ס קארן פלייקס זיינען אבסאלוט כשר אונטער דער השגחה פון אגודת הרבנים פון טאראנטא.

היימאן און העסטרין
באריסטערס, סאליסיטארס און א. וו.
216 — מעקאינטייר בלאק — 216
טעלעפאן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאנס עווע., טעל. 53 133

שינביין, מאראזניק און ראבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטאריוס
Office: 207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאן 21 345—6

טשערניאק, קאפשטיין און ספיוואק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאן 24 591 און 24 666

א. ע. קאנטאר
אדוואקאט און נאטארי
A. E. CANTOR
211 קוירי בילדינג, 233 פארטעדזש עווע.
טעל. 225 89—29 937
רעזידענס:
102 בענערמאן עווע., טעל. 51 353

ה. שולמאן
אדוואקאט און נאטארי
געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט
Schulman & Nitikman
213 קאנפעדערײשאן לייף בילדינג
457 מיין סטריט, אנטקעגן סיטי האל
טעלעפאן 88 462

ש. מילער
באריסטער, סאליסיטאר א. א. וו.
S. MILLER, B.A., LLB.
505 Paris Bldg., Portage and Garry
Phone 22 203
מר. מילערס וואוינונג: 152 בארום עוו.
טעלעפאן 51 652

מ. אווערבאך
באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי א.א.וו.
824—8 ראיאל בענק בלדג.
טעלעפאן 86 200
רעז. 435 אבערדין עווניו, טעל. 53 354

דזש. ה. פאטעסקי
אדוואקאט און נאטארי און א. וו.
J. H. POTASKY, LL.B.
905 קאנפעדערײשאן לייף בילדינג
457 מיין סטריט, אנטקעגן סיטי האל
טעלעפאן 24 107
רעז. 529 אבערדין עווניו. טעל. 55 778

צו אונזערע אידישע פריינט אין וויניפעג און אין מערב קאנאדע באטן מיר אן א שנעלע און ריזאנאייבל געפרייזטע באדינונג אין
דעזיינינג ענגרייווינג
עלעקטראטייפינג
סטערעאטייפינג און קאמערציעלע פאטאגראפיע
אדרעסירט אייער נעקסטן ארדער צו
Rapid Grip and Batten Limited
290 VAUGHAN STREET
23 859 WINNIPEG 28 951

Drs. W. J. KING and D. B. REID
Chiropractors
914 SOMERSET BLDG. PHONE 24 448
10 יאר פראקטיק אין וויניפעג. פיינסטע איינריכטונג איינשליסנדיק וויסנ-שאפטלאכע נייסטע ראדיאניק פאטהאקלאסט צו דיאגנאזירן אלע קראנק-הייטן און ארבעט אויס דיעטע צוזופאסן צו יעדן קאמפליינט.
פרייע גרינדלאכע עקזאמענירונג

Doctors' Directory — דאקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דזש. בערמאק, 834 מיין סטריט אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	דר. דזש. ברענער, 402 סעלקירק עווניו אפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. J. BRENER
26 947	53 422	דר. א. גוטמאן, 714 טאראנטא דזשענ. טראסט בלדג. 283 פארטעדזש עווע., קאר. סמיט אפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אפאינטמענטס DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	דר. ס. דזשאוויש, 404 באיד בילדינג שטונדן: 11—12 און 3—6 און ביי אפאינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	דר. וו. הערשפילד, 576 מיין סט. קאר. אלעקסאנדער עוו. אפיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	דר. ב. א. וויקטאר, קאר. סעלקירק און סאלטער (איבער דער באנק) אפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR
53 181	53 181	דר. י. פערלמאן, 291 באראום עווע., קאר. טשארלס אפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	דר. ס. קאברינסקי, סוויט 2 קראמב בלאק (מיין און דאפערין עווניו) אפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	דר. מעקס ריידי, (עקס רעי) 283 פארטעדזש, קאר. סמיט (100 טאראנטא דזשענ. טראסט בלדג.) לעבן איטאנס שטונדן: פון 2—6 אוונט און ביי אפאינטמענטס DR. MAX RADY
53 915	52 614	דר. סעם ראדין, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפיס שטונדן:: 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	דר. א. ל. שובין, אפיס שטונדן 11—12 און 2—6 אפיס: בענק אף קאמערס בלדג., מיין און אלעקסאנדער רעזידענס: 375 מאקריי עווע. DR. A. L. SHUBIN
		אויגן, אויערן, נאז און האלז
29 110	51 848	דר. י. ה. בעקמאן, 613 באיד בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	דר. ד. מ. דזשענאף, 830-2 סאמערסעט בלאק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראנקהייטן
88 018	53 320	דר. ה. מעדאווי, 904 באיד בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY
22 446	51 801	דר, דזשא. ה. שאפירא, 604 באיד בילדינג שטונדן: 3—5 און ביי אפאינטמענטס DR. GEO. H. SHAPERA

Dentists Directory — דענטיסטען

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין סטריט, קאר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		דר. מ. א. ברעגמאן, סוויט 1 סט. דזשאנס בלק. 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN
56 056		דר. ס. טשורטשיל, סוויט 1, טריק בלאק 972 מיין סט. DR. S. H. CHURCHILL

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

די געפאַרן פונ'ם רעגיסטראַציע ביל

די אידישע דעפּוטאַטן אין אָטאַווא, ווי עס איז נעכטן געמאָלדן געוואָרן אין "דאָס אידישע וואָרט", זיינען זיכער, אז סענאַטאָר קאַסגרעינס רעגיסטראַציע ביל האָט ניט קיין שום געלעגנהייט דורכצוגיין אין הויז, ווען ער זאָל אפילו אָנגענומען ווערן פונם סענאַט. ערשטנס, וועלן די מייסטע דעפּוטאַטן זיין קעגן אַזאַ ביל, און, צווייטנס, האָט די איצטיקע סעסיע, וואָס קאָן זיך שוין לאַנג ניט פאַרציען, א סך ערנסטערע פראַגן צו פאַרנעמען איר צייט, און זי וועט ניט קאָנען פאַרהאַנדלען דעם ביל, אַזוי אַז ער וועט במילא שטאַרבן "מיט א נאַטירלאַכן טויט".

מיר טיילן מיט די זיכערקייט פון די אידישע דעפּוטאַטן און מיר פאַרשטייען אויך, אַז דער ביל האָט אויפן מאָמענט ניט קיין געלעגנהייט צו ווערן א געזעץ. דאָס מיינט אָבער בשום אופן ניט אַז ער איז דערפאַר ניט געפערלאַך, — עס הייסט בלויז, אַז די געפאַר ווערט אָפּגעלייגט אויף שפּעטער און זי וועט ווערן אַלץ ערנסטער און ערנסטער.

דער קוואָטאַ סיסטעם פון אימיגראַציע אין די פאַראייניקטע שטאַטן, געדיינקען מיר, האָט לכתחילה אויך אויסגעזעען צו זיין אַן אוממעגלאַכער. דער פּלאַן איז דורכגעפאַלן אויף איין סעסיע פונם קאָנגרעס נאָך דער צווייטער, ער איז כסדר "געשטאָרבן" מיט א נאַטירלאַכן אָדער אומנאַטירלאַכן טויט, כדי אָבער באַלד צו קומען צוריק צו א נייעם און פאַרשטאַרקטן לעבן, — ביז ער איז צום סוף אָנגענומען געוואָרן און שפּעטער אַלץ מער און מער פאַרשאַרפט געוואָרן.

און דאָס זעלבע איז אויך געווען מיט דעם רעגיסטראַציע ביל אין די פאַראייניקטע שטאַטן, כאָטש מיר האָבן דעם פינאַל נאָך דערוויול ניט דערגרייכט. סעסיע נאָך סעסיע שלאָגט מען פאָר א ביל צו רעגיסטרירן די אויסלענדער, אָבער ער פאַלט דורך צוליב איין אורזאַך אָדער א צווייטער. אויף דער לעצטער סעסיע פון קאָנגרעס האָט שוין דער סענאַט אָנגענומען דעם ביל, אָבער עס איז אים געלונגען אָפּצושרייען אינם הויז, — ווי אין אונזער אייגענעם פאַל, דערפאַר וואָס ס'איז ניט געווען פאַר אים קיין צייט.

אָבער טויט איז ער ניט אין די פאַראייניקטע שטאַטן, — ניין, זייער ווייס פון דעם. די אַדמיניסטראַציע איז פאַר אַזאַ ביל, און זי וועט זיך באַמיען דורכצושטופּן אים אויף א שפּעטערדיקער סעסיע. און דערוויול האָט די פּראָפּאַגאַנדע געווירקט אויפן עולם, און מישיגאַן האָט פאַר זיך דורכגעפירט אן אייגענעם רעגיסטראַציע געזעץ. וועט דער קאַמף אין מישיגאַן קעגן דעם ביל דורכפאַלן אין די געריכטן, דאַן איז עס אַזוי גוט ווי זיכער, אַז נאָך א פּאָר צענדליק שטאַטן וועלן דורכפירן אייגענע רעגיסטראַציע געזעצן, ניט וואַרטנדיק אפילו אויף אן אַלגעמיינעם רעגיסטראַציע געזעץ פאַרן גאַנצן לאַנד.

די עקשנות מיט וועלכער סענאַטאָר קאַסגרעין קעמפט פאַר זיין רעגיסטראַציע ביל פאַר קאַנאַדע, און די שטיצע וואָס ער האָט געקראָגן פאַר אים פון דרויסן, צייגט, אַז ס'איז דאָ א שטאַרקער און ענערגישער צד אין קאַנאַדע לטובת דעם ביל. און, מעג זיך די צאָל פון די אָנהייגער פון דעם ביל דערוויול זיין זייער קליין, ווייסן מיר שוין, ווי אן אַקטיווע מינדערהייט קאָן באַווירקן די געזעלשאַפטלאַכע מיינונג, ווען זי האָט די דעמאַגאָגישע לאָזונגען וואָס אַפּעלירן צום המון און ווען זי איז ענערגיש גענוג און האָט גענוג אויסדויער צו דערפירן דעם קאַמף צו איר ענדגילטיקן ציל.

און דער אומגליק איז, וואָס בעת אַט דער צד איז ענערגיש און אַקטיוו, און ער האָט די דעמאַגאָגישע לאָזונגען מיט וועלכע ער קאָן באַווירקן דעם המון, איז דער קעגנערישער צד, די פּראָגרעסיווע עלעמענטן אין לאַנד, ניט באַזונדערס פאַראינטערעסירט אין דעם גאַנצן עסק, ווייל ער האָט צו זיי ניט קיין פּערזענלאַכע שייכות און ווייל זיי באַגרייפן ניט גענוי דעם גוואַלדיקן שאָדן וואָס דער פּראָיעקטירטער פּאַספּאָרטן סיסטעם פאַר פרעמד־געבאָרענע וועט ברענגען ניט בלויז צו די פרעמדגעבאָרענע, נאָר צו אַלע איינוואוינער פון לאַנד.

די איינציקע וואָס זיינען די דירעקטע קרבנות פון אַזאַ פּלאַן און וועלכע זיינען דערפאַר בלוטיק פאַראינטערעסירט אַז דער פּלאַן זאָל קיינמאָל ניט פאַרווירקלאַכט ווערן, זיינען די איינגעוואַנדערטע בירגער. קענען ווענדן די גזירה איז געצילט.

זיי טאָרן ניט באַרואיקן זיך מיט דער פאַרזיכערונג, אַז ס'איז "דערוויול ניטאָ קיין געפאַר". זיי דאַרפן ניט וואַרטן ביז די געפאַר וועט אָנקלאַפּן אין טיר, נאָר מוזן צוגרייטן זיך צו באַגעגענען זי פונדערווייטנס.

די איינגעוואַנדערטע בירגער זיינען פּאָליטיש ניט גענוג שטאַרק אַז זיי זאָלן מיט זייערע אייגענע כחות קאָנען אָפּווענדן זיך קעגן דער גזירה. זיי דאַרפן צוציען אויף זייער זייט אַלע אַנדערע פּראָגרעסיווע עלעמענטן אין לאַנד, און מאַכן עס פאַר זייער אייגענער זאַך, דערוועקנדיק זיי צו אַקטיווען און ענערגישן קאַמף קעגן די פּלענער פון די פינסטערע כחות פון לאַנד.

די געפאַר איז ניט אוועק, נאָר זי איז בלויז פאַרבייגעגאַנגען, צו קומען צוריק. מיר דאַרפן זיין גרייט צו באַגעגענען זי אַיידער זי וועט ווערן צו נאָענט. מיר דאַרפן פאַרזיכערן זיך מיט די סימפּאַטיעס און מיטאַרבעטערשאַפט פון אַלע פּראָגרעסיווע כחות אין לאַנד.

פרייהייט פאַר'ן פוסגייער

דער "ביילאָ" וואָס האָט באַשריינקט די רעכט פון די פוסגייער אין די וויניפּעגער גאַסן איז גלייך פון אָנהויב געווען זייער אומפּאָפּולער. דער פוסגייער האָט אַזוי אויך גענוג צרות און געפאַרן, און דאָ איז צוגעקומען א נייע געפאַר, — די געפאַר פונם פּאָליציסט, וואָס קאָן אים אָפּשטעלן בעת ער זוכט אויסצומיידן די גאַסן געפאַרן אויף זיין אייגענעם שטייגער, און רופן אים אין געריכט.

דער סיגנאַלן סיסטעם האָט ניט צוגעגעבן גאָרנישט צו דער זיכערקייט פון די פוסגייער, — עס איז ניט געפונען געוואָרן קיין מיטל צו פאַרהיטן זיי פון דער געפאַר פונם פאַרקער וואָס קומט אָן, און דווקא אין דער גרעסטער אייליעניש, פון די זייטיקע גאַסן. די לאַגע פונם פוסגייער האָט זיך נאָך פאַרערגערט דערמיט, וואָס די מאָטאָריסטן האָבן איצט געקאָנט פילן אַז זיי מאַגן זיין וויניקער פאָרזיכטיק, און, צווייטנס, ווייל היטן זיך האָבן זיי־געמוזט ניט פון א פאַרקער וואָס קומט פון דער זייט, נאָר פון א פאַרקער וואָס קומט פון הינטן, און וועלכן זיי קאָנען דערפאַר ניט זעען.

צום כבוד פון אונזערע שטאָט־טאַטעס מוז געזאָגט ווערן, אַז זיי זיינען אַלעמאָל גרייט גוט צו מאַכן א פעלער וואָס זיי זיינען באַגאַנגען, אויב זיי איבערצייגן זיך אַז דאָס איז א פעלער. די "פּאַבליק אימפּרואוומענטס קאָמיטע" האָט שוין אָנערקענט דעם פעלער און האָט באַשלאָסן צו רעקאָמענדירן צום סיטי קאָונסיל, אַז דער "ביילאָ" וואָס באַשריינקט די פרייהייט פונם פוסגייער זאָל צוריקגעצויגן ווערן אַזוי שנעל ווי מעגלאַך.

דער פאָרשלאָג, האָפן מיר, וועט אָנגענומען ווערן, און דער פוסגייער וועט ווייטער זיין פריי צו ראַטעווען זיך פון די געפאַרן פון פאַרקער אַזוי ווי זיין אייגענער אינסטינקט וועט אים אונטערזאָגן, — און ער וועט זיכער אַזוי אויסמאַכן בעסער.

אידישע מאַגנאַטן ליידן אַמטייסטנס פון שווערן עקאָנאָמישן קריזיס אין עסטרייך

(ספּעציעל פאַר ד. א. וו. דורך "איטאַ")

פון מ. א. טענענבלאַט

נאָך דער גרויסער צוזאַמענברוך סכּנה, וועלכע איז, ווייזט אויס, באַזייטיקט געוואָרן ביי דער עסטרייכישער קרעדיט אַנשטאַלט, הויבט עס אָן קראַכן און פּלאַצן ביי אַנדערע גאָר אַלטע און הויך אַריסטאָקראַטישע אידישע געוואַלדיקע געשעפטס אונטערנעמונגען אין עסטרייך. א שווערער קריזיס האָט זיך אַריינגעכאַפּט אין דער עסטרייכישער אידישער געשעפטס און פינאַנץ ווירטשאַפט. דער קריזיס הייבט צוזאַמען מיט דעם אַלגעמיינעם עקאָנאָמישן וועלט קריזיס, אָבער נאָך מער מיט דער ספּעציעלער ווירטשאַפטס קאַטאַסטראָפע פון עסטרייך גופא. אַלע שטאַטלעכע פאַקטאָרן פון עסטרייך און פון די אַרומיקע מלוכות אין מיטל מזרח און דרום אייראָפּע זיינען אין די לעצטע דריי וואָכן פאַרנומען מיט שטילע און ענערגישע אַנשטריינגונגען, צו געפינען אַן אויסוועג פון אַט דעם געפערלאַכן קריזיס, כדי פאַרהיטן א עקאָנאָמישע און פינאַנציעלע קאַטאַסטראָפע פון האַלב אייראָפּע.

די עלטסטע און רייכסטע אידישע פירמעס זיינען שווער באַריהרט פון די דאָזיקע געפאַרן, ווייל דער אויפבוי פון אינדוסטריע און פינאַנץ ווירטשאַפט אין אַמאָליקן גרויסן עסטרייך־אונגאַרן ווי אויך ביי די שכנות'דיקע קלענערע לענדער און דורך אידישער אינטערנאַציאָנאַלער פאַרמיטלונגס פעאיקייט. דאָס פאַנאַנדערריסן די גרויסע עסטרייך־אונגאַרישע מאָנאַרכיע אין קליינע נאַציאָנאַלע שטאַטן אַלס סעפּערירטע עקאָנאָמישע איינהייטן מיט אייגענע נייע אינדוסטריעס און מיט פילע נייע צאָל גרעניצן האָט דערלאַנגט דעם גרעסטן עקאָנאָמישן קלאַפּ דעם קליינעם און שוואַכן עסטרייך. דאָס נייע עסטרייך האָט ניט קיין גענוגנדן אָפּזאַץ אין אויסלאַנד פאַר זיין איבער גרויסער אינדוסטריעלער פּראָדוקציע. דורך דעם איז דער אינדוסטריעלער קריזיס געוואַקסן פון טאָג צו טאָג דורך אַלע צוועלף יאָר זינט דעם פרידנס טראַקטאַט. אַזוי ווי עסטרייך האָט אַן אייגנטלאַכן פינאַנסירונג אופן פאַר זיין אינדוסטריע, וועלכע קריגט דעם גאַנצן קאַפּיטאַל דירעקט פון די בײנק און די ביינק זיינען גלייכצייטיק אויך די הויפּט באַזיצער פון די אַקציעס ביי אַלע אינדוסטריעלע אַקציע געזעלשאַפטן — איז עס אויטאָמאַטיש אַזוי געוואָרן, אַז ביי יעדן צוזאַמענברוך אָדער קריזיס פון א אינדוסטריע האָבן די עסטרייכישע ביינק פאַרלוירן דאָפּעלט זייער געלט: סיי די געבאָרגטע קרעדיטן פאַר די פאַבריקן סיי דאָס אַקציע קאַפּיטאַל פון די אינדוסטריעלע געזעלשאַפטן.

איינער האָט מיטגעשלעפּט דעם אַנדערן, ביז דער קריזיס איז אַרויף אויך אין די העכסטע סטעבליעס פון דער פינאַנציעלער און ווירטשאַפטלאַכער לייטער אין לאַנד. דערמיט זיינען אַריינגעריסן געוואָרן אין קריזיס אויך די פעסטעסטע, זיכערסטע און עלטסטע אידישע עקאָנאָמישע פּאָזיציעס צוזאַמען מיט זייערע פירער און באַזיצער ניט בלויז אין עסטרייך אַליין. דער קריזיס וואַרפט אַריבער זיינע שווערע שאָטנס איבער פילע לענדער און קאָן אָנציען אפילו קיין אַמעריקע. די עקאָנאָמישע ירידה אין אַמעריקע האָט פיל שייכות מיטן איצטיקן עסטרייכישן קריזיס. די עסטרייכישע פינאַנץ האָט פאַרלוירן פיל געלט ביי אַמעריקאַנער אינדוסטריע פּאַפּירן נאָכן קראַך אויף וואָל־סטריט, איצט פאַרלירן אַמעריקאַנער פינאַנסירן פיל געלט ביים עסטרייכישן קריזיס. די פינאַנציעלע און עקאָנאָמישע בלוט סירקולאַציע איז א אינטערנאַציאָנאַלע, איין לאָד רייסט אַריין און דאָס אַנדערע אין קריזיס פּונקט ווי אין פּראָספּעריטי.

בנוגע דער עסטרייכישער קרעדיט אַנשטאַלט, וואו דער שעף פון הויז ראָטשילד, איז איר פּרעזידענט, איז די סכּנה פון ליקווידאַציע שוין אַריבער. די קרעדיט אַנשטאַלט מיט אירע נאַציאָנאַליזירטע שוועסטער ביינק איבער אַלע לענדער פון דער רוסישער גרעניץ אין אייראָפּע ביז האָלאַנד און ענגלאַנד וועט אויסהאַלטן דעם קריזיס בשלום און מסתמא אַריבערגיין אין א פּעריאָד פון נייעם אויפבלי. אירע גרויסע אַקציע באַזיצער זיינען די ראָטשילדס אין ווין און אין לאָנדאָן צוזאַמען מיט געוואַלדיקע ענגלישע פינאַנציסטן. ווי אויך קון, לאָעב עט קאָמפּאַניע אין אַמעריקע, איצט האָט אויך די עסטרייכישע רעגירונג און די עסטרייכישע נאַציאָנאַלע באַנק איבערגענומען א געוואַלדיקע צאָל אַקציעס פון דעם קרעדיט אַנשטאַלט אַריינלייגנדיק אין איר בערך צוואַנציק מיליאָן דאָלאַר נייעם קאַפּיטאַל, כדי דעקן דעם פאַרלוירענעם סאַנקאָ. אויך באַראָן לואיס ראָטשילד האָט אַריינגעלייגט בערך פיר מיט א האַלבן מיליאָן דאָלאַר נייעם קאַפּיטאַל פאַר דעם צוועק. דורך דעם האָט די קרעדיט אַנשטאַלט אויפגעפרישט פולקאָם איר אַמאָליקן אַקציען־קאַפּיטאַל און נאָך מיט אַן עודף אַריבער. די דעפיציטן פון א פערטל געלט פונם אַלטן אַקציען קאַפּיטאַל קאָנען די ראָטשילדס, וואַרבורגס, שיפס און זייערע איבעריקע שותּפים ווי ס'איז פאַרטראָגן. זיי וועלן זיך דאָס איינברייינגען ביי אַמאָליקן נייעם אויפבלי פונם קרעדיט אַנשטאַלט, נאָכדעם ווי זי האָט איצט אָפּגעשריבן גרינדלאַך אַלע דעפיציטן פון די לעצטע פופצן יאָר. דאָס גרויסע פינאַנץ קאַפּיטאַל פון אַזויפיל לענדער וועט מיט דער הילף פון די רעגירונגען און פון די מלוכה ביינק באַלד האָבן דורכגעפירט א פולקאָמענע קאָנסאָלידאַציע פונם קרעדיט אַנשטאַלט מיט אירע שוועסטער אַנשטאַלטן אין אייראָפּע.

דערוויל דערפילן דעם קריזיס די קלענערע און וויניקער מעכטיקע אידישע אונטערנעמונגען. אַז מען האַלט ביים ראַטעווען דאָס האַרץ, האָט מען ניט קיין צייט און קיין געדולד היילן אפילו זייער שווערע וואונדן אויף א האַנט אָדער אויף א פוס. מען שניידט אַוועק גאַנצע איברים, אבי דערהאַלטן דאָס האַרץ און דאָס געהירן ביים לעבן. האָבן טאַקע שוין אָנגעהויבן ברעכן און אַראָפּפאַלן מעכטיקע צווייגן און לאַטעס פון אידיש עקאָנאָמישע געביידעס אין עסטרייך. אויפן צוזאַמענברוך פון מיטעלערע און קלענערע אונטערנעמונגען און אויפן זעלבסטמאָרד פון זייערע באַזיצער קוקט מען זיך כמעט ניט מער אַרום. דאָס פייער כאַפּט זיך אַרויף כסדר העכער און עס ברענען שוין די אויבערשטע עטאַזשן אונטערן דאַך. איינע פון די עלטסטע און אַריסטאָקראַטישסטע אידישע באַנק הויז אין ווין — דאָס פּריוואַטע גרויסע באַנק הויז אוישפּיץ, ליבען ענד קאָ., — איז חרוב געוואָרן און מוז ליקווידירט ווערן מיט דרינגענדע פאַרפליכטונגען פון פינף און דרייסיק מיליאָן שילינג. א פרישער מת אויף פינף מיליאָן דאָלאַר וועלכער וועט מיטשלעפּן ווער ווייסט וויפיל פרישע געשעפטן און אונטערנעמונגען.

די אַריסטאָקראַטישע אידישע אוישפּיץ און ליבען זיינען עלטער פאַר די ראָטשילדס. די באַנק פון שמואל אוישפּיץ (א אַלטע אידישע גביר'ישע אידישע משפּחה פון מעהרען) שטייט שוין ניינציק יאָר אויפן ווינער פּלאַץ. געוואַלדיקע לאַנדגיטער, צוקער פאַבריקן, ראַפינעריעס און האָטעל באַזיצונגען האָבן באַלאַנגט צו דער פאַמיליע אוישפּיץ, ניט קיין סך וויניקער דער פאַמיליע ליבער און דער פאַמיליע שיללער און ווייננבערנער, וועלכע זיינען געווען שטילע שותּפים צו אַט דער גרעסטער פּריוואַט באַנק הויז פון עסטרייך. אַלע שוין דורות לאַנג געאַדלט פון די פריערדיקע עסטרייכישע קיסרים מיט לאַנגע טיטולן און מיט אומגעהויערע אוצרות פון גאָלד און זילבער. אַלע אויך גייסטיקער אַדעל, באַרימטע עסטרייכישע אוניווערסיטעט פּראָפעסאָרן האָבן שוין א יאָרהונדערט צוריק געשטאַמט פון די פאַמיליעס. אַלע באַקאַנטע קונסטמעצענאַטן און באַזיצער פון אייגענע קונסט גאַלעריעס און פון באַרימטע פּאַלאַצן אין עסטרייך און אין אַנדערע לענדער. דר. לודוויג שולער (א אייניקל פונם באַרימטן ריכטער פאָן טויסינג, וועלכער איז געווען דעם קייזערס גובערנאַטאָר און איינער פון די גרעסטע פינאַנץ זשעניס אין דער וועלט) האָט תּיכף באַגאַנגען זעלבסטמאָרד, אַריינגעגאַנגען אין דונאַי און זיך אין וואַסער דערשאָסן. זיין ברודער שולער איז שוין קיין איד ניט, ער איז סעקציאָנסשעף אין די צוויי וויכטיקסטע מיניסטעריומס, דער פאַקטישער אויסערן מיניסטער פון עסטרייך. ווידער סטעפאַן פאָן אוישפּיץ איז פון זיין זעלבסטמאָרד געראַטעוועט געוואָרן אין דעם לעצטן מאָמענט, מען האָט אים געכאַפּט ביים אַריינשפּרינגען אין ווינער דונאַי. דאָס געוואַלדיקע פאַרמעגן פון אַלע איז פאַרניכטעט געוואָרן, די איבערגעבליבענע שותּפים גיבן אַוועק זייער פּריוואַט פאַרמעגן כדי באַצאָלן די חובות און וועלן מסתמא שפּעטער פאַרענדיקן מיט א געלונגענעם זעלבסטמאָרד. ראָטשילד האָט אויך דאָ געהאָלפן מיט א קרעדיט אויף די קונסט גאַלעריעס אַלס משכּון.

דער חורבן האָט זיך אַריינגעריסן אין די העכסטע געזעלשאַפטלאַכע שיכטן פונם עסטרייכישן אידנטום. מען טייטלט מיט די פינגער אויף די, וואָס וועלן מאָרגן אָדער איבערמאָרגן מיטגעשלעפּט ווערן. איצט וועט די קרעדיט אַנשטאַלט פאַרקלענערן אָדער לגמרי אָפּשטעלן ווייטערדיקע קרעדיטן פאַר א גאַנצער סעריע פון האַנדל און אינדוסטריע אונטערנעמונגען אין עסטרייך און אין די שכנות'דיקע לענדער. די אידישע געשעפטס וועלט הייבט דאָ אומעטום אויפן "לויפנדן באַנד", זי וועט זיך דורך דעם ראַנגלען מיט נייע קרעדיט שוועריקייטן און מיט נייע קריזיסן. עס וואַקלען זיך די עלטסטע עקאָנאָמישע אידישע פּאָזיציעס אין עסטרייך. ביי אַט דעם חורבן איז עס דאָס גרעסטע גליק, וואָס די קרעדיט אַנשטאַלט ווערט סאַנירט און ווידער אַרבעטס פייאיק געמאַכט. מען רעכנט, אַז אין איר און אַלע אירע שוועסטער ביינק אין דער וועלט ליגן בערך פינף הונדערט מיליאָן דאָלאַר בלויז דעפּאָזיטן געלדער, דערפון א גוטע העלפט אידיש געלט, אָפּגערעדט שוין פון אינוועסטירן קאַפּיטאַל אין דיזער באַנק אַליין און אין אירע אינדוסטריע אונטערנעמונגען. אפילו די ווילדסטע פאַנטאַזיע קאָן זיך ניט אויסמאָלן דעם שרעקלאַכן חורבן פון פילע לענדער. ספּעציעל פון אידישע ווירטשאַפטס שיכטן אין א האַלבער וועלט, ווען ס'זאָל ניט געווען געלונגען אָפּשטעלן די קאַטאַסטראָפע סאַמע אין אָנהויב און פאַרזיכערן דעם ווייטערדיקן באַשטאַנד פון אַט דעם געוואַלדיקן אינטערנאַציאָנאַלן פינאַנץ־קאָנצערן אונטערן פאָרזיץ פון באַראָן לואיס ראָטשילד אין ווין. ערשט ביי אַזעלכע טרויעריקע געלעגנהייטן דערוויסט מען זיך, ווי געוואַלדיק שטאַרק ס'איז אַמאָל געווען די אידישע מיטאַרבעט אין דער פאָלקס ווירטשאַפט פון דער גרויסער עסטרייך אונגאַרישער מאָנאַרכיע און ווי שרעקלאַך עס איז זייט דעם סוף פונם קריג צו גרונד געגאַנגען דאָס דורך הונדערטע יאָרן דערוואָרבענער אידישער פאַרמעגן צוזאַמען מיט די אידישע עקאָנאָמישע פּאָזיציעס אינם עלטסטן טייל פון אייראָפּע.

("איטאַ")

אומרוען און קאָפּווייטיק אין שכנות'דיקע לענדער מיט א"י

פון י. אייגער

די וואַלן אין עגיפּטן האָבן זיך פאַרענדיקט. אייגנטלאַך דאַרף מען זאָגן, אַז די אומרוען האָבן זיך דאָרט פאַרענדיקט, און דאָס — צייטווייליק. קיין וואַלן זיינען דאָרט כמעט ווי ניט געווען, בלויז אומרוען. דער נאַציאָנאַלער עגיפּטישער קאָנגרעס האָט געלייגט א חרם אויף די וואַלן; דאָס מיינט ניט זאָגן תּהלים בשעת יענער ווילט, נאָר טאַקע אָנווענדן אַלע מיטלען, טאַקע שטערן בכּח, אפילו פיזיש, און דעריבער האָבן נעבאַך די עגיפּטענער געכאַפּט שטאַרקע קלעפּ. מכלומרשט פון זייער אייגענער פּאָליציי, נאָר אונטער דער אויפזיכט פון ענגלענדער... יעדער פון די צדדים — די רעגירונג און די אָפּאָזיציע — שרייט, אַז ער האָט געזיגט, אַז ער האָט געהאַט א געוואַלדיקן נצחון. די רעגירונג באַהויפּטעט, אַז אין די וואַלן האָבן זיך באַטייליגט 65 פּראָצענט וויילער; נאָך מער ווי אין די פריערדיקע וואַלן. די אָפּאָזיציע דאַגעגן באַווייזט מיט אותות און מופתים, אַז מער ווי פינף פּראָצענט האָבן ניט געוויילט. צווישן אַט די צוויי ווייטע איינע פון די צווייטע ציפערן געפינען זיך הונדערטע טויטע, פופצן הונדערט פאַרוואונדעטע און אויף א האַלבן מיליאָן פונט פאַרניכטעטע גוטס.

עס פאַרשטייט זיך, אַז מען קאָן ביידע צדדים ניט גלויבן און מען דאַרף הערן וואָס עס זאָגן זייטיקע מענטשן, וועלכע קאָנען זיין אָביעקטיוו, ווי די ניט־אַראַבישע פּרעסע אין עגיפּטן און די דאָרטיקע אויסלענדישע קאָרעספּאָנדענטן. ווי די לעצטע דערציילן, האָט מען אין די געביידעס פון די וואַל־אורנעס אין גאַנץ עגיפּטן ניט אָנגעזעען קיין לעבעדיקן נפש אין די טעג פון די וואַלן; און די יעניקע, וואָס האָבן שוין יאָ געוויילט, זיינען געווען צו דעם געצוווּנגען און זשאַנדאַרם געבראַכט געוואָרן אין אויטאָבאָסן פון דער רעגירונג; די גאַנצע צייט פון די וואַלן איז אין גאַנצן לאַנד געווען אָפּגעשטעלט דער טעלעפאָן און טעלעגראַפן פאַרקער, כדי צו פּאַראַליזירן די טעטיקייט פון דער אָפּאָזיציע; די פּרעסע איז געווען אונטערגעוואָרפן אַן אויסערגעוויינלאַך שטרענגער צענזור און די וואוינונגען פון אַלע פירער פון דער אָפּאָזיציע זיינען די גאַנצע וואָך פון די וואַלן געווען באַלאַגערט פון מיליטער.

דאָס איז ערשט דער פאָרשפּיל. די אמת'ע שׂמחה וועט זיין ביי די צווייטע וואַלן (די איצט געוויילטע דאַרפן אויסקלייבן פון צווישן זיך 150 דעפּוטאַטן) — נאָכהער ביי דער דערעפענונג פון דעם פּאַרלאַמענט — דעם 20טן יוני.

ביים צווייטן שכן פון ארץ־ישׂראל — אין סיריע — איז אויך ווייט ניט אַלץ אין אָרדענונג. ווי עס איז באַוואוסט, איז די לבנון־געגנט אין סיריע, וועלכע איז באַזעצט פון קריסטן, — א באַזונדערע רעפּובליק, מיט א פּרעזידענט, מיט א פּאַרלאַמענט און אַלע איבעריקע אַטריבוטן. און מען דאַרף מודה זיין, אַז די פראַנצויזן האָבן געשאַפן די דאָזיקע רעפּובליק ניט בלויז לפנים, נאָר טאַקע גאַנץ ערנסט און אויפריכטיק. צי דערפאַר וואָס עס האַנדלט זיך דאָ וועגן קריסטן, צי דערפאַר וואָס דאָרט זיינען פראַנצויזן, ניט ענגלענדער . . . אַזוי צו אַזוי, נאָר דער פאַקט איז, אַז די פראַנצויזישע מאַכט האָט זי געשאַפן, און זי האָט געטאָן אַלץ פאַר איר אַנטוויקלונג און דערפאָלג. עס ציינט זיך אָבער אַרויס, אַז רעגירן, פירן א רעפּובליק, פירן א לאַנד איז ניט אַזאַ איינפאַכע זאַך, ווי אַנדערע דיינקען. מען דאַרף צו דעם דערוואַקסן. ניט יעדע באַפעלקערונג, ניט יעדער פאָלק איז אויף דעם פייאיק. אַט ווערט שוין פינף יאָר זייט די לבנון רעפּובליק עקזיסטירט און מען זעט ניט קיין נחת אין איר, די אַרבעט זעט אויס, גייט דאָרט שלעכט ביז גאָר און די פירער פון דער רעפּובליק גייען איצט אַרום שטאַרק פאַרזאָרגט, ווייל זיי פילן, אַז לאַנג אַזוי ציען וועט מען ניט קאָנען. עס טראָגן זיך שוין אַרום גאַנץ ערנסטע קלאַנגען, אַז די פראַנצויזן וועלן פאַרוואַנדלען דעם לבנון אין א געוויינלאַכער פראַנצויזישער קאָלאָניע, מיט א באַשטימטן פון פּאַריז קאָמיסאַר, ווי עס פירט זיך אין אַלע לייטישע לענדער אויפן אָריענט . . .

אַט דאָס איז די לאַגע היינט צו טאָג אין די שכנות'דיקע אַראַבישע לענדער. יעדע פון זיי האָט זיין פּעקל און מאַכט קוים די ערשטע, וואַקלענדיקע שריט אויפן וועג פון סאָציאַלן לעבן אין זין פון אונזער יאָרהונדערט, און דאָס איז נאָך גאַנץ ווייט פון רעגירן לענדער. ווען ניט אייראָפּייאישע מאַכטן און די אייראָפּעישע "גוטע פריינט", וועלכע פאַרדרייען דעם קאָפּ פון די אַראַבער מיט באַגריפן פון דער ענציקלאָפּעדיע, ווי די אַוואַנטוריסטן פילבי, לאָרענס און ענלאַכע; באַגריפן פון וועלכע דער דאָזיקער טייל אָריענט איז נאָך אַזוי ווייט, וואָלטן זיי דאָס אפילו פאָרמולירן ניט געקאָנט. און אַזוי פון נאַכטאָן קאָן קיין אָריגינעלע, פּאָזיטיווע זאַך ניט אַרויסקומען, מוז מען זאָגן, אַז קאָנפעדעראַציע פון אַלע אַראַבישע לענדער איז ניט מער ווי א קינדער פאַנטאַזיע, און אַלס אַזעלכע וועט זי פאַרבלייבן נאָך אויף פיל, פיל דורות, אויב זי איז בכלל ניט אומאויספירבאַר. אפילו די אידן וועלכע וועלן דאָ גאָרניט העלפן, ווייל איבערשפּרונגען הונדערטער יאָרן קאָנען זיי אויך ניט. אַזוי אַז די אַלע געקינצלטע אַרטיקלען פון די אַזוי גערופענע "ברית שלום'ניקעס" וועגן דעם אָנטייל פון די אידן אינם קאַמף און שאַפן פון אַן אַלאַראַבישער קאָנפעדעראַציע זיינען בלויז שעדלאַכע פאַנטאַזיעס אויף אָפּצונאַרן אָדער זיך אָדער יענעם. און אפשר טאַקע ביידע, ווייל די גאַנצע אידייע איז גאָר פון די ענגלענדער דערפינדן, כדי צו פאַרטעמפּן דעם מוח פון די אַראַבער אויף וויפיל עס וועט זיך נאָר לאָזן.

דער שׂכל אי זאָ פּשוט'ער: כּל זמן מען קאָן פאַרדרייען דעם קאָפּ מיט שיינע ווערטער, מיט שיינע אידייען און פאַנטאַזיעס און אַזוי אַרום פאַרפעסטיקן זיך, רעגירן און אויסנוצן אַלץ לטובת דער בריטישער אימפּעריע, לטובת דעם ענגלישן פאָלק — פאַר וואָס זאָל מען דאָס ניט טאָן? צו וואָס שוין באַנוצן שאַרפערע מיטלען, וועלכע ווירקן טאַקע פּראָסט און זיכער, ווען מען קאָן נאָך פאַרשלאָפן מיט קינדער מעשׂיות? קיינער קאָן דאָך ניט צווייפלען אין דעם, אַז ענגלאַנד וועט קיינמאָל ניט דערלאָזן אַז עס זאָל פאַרווירקלאַכט ווערן א קאָנפעדעראַציע פון אַלע אַראַבישע לענדער, און איצט קאָן מען שוין פאַרשטיין דעם ווירקלאַכן ווערט פון דער אידייע, וואָס ענגלאַנד זעלבסט פּראָפּאַגאַנדירט זי און נוצט זי אויס פאַר פאַרשיידענע צוועקן. אַט וויל זי די לעצטע יאָרן פאַנגען דאָס איינציקע אומאָפּהענגיקע אַראַבישע לאַנד — יעמען און שיקט אַלע מאָל אַנדערע "טורבאַן־דיפּלאָמאַטן" צו פאַרנאַרן דעם "אימאַם" (קעניג פון יעמען) אין דער נעץ פון דער אַראַבישער קאָנפעדעראַציע.

וואָס אָנבאַלאַנגט יעמען האָט ענגלאַנד שוין אויסגענוצט אַלערליי מיטלען, זי איז געגאַנגען מיט גוטן און מיט בייזן, און ביז איצט האָט זיך דער "אימאַם" ניט גערוקט. אויף אַלע בעסטע פאָרשלאָגן, אויף אַלע גאָלדענע בערג, וואָס ענגלאַנד זאָגט אים צו, ענטפערט ער אַלץ ניין, מורא האָבנדיק אויסשטרעקן א פינגער, מען זאָל אים ניט אַריינכאַפּן די גאַנצע האַנט. לעצטנס זיינען ווידער געפאָרן קיין סאַנאַ (הויפּטשטאָט פון יעמען) עטלאַכע "טורבאַן דיפּלאָמאַטן" פון מעסאָפּאָטאַמיע, כדי צו שליסן א פריינטלאַכן אָפּמאַך, ווי זי האָט געשלאָסן מיט די וואַהאַביטן. אָבער דער אמת'ער צוועק פון דער דאָזיקער שליחות איז צו ציען דעם יעמעניטישן אימאַם צו אַן אַראַבישער קאָנפעדעראַציע. זאָל זיך אים נאָר גלוסטן וועט שוין ווייטער אַלץ רעכט זיין. זאָל ער נאָר זאָגן א קליינעם "יאָ" און מען וועט אים באַלד געבן פון פויגל־מילך, וואָס דאָס האַרץ גלוסט נאָר: א פּאַרלאַמענט, אַן ענגלישן קאָמיסאַר, ענגלישע זשאַנדאַרמען און פלי מאַשינען . . . און אפילו ענגלענדער פון מאָהאַמעטאַנישן גלויבן, ווייל דאָס איז אויך איינער פון די מיטלען פון ענגלענדער — בייטן דעם גלויבן, איבערגיין אין איסלאַם, אבי דערגרייכן דעם ציל.

פאַרפעלט ניט!

לעקציע פונ'ם באַוואוסטן קינסטלער, שריפטשטעלער און לעקטאָר

שאול ראַסקין

איבער

"אידישע קונסט און קינסטלער"

היינט

פרייטאָג, יוני 19טן

9 אָונט פּונקט

אין פּרץ זאַל

די לעקציע וועט זיין אילוסטרירט מיט בילדער

איינטריט בלויז 35 סענט

אויפזיכט: א. נ. א. פ. בר. 20

צו דער פּרץ־שול אויסשטעלונג

(עפנט זיך דעם 21טן יוני)

פון א. לערער

איינע פון די הויפּט פּראָבלעמען פון דער מאָדערנער דערציאונג איז, ווי אַזוי צו שאַפן א נאָענטע פאַרבינדונג צווישן דער שול און היים, ווי אַזוי צו ברענגען די היים אין שול אַריין און די שול אַריבערטראָגן אַהיים. קורץ, ווי אַזוי אָפּצושאַפן דעם ריס צווישן דער שול און היים.

נישט דאָ איז, פאַרשטייט זיך, דאָס פּלאַץ אַריינצולאָזן זיך אין חקירות וועגן דער באַזונדערער ראָל פון די צוויי אינסטיטוציעס, איינס איז אָבער זיכער, אַז אַוועקמאַכן אָדער פאַרביגן איינע פון זיי — ווי ס'פלעגט עס טאָן די אַלטע שול — קען מען נישט. און אויב מ'טוט עס, איז עס א שטעקן מיט צוויי עקן: ער שלאָגט צוריק און פאַר'משפּט די גאַנצע דערציערישע אַרבעט צו א דורכפאַל. ס'איז דעריבער די הויפּט פראַגע: ווי געפינט מען דאָס מאַטעריאַל וואָס זאָל פאַרשיטן דעם תּהום צווישן שול און היים.

איינע פון די הויפּט מיטלען דערצו איז דאָס פאָרשן די סביבה און נאָענטער באַקענען זיך פון די עלטערן מיט די לערער. דאָס העלפט זייער א סך צו פאַרשטיין זיך און איינשטעלן א פאַרבינדונג אין דער אַרבעט. — אָבער ערשט דאַן ווערט קלאָר, אַז ס'דאַרף זייער א סך געטאָן ווערן כדי איבערצואַנדערשן די סביבה, און ערשט דאַן וועט מען קענען קומען צו דער פולער האַרמאָנישקייט פון שול און היים.

גאַנץ אייגנאַרטיק און שווערער נאָך, שטייט ביי אונז די דאָזיקע פראַגע, ווייל ביי אונז קומט אויך די פראַגע, — ווי געווינט מען דעם צוטרוי פון די עלטערן צו אונזער שול.

אונזער שול איז נישט קיין נאָרמאַלע, איז א יונגע און אין גרונט אויס אַנדערש פון דער פריערדיקער דערציאונגס פאָרם, וואָס האָט דערצויגן דעם איד אין משך פון דורות. איז די באַציאונג פון א גרויסן טייל עלטערן צו דער וועלטלאַכער שול, אין בעסטן פאַל, א קאַלטע. ס'איז נאָך נישטאָ דער גלויבן, אַז זי איז טאַקע די נייע שול און נישט בלויז א "חדר" צוגעפּאַסט צו "אַמעריקע"...

די גרינגע באַציאונג צום חדר טראָגט מען אַזוי אַרום אַריבער אויף דער נייער שול און דאָס ווירקט זייער צעשטערנד אויף דער גאַנצער דערציערישער אַרבעט. פאַרשטייט זיך, אַז דאָס איז נישט די איינציקע סיבה, אָבער זיכער איז זי פון די וויכטיקסטע.

אונזער שול מוז זיך דעריבער נאָך מער אָנשטרענגען צו געפינען א וועג ווי צו קומען צו א נאָענטן קאָנטאַקט מיט די עלטערן און שאַפן די פאַרבינדונג, וואָס זאָל אַרויסהעלפן אין דער אַרבעט.

איינע פון די מיטלען און וועגן איז עפענען די טויערן פון שול.

די שול טאָר ניט זיין דאָס אָפּגעשלאָסענע מקום קדוש, וואו בלויז די לערער פּראַווען די עבודה, די שול דאַרף ווערן, ווי ס'לערנען מאָדערנע דערציער, דער וואַרשטאַט וואָס גרייט דאָס קינד צום לעבן; און די אַרבעט פון שול מוז ווערן דער קנין פון די עלטערן. מ'דאַרף זיך באַמיען די עלטערן צו דערציילן — ביי די עלטערן פאַרזאַמלונגען — און נאָכמער באַווייזן, וואָס אַזוינס די שול שטעלט מיט זיך פאָר און פּראָוון זיי אויך אַריינציען אין דער אַרבעט.

א גוטער און פּאַסיקער וועג דערצו איז די שול אויסשטעלונג. א גוט צוגעגרייטע שול אויסשטעלונג, וועט ווייזן די עלטערן דאָס אינערלאַכע פּנים פון דער שול; וועט ווייזן פאַר אַלעמען דעם מהלך, וואָס מיר זיינען אָפּגעגאַנגען פונ'ם חדר און אויך ווי אַנדערש מיר זיינען פון נאָרמאַלע שולן.

אַן אויסשטעלונג וועט ווייזן די מעגלאַכקייטן פון דער וועלטלאַכער שול אין דעם דאָזיקן לאַנד, און די שוועריקייטן און פּראָבלעמען מיט וועלכע מ'דאַרף זיך רעכענען; וועט אַריינפירן די עלטערן אין דער טאָג־טעגלאַכער אַרבעט פון שול, און וועט קלאָר באַווייזן די עלטערן ווי נויטיק ס'איז זייער הילף און וויפיל שאָדן ס'קען ברענגען זייער לייכטע באַציאונג צו דער שול.

די אויסשטעלונג דאַרף ניט פאַרשטעלן די שוואַכע זייטן פון דער שול אַרבעט, פאַרקערט — זי דאַרף אויף זיי אָנווייזן פּונקט ווי זי דאַרף אונטערשטרייכן די שטאַרקע און ליכטיקע זייטן פון דער שול אַרבעט. די אויסשטעלונג איז נישט קיין "אַרויסווייזן זיך פאַר לייטן" נאָר אַן עפענען די טיר און פענסטער פאַר אַלעמען, זאָגנדיק: קומט און זעט ווי מיר אַרבעטן!

די שול אויסשטעלונג פון דער פּרץ שול איז געבויט אויף די איבערגאַנגעוויזענע פּרינציפּן. זי וועט האָבן אַרבעטן, וואָס זיינען געטאָן געוואָרן אין משך פון יאָר ביי און אַרום די לעקציעס. אַט די אַרבעטן ביי אַן אויסשטעלונג גיבן א באַגריף פונם מעטאָד וואָס איז אָנגעווענדעט געוואָרן ביים לערנען.

די אויסשטעלונג איז דעריבער געטיילט אין דריי הויפּטטיילן: 1) קינדער גאָרטן, וואָס וועט פאָרשטעלן מיט זיך די אַרבעטן פון די קינדער פון פאָרשול עלטער; 2) טאָג־שול, וועט אַריינעמען אַרבעטן צו די קעגנשטאַנדן וואָס ווערן געלערנט אין דעם אָפּטייל, וואָס איז כמעט א נאָרמאַלע אידישע שול. דאָרט וועלן זיין אַרבעטן צו אידיש, ענגליש, העברעיִש, געאָגראַפיע, רעכענען, געשיכטע און די וועטער סטאַנציע. א חוץ דעם פאַרשיידענע בילדער, זאַמלונגען און האַנט אַרבעטן; 3) אָוונט שול: אַרבעטן צו אידיש, העברעיִש, געשיכטע און פאָלקס־קענטעניש. פון א באַזונדערן ווערט דאָ זיינען די קלוב זאַמלונגען צו פאָלקלאָר. א באַזונדער אָרט וועט פאַרנעמען די זאַמלונג "אידישע פּרעסע אין גאָר דער וועלט" וואָס נעמט אַרום איבער 200 הונדערט נומערן. די אַלע אַרבעטן צו די קעגנשטאַנדן זיינען נישט בלויז שריפטלאַכע, נאָר אויך פון ליים, טאָוול און האָלץ.

אַן אינטערעסאַנטע און וויכטיקע אַרבעט פון דער טאָג שול וועט זיין דער טייל וואָס רופט זיך "אונזער פּראָווינץ" — נעמט אַריין דיאַגראַמעס און בילדער וועגן וואוקס און פאַרמעגן פון מאַניטאָבאַ. און א סך אַנדערע אַרבעטן.

דאָס אַלץ צוזאַמען וועט געבן א באַגריף וועגן דער אַרבעט פון דער פּרץ שול אין משך פון יאָר און וועט אויך אָפּשפּיגלען די מעטאָדן און דערגרייכונגען פון יעדן טייל באַזונדער. ס'וועלן אויך זיין דיאַגראַמען און בילדער וואָס וועלן אָפּשפּיגלען דעם גאַנג און וואוקס פון דער שול אין משך פון די לעצטע יאָרן, און דעם אָפּטייל וועט אויך אַריין דער אַרכיוו פון שול.

קורץ, די אויסשטעלונג וועט עפענען די טיר און פענסטער פון דער שול און ס'איז צו האָפן, אַז דאָס וועט א סך העלפן צו שאַפן א קלאָרערן באַגריף וועגן דער וועלטלאַכער אידישער שול פון וועלכער די יונגע פּרץ שול איז א בכבוד'יקער טייל.

פון חודש צו חודש

אפטיילונג פאר ליטעראטור און קולטור ענינים

רעדאקטירט פון : י. זיפער

פאַרבייגייענדיק

פון י. שאַלין

„די פעדער"

„די פעדער" דערשיינט שוין 11 יאָר. אָבער לעצטנס נישט רעגלמעסיק. און דאָס איז נישט די שולד פון דער „פעדער" נאָר פון די לייענער. ווייל ווען דער זשורנאַל שטעלט זיך אָפּ אויף א שטיקל צייט, הערט מען נישט אז די לייענער, — און די פעדער האָט זיי א סך, — זאָלן עפּעס טאָן. נאָר פון א קליין נאָטיצעלע אין די צייטונגען ווערט מען געוואויר, אז אהרן קאָרלין שלעפּט זיך שוין ווידער איבער שטעט און שטעטלאך צוזאמלען געלט פאַרן זשורנאַל.

עס איז איבעריק צו דערמאָנען, אז די פעדער האָט געהאָלפן א סך יונגע שרייבער זיך צו אנטוויקלען, אז די פעדער איז געווען און איז א טריבונע פאר די יונגע שרייבער, און כאָטש אָפּטמאָל ווינציק איבערקלייבעריש, זיינען דאָך אירע פאַרדינסטן גרויסע.

דעריבער פרייט מיך שטענדיק, ווען עס דערשיינט א נייער נומער „פעדער". עס פרייט אינצוויען : ווייל כ'בין אלעמאָל זיכער, אז דער זשורנאַל וועט ברענגען א נייעם נאָמען, און, צווייטנס, וואָס ער זשיפּעט נאָך און אזוי פיל גוטער ווילן, מי און אָנשטרענגונג זיינען נישט נעגאַנגען לאיבוד.

איך וויל דאָ ניט שרייבן קיין רעצענזיע וועגן אַפּריל נומער „פעדער". איך וויל בלויז אויפמערקזאַם מאַכן אויף אייניקע זאַכן דאָרט :

דאָס אַרטיקל פונם טאַלאַנטפולן עסעיִסט ב. ריווקין „די קאָנפערענץ וועגן

דער כח פון ערד...

(צו דער יובליי פייערונג פון אידענברידזש)

(מכח מ. אוסישקינס זכרונות, פסח־נומער, 1931, ד. א. וו.)

פון משה וואַלינער (דיימאַנד)

דאָ אָבער קומען מיר צום סינטעז פון פאַנטאַזיע און אידישער עקשנות. די פאַרבליבענע פיר בלייבן איינגעשפּאַרט, קויפן אָפּ א שטיקל לאַנד, בויען אויס א שטוב, פּלאַנעווען שוין און עופות־פאַרם, מיט מסירת נפש ווערט געטאָן יעדער פּיצעלע אַרבעט, דאָס „הארץ קלאַפּט שוין

אייביק

שלום שטערן, מאָנטרעאַל

אייביק זאָל אין מיר העלן\
גרוים געזאַנג,\
צו טאָג, צו לויטערן אויפגאַנג.

אייביק זאָל אין מיר קוועלן\
שטילע פרייד,\
און אויף מיינע שוועלן\
זאָלן רוען גוטע שעה'ן.

אייביק זאָל אין רויטן פאַרגאַנג\
זיין פול מיט ליבשאַפט אונזער גאַנג,\
און זיין זאָלן דיינע רייד\
ליכטיקע טרייסטן,\
אויף אונזער וועג דעם ווייטן.

... 25 יאָר פון שווערער אומדערמידלאַכער אַרבעט איז א פּיין „בינטל יאָרן". זאָלן געבענטשט זיין די אידענברידזשער אומדערמידלאַכע איינוואוינער !

נאָך אַ יתום

(א קאַפּיטל פון א גרעסערער דערציילונג)

פון יעקב זיפער

ליטעראַרישע ידיעות

ס'ווערט געגרייט צום דרוק א זאַמלהעפט פאר ליטעראַטור און קולטור פראַגן. ארום דעם זאַמלהעפט גרופּירן זיך די יונגע אידישע שרייבער פון קאַנאַדע. די זאַמלהעפטן זיינען אויסגערעכנט צו דערשיינען אַלע דריי חדשים און וועלן זיין די טריבונע פונם יונגן אידישן וואָרט אין קאַנאַדע. ביז איצט האָבן צוגעזאָגט זייער מיטאַרבעטערשאַפט : אײַדע מאַזע, יודיקאַ און שלום שטערן, מאָנטרעאַל; מ. גרינבערג, ש. נעפּאָס, מ. סעגאַל, און ש. פּיזעל, טאָראָנטאָ; משה וואַלינער, (דיימאַנד) און יעקב זיפער, וויניפּעג.

יונגע שרייבער אין קאַנאַדע, וואָס ווילן זיך באַטייליקן אין די זאַמלהעפטן, זיינען געבעטן זיך ווענדן „זאַמלהעפטן" קער אָף שטערן, 17 רייטשעל סטרים, וועסט, מאָנטרעאַל.

* * *

„געוועזן" וועט זיין דער נאָמען פון א בוך דערציילונגען פון יעקב זיפער, וואָס וועט בקרוב דערשינען.

אַמעריקע לײַדעט ניט פֿון בִיכער קריזיס

דווקא אין א צייט, ווען יעדע אינדוסטריע אין לאַנד איז אזוי שטאַרק געטראָפן געוואָרן פון דעם ביטערן קריזיס, איז דער האַנדל מיט ביכער אין אַמעריקע אפילו אויף קיין האָר ניט געטראָפן געוואָרן, און די צאָל פון די וואָס האָבן געקויפט ביכער אין לעצטן יאָר איז אפילו פאַרדאָפּלט געוואָרן.

דער דאָזיקער אינטערעסאַנטער פאַקט איז איצט אַרויסגעקומען אין דער עפנטלאַכקייט אויף דער יערלאַכער קאָנפערענץ וואָס די אַמעריקאַנער פאַרלעגער האָבן אָפּגעהאַלטן אין ניו־יאָרק.

פאר א סך מענשן איז דאָס ווירקלאַך

זיך צוצופּאַסן צו דער צייט און צו די אומשטענדן.

אין די צייטן פון דער גרויסער שפע, ווען מענשן האָבן פאַרדינט א סך געלט, האָבן די פאַרלעגער אַרויסגעגעבן ביכער, וואָס האָבן געקאָסט טייער. און ווען די שפע האָט אויפגעהערט, ווען מענשן האָבן שוין מער ניט געמאַכט אזוי פיל געלט, האָבן די פאַרלעגער אַרויסגעגעבן די זעלבע ביכער אין ביליקערע אויפלאַגעס. א בוך, וואָס האָט פריער געקאָסט דריי דאָלאַר איז אַרויסגעשטעלט געוואָרן אויפן מאַרק מיט א פּרייז פון איין דאָלאַר, און דאָס האָט געמאַכט מעגלאַך, אז אָרימע מענשן, וואָס קאָנען ניט אויסגעבן קיין

צו דער דערשיינונג פון מ. סעגאַלס בוך לידער

עקספערטן אין פארריכטן פענדערס און בארים: אפהאלסטערינג און דיוקא ארבעט. עסטימייטס געגעבן פריי.

אייער אלטע קאר געמאכט ווי נייַ!

WINNIPEG AUTO PAINTING CO.
Henry Shipper and Jake Fireman, Props.

PHONE 24 527
253 ELLEN ST.
(Near Logan Ave.)

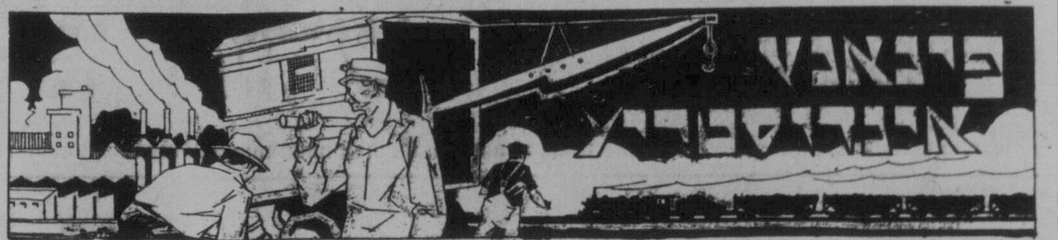

טאריף ווערט באצייכנט אלס שטערונג צו דער אינדוסטריעלער אנטוויקלונג

אין ניו־יארק איז לעצטנס ווידער פארגעקומען א קאנפערענץ פון פראמינענטע פינאנסירן, און די רעדעס וואס זיינען דארט געהאלטן געווארן ציען די אויפמערקזאמקייט פון גאנץ אמעריקא און קאנאדע. ס'איז די קאנפערענץ פון "פאריען טרעיד קאונסיל", א קערפערשאפט וואס איז פאראינטערעסירט אין פארשטארקן דעם האנדל צווישן אמעריקא און אנדערע לענדער.

און ס'איז אינטערעסאנט, אז אויף דער דאזיקער קאנפערענץ האט מען געהערט א שארפע קריטיק קעגן דער פאליסי פון הויכע טאריפן. בארימטע עקספערטן ווייזן אן, אז דאס איז איינע פון די אורזאכן, וואס פירן צו ארבעטסלאזיקייט און אינדוסטריעלע דעפרעסיעס.

א זייער וויכטיקע רעדע האט אויף דער קאנווענשאן געהאלטן דר. עדווין וו. קעמערער, פראפעסאר פון עקאנאמיע און פינאנץ אין פרינסטאן אוניווערסיטעט. פראפ. קעמערער איז געווען דער פינאנץ עקספערט, וועלכער האט די לעצטע עטלאכע יאר געהאלפן רעארגאניזירן די מלוכה פינאנצן פון פוילן און פערו. אין זיין רעדע אויף דער קאנווענשאן פון די אמעריקאנער ביזנעס לייט און אינדוסטריאליסטן, וועלכע פירן געשעפטן מיט אויסלאנד, האט פראפעסאר קעמערער דערקלערט די אורזאכן פון דעם עקאנאמישן קריזיס אין די זיד אמעריקאנישע לענדער.

די לענדער אין זיד אמעריקע זיינען אפהענגיק פון עקספארטן צו איין סארט סחורה, האט פראפ. קעמערער דערקלערט. אזוי צום ביישפיל דער הויפט עקספארט פון בראזיליען איז קאפע און דער הויפט עקספארט פון ווענעצועלא איז אויל. די לאטייניש אמעריקאנישע לענדער האבן אין די פראספעריטי יארן געבארגט אין אויסלאנד ריזיקע סומען געלט פאר רעגירונגס בוי ארבעט און פאר אנטוויקלען זייערע לענדער און זיי האבן געהאפט אפצוצאלן די חובות מיט די עקספארטירטע סחורות. ווען אבער דער קריזיס אין די פאראייניקטע שטאטן און אין איראפע האט זיך אנגעפאנגען האט גלייך געליטן שטארק דער עקספארט פון די לאטייניש אמעריקאנישע לענדער. דער רעזולטאט איז אז די פרייזן פון די פראדוקטן וועלכע די זיד אמעריקאנישע לענדער האבן צו עקספארטירן זיינען שטארק געפאלן און זייערע רעגירונגען האבן געמוזט אפשטעלן די עפנטלאכע ארבעטן. דערפון קומט ארויס ארבעטסלאזיקייט און אזוי ווי דער גרעסטער טייל פון דער באפעלקערונג אין די לאטייניש אמעריקאנישע לענדער קען ניט לעזן און שרייבן, איז דאריבער נאטירלאך, אז דאס אומוויסנדיקע פאלק זאל באשולדיקן אין אלעם זיין רעגירונג. דאריבער קומען דארטן פאר אפטע רעוואלוציעס.

דער ארגענטינער אמבאסאדאר דאן מאלבראן האט גערעדט וועגן דעם, וואס דער הויכער אמעריקאנער טאריף שטערט שטארק דעם האנדל צווישן די פאראייניקטע שטאטן און ארגענטינע. ער האט דערקלערט, אז אין 1929 איז אמעריקעס עקספארט קיין ארגענטינע געווען איבער 40 פראצענט פון דעם גאנצן עקספארט פון די פאראייניקטע שטאטן נאך זיד אמעריקע, צוליב האבן ארגענטינע און אנדערע לאטייניש־אמעריקאנישע לענדער אויך איינגעפירט הויכע טאריפן מיט דעם רעזולטאט, דאס זיי קויפן איצט ווייניקער אין די פאראייניקטע שטאטן.

"די איצטיקער אמעריקאנער טאריף איז ניט קיין פראטעקטיוו טריף, נאר ער צילט צו פארבאטן אריינצופירן אויסלענדישע סחורות", האט דער ארגענטינער אמבאסאדאר ווייטער דערקלערט. ער האט אויך אנגעוויזן אויף דעם, וואס די אמעריקאנער רעגירונג פארבאט אריינצופירן פלייש פון ארגענטינע צוליב דעם, וואס מיט עטלאכע יאר צוריק זיינען פארגעקומען פאלן פון מויל און פוס קראנקהייט, ווערנד ענגלאנד האט געשיקט וויסנשאפטסלייט און עקספערטן קיין ארגענטינע צו אונטערזוכן און זיי האבן באריכטעט, אז ארגענטינער פליישן ווערן צוגעגרייט לויט די בעסטע סאניטארע מעטאדן.

קאנאדער האנדלס אפמאך מיט אוסטראליע

צווישן קאנאדע און אוסטראליע איז לעצטנס אויסגעארבעט געווארן א האנדלס אפמאך וואס דארף פארגעבראכט ווערן פארן קאנאדער פארלאמענט פאר גוטהייסונג. די אונטערהאנדלונגען וועגן דעם אפמאך ציען זיך שוין זינט לעצטן הערבסט, און דער אפמאך שטיצט זיך אויף גענוג זייטיקן טאריף פארצוג וואס ווערן געגעבן צו געוויסע סחורות פון ביידע לענדער. פון די וויכטיקסטע קאנאדער פראדוקטן וואס אוסטראליע לאזט אריין פון קאנאדע, געבנדיק איר טאריף פארצוג איבער אנדערע לענדער, זיינען: האלץ, קאנסערווירטע, פיש, געצייג און מאשינעס, מאטאר קארס, צייטונגס פאפיר און א גרעסערע צאל פארשיידענע אנדערע פאבריקאנטן, פאר וועלכע אויסטראליע וועט זיין א ברייטער מארק.

פון צווייטן צד, גיט קאנאדע פארצוג צו פאלגנדע אוסטראליער פראדוקטן: ראזשינקעס, טייטלען, אראנזשען, צוקער, געטריקנטע פרוכטן און אין געוויסע פאלן אויך פרישע. פוטער גייט אויך אריין אינם צעטל, אבער אונטער געוויסע באדינגונגען פון מינימום פרייז און קאנטראל פון דער רעגירונג.

—(::)—

ריזיקער פארלאנג אויף אמעריקאנער רעגירונגס באנד

וואשינגטאן.— דער רוף פון סעקרעטאר אוו דהי טרעזשורי מעלאן פאר 800,000,000$ צו העלפן דער רעגירונג איבערצושלעפן אירע פינאנציעלע שוועריקייטן, האט געבראכט א ריזיקע צאל אנבאטן פון באנקירן, וועלכע באזיצן א סך געלט און געפינען ניט קיין פלעצער וואו זיי צו אינוועסטירן. סובסקריפשאנס פאר דער 18 יאריקער 3 1-8 פראצענט גאלד באנדס האבן דערגרייכט דעם טאטאל פון 6 ביליאן דאלאר, 7½ מאל מער וויפל די רעגירונג פארלאנגט.

—(::)—

וואוהין ווענדעט איר אייער בליק?

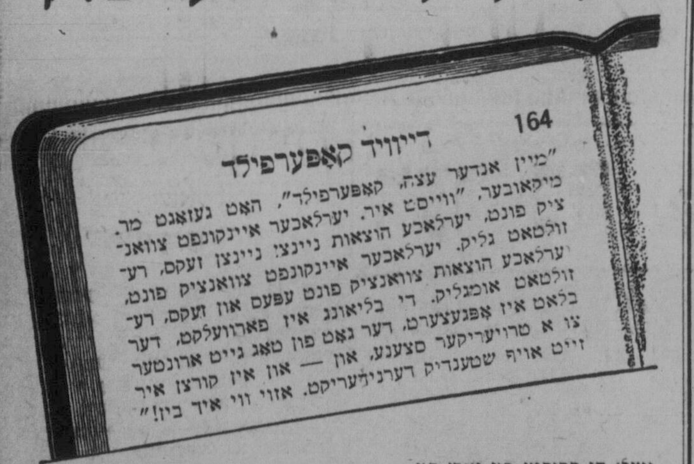

וועלן די פרוכטן פון יארן פון אינדוסטריע אוועקגיין אין אומפארזיכטיקער פארשווענדונג — און דאן אפהייניגקייט?

אדער

וועט שפארזאמקייט זיין א שותף צו אינדוסטריע אין פארלויף פון פראדוקטיווע יארן — און דאן זעלבסטשטענדיקייט?

דערפאלג זאל געמאכט ווערן דורך אפשפארונגען — ניט דורך איינקונפט. אינדוסטריע אליין וועט ניט ברענגען קיין זעלבסטשטענדיקייט — שפארזאמקייט מוז זיין דער שותף צו אינדוסטריע. א מאנופעקטשורערס לייף פאליסי איז זיכער דער וועג צו זעלבסטשטענדיקייט.

THE
MANUFACTURERS LIFE
INSURANCE COMPANY
HEAD OFFICE - - TORONTO, CANADA
Branch Office: 300 Huron & Erie Bldg., Winnipeg
W. A. KENNEDY, C.L.U., Branch Manager
M. WAISMAN, General Agent

א נייע נידעריקע רייט פאליסי צו באשיצן אייער אינקאם ביז צו דעם עלטער פון 65!

אונזער נייע "אינקאם פראטעקשאן פאליסי" (מיט דער באטייליקונג אין פראפיטן אלע פינף יאר), איז געצילט פאר דעם מאן וועלכער איז שוין אינשורט אבער וועלכער איז נייגעריק צו טראגן מער צוגעגעבענע נידעריקע קאסט אינשורענס צו באשיצן זיין פאמיליע, אין פאל פון זיין טויט, קעגן דעם פארלוסט פון זיין אינקאם ביז צו דעם עלטער פון 65.

א מאן אין עלטער פון 30 יאר, צום ביישפיל, קאן גאראנטירן זיין פאמיליע $100 א מאנאט ביז ער וואלט דערגרייכט דעם עלטער פון 65 יאר פאר דער אויסערגעוויינלאך נידעריקער פרעמיאום פון $189.50. עס וואלט זיך געפאדערט $25,000 אינוועסטמירט אויף 5% א יאר צו פארזיכערן זיין פאמיליע מיט דעם זעלבן איינקונפט.

די דאזיקע פאליסי איז א נייע אנטוויקלונג אין לייף אינשורענס און די פרעמיאום איז די נידעריקסטע וואס מען קאן באקומען. רופט אפ אונזערע פארטרעטער און באקומט פון זיי זיכערע אינפארמאציעס וועגן די אומפארגלייכבארע פיטשורס און ענדערונגען.

הערי קאפלאן, ספעציעלער אגענט
722 סאמערסעט בילדינג, וויניפעג
טעלעפאן 26 226 — רעז. 53 041

THE
WESTERN EMPIRE LIFE
ASSURANCE COMPANY
ESTABLISHED - - - 1911
HEAD OFFICE
WINNIPEG, CANADA
R. W. CRAIG K.C.
PRESIDENT
F. C. O'BRIEN
GENERAL MANAGER

THE TRADERS TRUST COMPANY
עקזעקיוטארס, אדמיניסטראטארס, פינאנציעלע אגענטן
אפיציעלע אסיינים.
4טער פלאר, יוניאן טראסט בילדינג — טעלעפאן 26 892

די סובסקרייבערס פון אידישע וואָרט

האבן איצט א זעלטענע געלעגנהייט צו שאפן ביי זיך אין דער היים

א שיינע, רייכע אידישע ביבליאטעק

מער ווי האלב אומזיסט

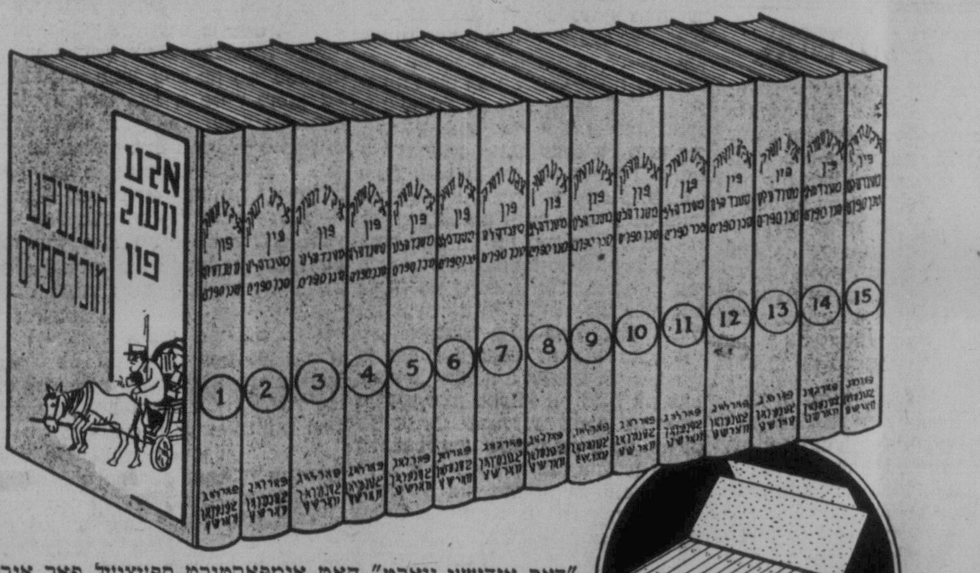

"דאס אידישע ווארט" האט אימפארטירט ספעציעל פאר אירע סובסקרייבער א צאל קאמפלעקטן ביכער פון די בארימטסטע און פאפולערסטע שרייבער. די ביכער זיינען מוסטערהאפט געבונדען, אזוי אז די דאזיקע קאמפלעקטן זיינען ניט נאר רייך אין אינהאלט, נאר אויך א צירונג פאר דער הויז. זיי באררייכערן אייער צימער און גיבן אייער היים דעם אויסזעען פון אן אמת'ער אידישער היים.

יעדער קאמפלעקט ווערט צו אייך צוגעשיקט אין א שיינער, קארטאנענער קעסטל (ווי אנגעצייגט אויפ'ן בילד), אזוי אז אויב איר האט ניט קיין ביכער־שאפע, קאנט איר די ביכער האלטן אין זייערע אייגענע שאכטלען.

לעוו טאלסטאי, — 11 בענדער, רעגולאר $20.00, צו אונזערע סובסקרייבער פאר בלויז $9.25	מאקסים גארקי, — 7 בענדער, רעגולאר $14.00, צו אונזערע סובסקרייבער פאר בלויז $5.50
קנוט האמסון, — 11 בענדער, רעגולאר $23.50, צו אונזערע סובסקרייבער פאר בלויז $9.00	זשאן קריסטאף, (פון ראמען ראלאן), 7 בענדער, רעגולאר $16.00, פאר בלויז $5.00

מענדעלע מוכר ספרים — אלע 15 בענדער, רעגולאר $21.00, צו אונזערע סובסקרייבער פאר בלויז $8.75

אום צו באקומען די אויבנדערמאנטע ביכער, צו די אנגעגעבענע מער ווי האלב־אומזיסט פרייזן, דארפט איר באצאלן אין פאראויס פאר א יאר סובסקריפשאן פאר "דאס אידישע ווארט" ($6.00) —

אדרעסירט אייער קארעספאנדענץ צו

THE ISRAELITE PRESS LIMITED
165 Selkirk Avenue — Winnipeg, Man. — Phones: 52 213—55 409

קאנטרי סובסקרייבער קאנען באשטעלן זייערע ביכער דורך אונזער רייזנדן פארטרעטער, מר. ל. סימקין, וועלכער פארט איצט ארום איבער די מערב קאנאדער פראווינצן אין די אינטערעסן פון "דאס אידישע ווארט"

געשעפטן אין מערב קאנאדע

דער וועכנטלאכער האנדלס באריכט פון דער "קענעדיען קרעדיט מענ'ס טראסט אסאסיאיישאן", לימיטעד, פאר לעצטער וואך, לויטעט, אז אין —

וויניפעג

איז דער ריטייל טרייד געווען ניט שלעכט. זייער א קליינע ענדערונג ווערט באריכטעט אין מאנופעקטשורינג. קאלעקשאנס שוואך. א דאנק די רעגנס איז געשאפן געווארן א בעסערע שטימונג אין די האנדלס קרייזן.

רעדזשיינע

האלסייל גראסערי סיילס זיינען ניט שלעכט. דריי גודס, בוטס און שיך — לאנגזאם. הארדווער טרייד איז זייער שטיל. ריטייל טרייד איז שוואך, אויך איז דער קאונטרי טרייד שוואך. קאלעקשאנס — לאנגזאם.

מוס-דזשא

האלסייל און ריטייל הארדווער טרייד, לאנגזאם. גראסערים — ניט שלעכט; בוטס און שיך און דריי גודס טרייד, ניט שלעכט. אלגעמיינער האנדלס צושטאנד ניט געענדערט.

סאסקאטון

האלסייל גראסערים און הארדווער האנדעל עטוואס בעסער פון פריערדיקער וואך. בוטס און שיך טרייד, ניט שלעכט; דריי גודס האנדל עטוואס בעסער פון פריערדיקער וואך; ריטייל האנדל אין שטאט האט זיך אביסל פארבעסערט אין כמעט אלע ליינס. קאלעקשאנס אין קאנטרי — זייער לאנגזאם.

קאלגארי

האלסייל און ריטייל געשעפטן זיינען ניט שלעכט נעמענדיק אין אנבאטראכט דעם עקזיסטירנדיקן צושטאנד. די, אזוי גערופענע, לוקסוס ארטיקלען פארקויפן זיך ניט אמבעסטן. קאלעקשאנס לאנגזאם.

וואנקאווער

מיט דער אויסנאם פון דער לאמבער אינדוסטריע זיינען אלע ליינס פון מאנופעקטשורינג צופרידנשטעלנד. דער נייער געהיילץ מסחר מיט אויסלאנד, אויב עס וועט זיך ארויסווייזן צו זיין א דערפאלג, וועט ארויסהעלפן דער פראווינץ בריטיש קאלאמביא; האלסייל גראסערים און הארדווער, גאנץ גוט; דריי גודס, שוואך; פרויען קליידער, בוטס און שיך — ניט שלעכט. אלגעמיינער ריטייל האנדל — גאנץ גוט.

עדמאנטאן

האלסייל גראסערי געשעפטן האבן זיך אין פארלויף פון דער וואך פארבעסערט. אנדערע ליינס. האלסייל און ריטייל, פארקויפן זיך זייער שוואך. קאלעקשאנס שווער צו מאכן.

זאמלט דזשיף קופאנען פאר שיינע זיידענע זאקן

נוצט אויס דיזן אויסערגעוויינלאכן ווערט פרעמיאום אנבאט. שיקט אדער ברענגט צו אונז קופאנען פון 25 פעקעדזשעס פון דזשיף פאר אן אויסוואל פון סילקענע זאקן אין וועלכע עס איז פון די פאפולערע שיידס.

דזשיף איז אומפארגלייכבאר פאר וואשן געשיר, גלאזווארג און וועש. קאן גענוצט ווערן אויף די סאמע דעליקאטע פאבריקס.

THE ROYAL CROWN SOAPS LTD.
COR. KING ST. AND HENRY AVE. — WINNIPEG

זיג-זאג
סיגארעטן פאפיר

120 בלעטלאך אין א ביכל, 5¢
שפארט אייך געלט
"מאכט אייערע אייגענע"

INCOME TAX SERVICE
AUDITS, FINANCIAL REPORTS
INVESTIGATIONS
בוקקיפינג סערוויס
ס. א. פארטיגאל
— מיט —
דזשא. לוס און קאמפאני
Chartered Accountants, Auditors
202 פאריז בילדינג, טעלעפאן 21 746
רעזידענס טעל. 24 524

זעט אונזערע נייע זומער סחורות
א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן
Dominion Furniture Co., Limited
499 NOTRE DAME AVENUE
PHONES: 86 195 — 87 873

טייער ריפערס

האט איר באמערקט די גרויסע אויסבעסערונג אין דעם מאדערנעם טייער? ווען איר וועט אריינקומען צו אונז, לאזט אונז אייך ווייזן ווי אזוי מיר האבן פארוואנדלט אונזער ריפער ארבעט. וואולקאניזינג און דאס איבערמאכן טייערס וואס אנטערעקט א פונקט פון וואונדערבארער עפישענסי.

דאנלאפ
ספעשל היי־פרעסשור טיובס 10% ווייניקער ווי קאסט פרייז

אויב אייער קאר פארט ניט גוט איז עס אן צווייפל איבער דער גאז. קויפט אונזער האי טעסט גאז און פארהיט זיך פון טראבל.

קיין אונטערשייד צו איר ווילט קויפן גאז אדער אויל, אדער איר ווילט בלויז אפטשעקן אייער בעטערי, אדער אנבלאזן אייערע טייערס, וועט איר געפינען דעם מאן מיט א שמייכלווארטן דא צו באדינען אייך.

אונזער סטיישאן איז אפן 24 שעה א טאג. ווי אימער וועל איך אייך געבן מיין פערזענלאכע אטענשאן.

Grand Service Station
מאיר זיפורסקי, אייגנטימער
Salter St. and Dufferin Ave.
Phone 54 574

NEW PALACE THEATRE
סעלקירק און פאוערס

היינט און מארגן ווערט געוויזן (דזשענעראל)
א בילד וואס איז אנדערש
די סענסאציע פון אלע צייטן
על ברענדעל און מארדזשארי (גוטרי) וואייט, וויניפעגער סטאר
אין
"דזשאסט אימעדזשין"
די איבערראשנדיקסטע בילד פון יאר
אויך קאמעדי, נייעס, קורצע בילדלאך און קארטון

ספעציעל פאר די קינדער!
מארגן, שבת בייטאג
גרויסע דאבל פראגראם
אין צוגאב צו אויבנדערמאנטער פראגראם
הוט גיבסאן אין
"ספורס"

מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך קומענדע וואך (פאר דערוואקסענע)
די גרעסטע דראמע פונ'ם יאר
ליבע! ראמאנס! טרילס!
"ערע צווישן פארליבטע"
מיט קלאדעט קאלבערט, פרעדעריק מארטש און טשארלס ריגעלס
אויך קאמעדי, נייעס, פיטשורעטס

פרייזן:
דערוואקסענע, יעדע צייט 25 סענט
קינדער — — — 10 און 15 סענט

NEW LELAND
סעלקירק עוועניו ארום מעקגרעגאר
ריידנדע בילדער

היינט און מארגן ווערט געוויזן
דזשאן מעק בראון אין
"בילי די קיד"
גי'אנטישע טאקי פון דער אלטער וועסט

מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך
יוני 22, 23, 24
בייב דעניעלס אין
"דיקסיאנא"
מיט ווהילער און וואולסי
קינדערשער הייקער רייפל פרייז צום מזל'דיקן טיקעט האלדער מארגן, שבת, מאט.

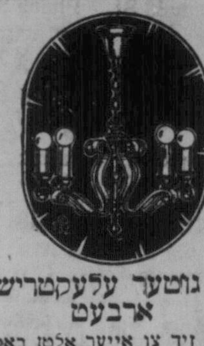

פאר גוטער עלעקטרישער ארבעט
ווענדעט זיך צו אייער אלטן באקאנטן
מ. וו. טרילער
ערשטער אידישער עלעקטרישן אין וויניפעג
בעסטע ארבעט — מעסיקע פרייזן
M. W. TRILLER
Ste. 1, 363 Flora Ave. 51 752

A. MUIR
אוטאריזירטער
דוקא פינישינג סטיישאן
פענדערס און באדי ריפעירס
376 FURBY ST.
PH. 33 255

אין פעלעס טעאטער

א בילד וואס איז אנדערש; די סענסאציע פון אלע צייטן ווערט געוויזן היינט און מארגן אין פעלעס טעאטער "דזשאסט אימעדזשין" איז דער נאמען פון דעם בילד, מיט על ברענדעל און מארדזשארי וואייט, וויניפעגער סטאר, אין די הויפט ראלן. דאס איז איינע פון די וואונדערבארסטע בילדער, גלענצנד אויפגעפירט און קינסטלעריש געשפילט. עס ווערט אויך געוויזן א קאמעדיע, נייעס, קורצע בילדלאך און א קארטון. מארגן בייטאג וועט פאר קינדער געוויזן ווערן א ספעציעלע דאבל פראגראם.

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואך וועט געוויזן ווערן (בלויז פאר דערוואקסענע) "ערע צווישן פארליבטע", דאס איז זייער א שפאנענדע דראמע, ליבע! ראמאנס! טרילס! קלאדעט קאלבארט, פרעדריק מארטש און טשארלס ריגעלס שפילן די הויפט ראלן. עס וועט אויך געוויזן ווערן אן אמוזירנדיקע קאמעדיע, נייעס און פיטשורעטס.

(::)

אין לילאנד טעאטער

היינט און מארגן ווערט געוויזן "בילי די קיד", גיגאנטישע ריידנדע בילד פון דער אלטער וועסט, מיט דזשאן מעקבראון אין דער הויפט ראל צוזאמען מיט א גוטן "קעסט".. עס ווערט אויך געוויזן א שיינע אמוזירנדיקע קאמעדיע, סעריאל און קארטון.

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואך וועט געוויזן ווערן "דיקסיאנא", זייער א שפאנענד בילד מיט ווהילער און וואולסי. עס וועט אויך געוויזן ווערן א קאמעדיע. רעוויו און קארטון.

א קינדערשער "הייקער רייפל" וועט אוועקגעגעבן ווערן פריי צום מזל'דיקן "טיקעט האלדער" מארגן (שבת) בייטאג.

מערי גוסין
קומט קיין וויניפעג
ענדע יוני מאנאט
דורך די זומער מאנאטן
יולי און אוגוסט
וועט זי אנפירן
א זומער קורס
פאר אדוואנסירטע פידל־סטודענטן
פאראינטערעסירטע וואס ווילן זיך באנוצן מיט דער דאזיקער געלעגנהייט זאלן זיך גלייך ווענדן מיט אנפראגעס צו
MORRIS GUSSIN
c/o Israelite Press
165 Selkirk Ave., Winnipeg

איך וויל אז איר זאלט געדיינקען
אויב איר דארפט
אינשורענס
פאר פייער
לעבנס
פארזיכערונג
פאנט מיר
52 619 אדער
21 989
אוטאמאביל
פלייט גלאז
האלדאפ
A. HARRIS

ארעצקי

די פאמיליע אין דער היים

א סורפרייז פארטיע איז דורכגעפירט געווארן דעם 13טן דזשון פון די בנות ציון קאמיטע לכבוד מ. גלאדסטאן, 443 קאלעדזש עוועניו. ביי שיין געדעקטע טישן האבן אלע פרויען זייער שיין פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט. אנוועזנד זיינען געווען פאלגנדע פרויען:

מרס. ר. קאהען, פארזיצערן פון אוונט; מרס. גלאדסטאן, פולמער, פאלאווסקי, זינבערג, וועדרא, באלין, קייסי, סערעברין, גרין, סלוצקי, קריסטל, רעזניק, סיגעל, ל. גאלדשטיין, ליכאוועטסקי, שניידער, גאלדשטיין, רייט, באומען, אלפערשטיין, לעשנער, קערזשנער און גנז.

* * *

זונטאג, דעם 7טן יוני, האט א גרופע פריינט סורפרייזט מר. און מרס. א. שיפמאן אין זייער היים, 539 רעדוואוד עוועניו, צוליב זייער 15 יעריקער חתונה יובילייע. מר. פ. קאהען איז געווען פארזיצער פון דעם אוונט. אלע האבן זיי געוואונשן צו דערלעבן פראווען זייער 50 יעריקן חתונה יובילייע. אויך האבן זיי געקראגן שיינע פרעזענטן. פאלגנדע זיינען אנוועזנד געווען:

מר. און מרס. י. י. שיפמאן, מר. און מרס. ל. א. טשעטשיק, מר. און מרס. מ. זיפורסקי, מר. און מרס. ב. שיפמאן, מר. און מרס. מ. שינאף, מר. און מרס. א. שיפמאן, מר. און מרס. ל. מ. שיפמאן, מר. און מרס. פ. פ. קאהען, מר. און מרס. ת. קופער, מר. און מרס. ס. גאלד, מר. און מרס. ב. לאבאן, מר. און מרס. מ. פ. טשעטשיק, מרס. ב. גרענד, מר. ראבאוו, מר. הוראוויטש און מר. פיליפ קאהען.

* * *

די פרויען פון דער בנות שלום סאסייטי האבן פרייטאג, דעם 30טן מאי געמאכט א סורפרייז פארטי לכבוד מרס. געלער אין איר היים 751 אלעקסאנדער עוועניו, צוליב איר זונס בר מצווה. מרס. קארנארסקי איז געווען פארזיצערן. זי האט אין איר דערעפענונגס רעדע באגריסט די בעלי שמחה, נאכדעם האבן נאכגעפאלגט באגריסונגען פון אנדערע אנוועזנדע.

מרס. אדלער האט אין נאמען פון די פארזאמלטע פרעזענטירט מרס. געלער מיט א שיינער מתנה פאר איר גוטער ארבעט אין דער סאסייטי. מרס. גארבער האט באגריסט דעם בר מצווה און זי האט אים פרעזענטירט מיט א מתנה פאר וועלכער ער האט שיין באדאנקט. מר. און מרס. געלער האבן אויסגעדריקט זייער דאנק צו אלע געסט פאר דעם כבוד און פארגעניגן וואס מען האט זיי צוגעטיילט און צו זייער זון.

פאלגנדע פרויען זיינען אנוועזנד געווען: מרס. אלטעראוו, גארבער, אדלער, לעוויט, קארנארסקי, פאסטאווסקי, סילווערמאן, קאפעלאוו, סירקין, ראזנבוים, פילאווסקי, מייעראוויטש, סלוצקי, ליפקין, סטאלבעק, האפמאן, טשאפמאן, פינקל, סעקטער, מערקל, פאגל, דובאווסקי, יוסטער, יאפע, מר. און מרס. שאם און מר. און מרס. עבעט. דער עולם האט פארבראכט א פיינעם אוונט ביי שיין געדעקטע טישן.

* * *

מרס. סי. רייס, 364 בראוס עוועניו און איר זון סיד, זיינען אפגעפארן קיין אינגלים, מאניטאבא. זיי וועלן דארטן זיין די געסט פון מר. און מרס. א. סניידער פאר א מאנאט צייט.

* * *

די לײדיס אקזילערי פון אינד. בני אברהם האט דורכגעפירט א "רעסעפשאן", מאנטאג, דעם 15טן יוני לכבוד מרס. קאהענס קינדער, וועמעס חתונה עס וועט פארקומען היינטיקן מאנאט. ביי שיין געדעקטע טישן האבן אלע שיין פארבראכט דעם אוונט. מרס. לודוויג, פון 480 באיד, איז געווען די פארזיצערן. מרס זוקין האט איבערגעגעבן ביידע מתנות צו די כלות ווינשנדיק זיי פיל גליק אויך האט זי איבערגעגעבן א שיינע מתנה צו מרס. וועקסלער. די טשערליידי האט יעדן איינעם געגעבן דאס ווארט און יעדערער האט ארויסגעזאגט זיין וואונש. אויך האט מרס. קאהען באדאנקט אלעמען פאר דעם כבוד וואס מען האט צוגעטיילט איר דורך אירע קינדער. די כלות האבן אויסגעדריקט דעם בעסטן און צופרידנסטן דאנק. מרס. וועקסלער האט באדאנקט פאר איר מתנה. אנוועזנד זיינען געווען: מרס. זוקין, מאגיד, סטודניעץ, אלטמאן, ווײַלדער, סלוצקי, וועקסלער, יאנקאווסקי, לודוויג, גרין, לאכטער, לודוויג, וואלינסקי, פלעקמאן, ווינאקור, אוקיילע, טאבאטשניק, קאהען, מיס קאהען, מיס סעביט, מרס. סעביט, באראן, גיטעס, בייזערמאן, ליפשיץ, מיכאלעוויטש, אויפער און וועקסלער.

* * *

פרייטאג, דעם 5טן יוני, האבן די קאמיטעט פון דער אינדעפ. פרי לאאן דורכגעפירט א סורפרייז פארטיע פאר מר. און מרס. עפשטיין, 322 קאטידראל עווע., צוליב זייער נייער געקויפטער הויז.

הארציק, ברידערלאך איז דער אוונט דורכגעפירט געווארן, סיי גייסטיק, סיי אכילה'דיק. האלטנדיק פון כלל, אז אין קמח אין תורה, האבן די פרויען פארזארגט פון דאס בעסטע און די מענער האבן שוין דורכגעפירט דעם צווייטן כלל — אכלת ושבעת.

דורכפירנדיק דעם צווייטן כלל האט מען זיך גענומען צום גייסטיקן כלל וועלכער איז העכסט איינדרוקספול דורכגעפירט געווארן.

מר. און מרס. עפשטיין זיינען פרעזענטירט געווארן מיט א שיינער מתנה.

אנוועזנד זיינען געווען:

מר. און מרס. קרוגליקאוו, מר. און מרס. שעפלין, מר. און מרס. ש. ריווקין, מר. און מרס. א. קושניראוו, מר. און מרס. א. גארדאן, מר. און מרס. י. ראזין, מר. און מרס. מ. טעדמאן, מר. און מרס. באראן, מר. און מרס. מעטשין, מר. און מרס. נערמאן, מר. זיידנבערג, מר. מארס, מר. יוסטער, מרס. בענדמאן, מרס. הינדין, מרס. פראדקין, מרס. מיכאלעוויטש, מרס. באסאווסקי, מרס. לעמבערסקי, מרס. וועריער, מרס. לואיס, מרס. רויטענבערג, מרס. סימאוויטש.

* * *

זונטאג, דעם 14טן יוני איז געגעבן געווארן א סורפרייז פארטי פאר מר. און מרס. בראווערמאן, 915 סעלקירק עוועניו, לכבוד זייער 25טן חתונה יובילייע. זייערע צאלרייכע פערזענלאכע פריינט האבן זיי פרעזענטירט מיט א שיינער מתנה. די טישן זיינען געווען שיין דעקארירט און סערווירט מיט פיינע מאכלים. דער עולם האט פארבראכט זייער א פיינעם און אמוזירנדיקן אוונט. פאלגנדע זיינען אנוועזנד געווען: מר. און מרס. בראווערמאן, מרס. מ. טשעטשיק, מרס. מאמאט, מרס. ראזענצווייג, מר. און מרס. גלען, מר. און מרס. א. שיפמאן, מר. און מרס. בעטס, מרס. לופינסקי, מרס. דיטלאוויטש, מר. און מרס. אסטראווסקי, מר. און מרס. אסטראווסקי, מר. און מרס. קושניר, מר. און מרס. יאפע, מר. און מרס. סילווער, מר. און מרס. לייבל, מר. און מרס. לעאנאף, מר. און מרס. בראנשטיין, מר. און מרס. קאווענסקי, מר. און מרס. ד. פיינשטיין, מרס.: גרינסטאן, עראנס, שעפל, פאקס, ארטענשטיין, טשאדיקאוו, סילווערבערג, סילווערפארב, ראזענסטאק; מיס: ען און דזשעני בראווערמאן, גלעדיס און נעלי דיטלאוויטש, ראז און סאפי עראנס, אסתר טשעסטער און די הערן: מעקס עראנס, הײמי בראווערמאן און בערנארד ראזען.

* * *

מרס. פ. מאס, סאלטער סטריט, האט געגעבן א שיינע טיי פארטיע לכבוד מרס. י. קעגנא, פון עדמאנטאן, אלבערטא. פאלגנדע פרויען זיינען געווען איינגעלאדען: מרס. קעגנא, בערמאק, צעס, הערים, לאגינסקי, ס. ליווען, פריד, גאלדשטיין, אווערבאך, י. לעווין, וואלש, גוטמאן, וו. לעווין, פאמין, פויזנער, כייקין, שאר און יאנקאווסקי.

(::)

סמנים פון פארבעסערונג

אז געשעפט האט אנגענומען א ווענדונג צום בעסערן איז דער אויספיר וואס עס מאכט די בווירא און סטאטיסטיקס אין דעם איבערזיכט פון די באנק טראנסאקציעס אין פארלויף פון די ערשטע פיר מאנאטן פון דעם יאר. די דאזיקע מיינונג האט אויך אויסגעדריקט סיר הענרי טאראנטאן, וועלכער האט אין א רעדע פאר א ספעציעלער פארלאמענטארישער קאמיטע פאר אייזנבאנען געזאגט: "עס זיינען דא געוויסע סמנים פון פארבעסערונג. איך וויל ניט, אז עס זאל געשאפן ווערן דער איינדרוק, אז עס איז שוין גאר גוט, אבער די לאגע איז פיל האפנונגספולער". סער טאראנטאן האט אויך אנגעוויזן אויף דעם פאקט וואס די אוטאמאביל אינדוסטריע אין קאנאדע האט אנגענומען א ווענדונג צום גוטן. דער דאזיקער פאקט ווערט בולט דורך דעם וואס די אייזנבאנען פירן איצט מער פראדוצירטע קארס ווי ווען עס איז פריער.

EATONIA
סילק זאקן
אין שיינע שיידס פאר זומער
זיי זיינען דער ליבלינג פאר'ן הייסן וועטער. דורכזיכטיק גענוג צו האלטן קיל — פיין און גלייכמעסיק — אזוי שטארק, אז זיי זיינען פראקטיש פאר ספארט שפילערייען אויך.
ריינער סילק — געמאכט צו אונזערע אייגענע ספעסיפיקאציעס מיט פיינע לייעל אין די פינגער, פיאטע, פארעשווע און ביי די קני. סייזעס 8½ ביז 10. די קאלירן:

עקרו	סאהארא	דאסק גרעי
טענבלאש	סאנבארן	גאנמעטאל
מעיפעיר	סקוואירל	לא פעיר

$1.35 א פאר
זאקן סעקשאן, מיין פלאר, פארטעדזש
THE T. EATON CO LIMITED

נייע אפהאלסטערי און מעטאל ארבעט גענגרינדעט

באב גיבאנס גוט באקאנטע פערזענלאכקייט אין לאקאלע מאטאר קרייזן, האט געמאכט נאך א שריט פאראויס, דאס מאל איז עס די גרינדונג פון איינער פון וויניפעגער סאמע מאדערנע אפהאלסטערי און מעטאל ארבעט וואס וועט זיין באוואוסט אלס די "גיבסאן אפהאלסטערי ענד מעטאל ווארקס".

פאר 18 יאר צייט, ביז פעברואר, 1929, איז מר. גיבסאן געווען דער מענעדזשער פון דזשיי. מורי'ס טאפ און טרימינג דעפארטמענט," ווען ער האט עס פארלאזט צו עטאבלירן די אטא מעטאל און אפהאלסטערינג קאמפאני, 198 גערי סט. לעצטענס האט ער פארקויפט זיין חלק אין דער דאזיקער קאמפאני בכדי ער זאל קאנען אריינטרעטן אין זיין נייער אונטערנעמונג.

אין פארלויף פון זיין צוואנציק יאריקער דערפארונג האט ער דערוואָרבן א באדייטענדע רעפוטאציע פאר זיין זייער פיינער ארבעט, ספעציאליזירנדיק זיך אין צוזאמענשטעלן ארבעט. ער איז אויך אן עקספערט אין אלע סארטן באדי ריפערס, דאדיאייטארס, פענדערס, אסיטילין וועלדינג פון פארטס.

גיבסאנס שטעלן אויך צו "טאפס" אפהאלסטערי פון אלע סארטן, פראכטפול שיין געמאכט, ווי אויך קווירטענס, באשיצנדיקע קאווערס. קורץ, מען קאן האבן דעם פולסטן צוטרוי צו זיין ארבעט און באדינונג. אלע זיינע פריינט און פאטראניזירער וועלן נאכפאלגן זיין קאריערע מיט אינטערעס און זיי ווינשן אים דערפאלג אין זיין נייער אונטערנעמונג.

(::)

פינאנץ און אינדוסטריע

דער נייער בודזשעט און טאריף ענדערונגען זיינען נאך אלץ דער געשפרעך אין דער היגער געשעפטסוועלט. קיין איינשטימיקע מיינונג איז אבער ניטא. בעת געוויסע אינדוסטריען גיבן צו אז זיי וועלן מער אדער ווייניקער בענעפיטירן פון דעם נייעם טאריף זיינען אבער אנדערע ניט אזוי ענטוזיאסטיש און אייניקע גאר גאר אומצופרידן. די קוילן פירמעס פון נאווא סקאשיא באציען זיך גאנץ קאלט צום בודזשעט.

* * *

אין קאנאדע געפינט זיך איצט א פארשטייער פון בריטיש סטיל עקספארט אסאסיאיישאן וועלכער זוכט באשטעלונגען פאר שווערן שטאל וואס איז פריער געקויפט געווארן אין די פאראייניקטע שטאטן צוליב דעם וואס עס איז פאבריצירט געווארן אין קאנאדע. ער האט דא געקראגן א דערמוטיגנדיקע אויפנאמע פון די קאנאדער שטאל פאבריקאנטן וועלכע האבן אים צוגעזאגט זייער קאאפעראציע. די טאריפן ענדערונגען גיבן צו בריטאניע א פארצוג איבער די שטאטן אין פארבינדונג מיט דעם פראדוקט.

* * *

די קאר לאדונגען אין מאי זיינען געווען מיט 14.9 פראצענט קלענער לגבי מאי 1930. אין דער זעלבער צייט איז די בוי ארבעט געווען גרעסער ווי אין אירגענד וועלכן מאנאט פון דעם יאר אבער ניט אזוי גרויס ווי פאראיארן מאי. דער איבערזיכט פון דער באנק אוו קאמערס צייגט, אז אלגעמיינער געשעפט האט איצט דערגרייכט דעם מאסשטאב פון יאר 1927.

(::)

ארב. רינג פיקניק דעם זונטאג

די מיטגלידער און פאמיליעס פון ביידע ברענטשעס פון ארבעטער רינג, וועלן היינטיקן זונטאג, דעם 21טן יוני, פארברייינגען ביי א פיקניק אין סעלקירק פארק. אלע מיטגלידער וועלן ארויספארן פונקט צען אזייגער אינדערפרי פון פרייהייט טעמפל.

מיטגלידער וועלכע האבן אוטאמאבילן זיינען געבעטן צו קומען, און די יעניקע וועלכע האבן ניט קיין אוטאמאבילן, וועלן פארזארגט ווערן אזוי, אז אלע זאלן זיין ביים פיקניק.

עס איז איבעריק צו באטאנען, אז עס פארשפרעכט צו זיין אן אינטערעסאנטער פיקניק און עס איז צו דערווארטן, אז אלע מיטגלידער פון ביידע ברענטשעס מיט זייערע פאמיליעס וועלן קומען אין צייט צו פרייהייט טעמפל פון וואנען אלע וועלן אפפארן קיין סעלקירק פארק.

אלסערס, קראנקע פיס
אלטע וואונדן און וויטיקן
וואונדערבאר געהיילט מיט זעם־באק.
Ointment 50c Medicinal Soap 25c

א היים!
ווען איר זייט אוועק
פון דער היים
אין
לעווינס כשר רעסטאראן
47—49 מארטא סט.
בלויז די סאמע פרישע און בעסטע פראדוקטן ווערן גענוצט אין אונזערע מאלצייטן און שטרייננג כשר בהכשר הרבנים.
ליכטיקע ריינע צימערן פאר געסט מיט דער בעסטער באדינונג
פאר חתונות, פארטיעס, באנקעטן, און א. וו. האבן מיר די פיינסטע אקאמאדיישאן מיט א טאנץ פלאר פאר 100 פארלאך.
מיר שטעלן צו מאלצייטן פאר אלע אונטערנעמונגען אויך אויסער אונזער אייגענעם פלאץ.
LEVIN'S
Commercial Kosher
Restaurant
47-49 MARTHA ST. PH. 25 219

אויב איר ווילט זיין זיכער אז אייער דאקטארס מעדיצין זאל ריכטיק געמאכט ווערן — ברענגט עס צו דער
מאניטאבא דראג סטאר
וואו מר. בערנשטיין, א דראגיסט מיט א לאנג יאריקער דערפארונג גיט פערזענלאך אכטונג אז יעדע מעדיצין זאל פינקטלאך געמאכט ווערן.
טעלעפאן 52 117
Manitoba Drug Store
587 Selkirk Ave.
דזש. בערנשטיין, אייגנטימער

12 טויזנט דאלארדיקער קאמפיין צו פארזיכערן די עקזיסטענץ פון די וויניפעגער תלמוד תורות

מיט גרויס שטאלץ קומען מיר אנאנסירן צו אייך, אידן פון שטאט, אז אונז איז געלונגען צו שאפן פון געציילטע מענטשן די סומע פון 75 הונדערט דאלאר. אונזער רעטונגס ארבעט פאר די צוויי לער אנשטאלטן מוז זיין ניט ווינציקער פון 12 טויזנט דאלאר. אלזא, אידן, אין משך פון די 15 טעג, ביז דעם ערשטן יולי, מוז געשאפן ווערן פון די מאסן, פון אלע אידן פון שטאט, נאך 45 הונדערט דאלאר. די 75 הונדערט דאלאר זיינען געגעבן געווארן מיט דעם באדינג, אז אויב די גאנצע סומע וועט ניט געשאפן ווערן ביז דעם 1טן יולי, דאן מוזן די אלע געלדער צוריק געגעבן ווערן צו די מנדבים. אלזא, מיר אפעלירן צו אייך, אידן פון וויניפעג, פאטערס און מוטערס פון קינדער. געדיינקט די געפאר, אז טאמער ווערן די 45 הונדערט דאלאר ניט געשאפן ביז דער באשטימטער צייט, וועלן מיר דארפן צומאכן די טירן פון אונזערע לער־אנשטאלטן; צומאכן די תלמוד תורות אין שטאט מיינט די גרעסטע חרפה און שאנדע פאר אונז אידן בכלל, און א חרפה און שאנדע פאר אונזערע שכנים. מיר אלס א עם הספר; מיר אלס דאס פאלק פון עם חכם ונבון; מיר אלס פאלק וועלכעס איז געשטעמפלט מיט דעם נאמען פון — ללמוד און ללמד — צו לערנען יענעם און געוויס זיך אויך ניט לאזן פון ניט צו לערנען — ולקיים את כל תלמוד תורתך — דארום ווענדן מיר זיך צו אייך: ראטעוועט די תלמוד תורות פון אונטערגאנג! אמת, די צייט איז ניט גינסטיק, שלעכט איז דעם יחיד, אבער א רבים קאן אימערצו העלפן דעם יחיד. די תלמוד תורות זיינען אונזער אלעמענס שטאלץ און אונזער אלעמענס היים פאר די צוקונפטדיקע דורות. וויניפעג, וואס איז געבענטשט און פאר'שמ'ט מיט אזא שיינעם נאמען, טאר ניט דערלאזן צו אזא דורכפאל. און לאמיר האפן, אז יעדער מאן און פרוי וועט זיך אנשליסן אין דער שיינער און נאבעלער אינסטיטוציע, און מיר רופן אייער הילף און שטיצע פאר דער עקזיסטענץ פון דער היים וואס לערנט אונזערע קינדער יושר וצדק; לערנט אונזער צוקונפטדיקן דור צו זיין א דור פון שטאלץ און נאכפאלגער צו אונזער הייליקער ירושה וועלכע מיר האבן גע'ירשנ'ט פון אונזערע אבות אבותינו.

אלזא, אן אייך אידן פון וויניפעג, צו אייך מוטערס און פאטערס אפעלירן מיר: העלפט אונז און זיך צו פארהיטן דעם דור פון א דורכפאל; אויפהאלטן אונזער שטאלץ און עהרע. און לאמיר אלע צוזאמען קאנצענטרירן אונזערע כוחות צו שאפן די 45 הונדערט דאלאר און שאפן אונזער דערפאלג ביז דעם ערשטן יולי די 12 טויזנט דאלאר, און מיט דעם וועלן מיר קאנען זאגן: וויניפעג איז נאך אלץ די שטאט וואס אין אזא שלעכטער צייט האט זי מיט איר כוח פון א קרבן, מקריב געווען פאר דער אידישער היים און אידישער עקזיסטענץ, און דאס איז אונזערע שיינע און ליכטיקע תלמוד תורות.

געדיינקט, מיט אייער הילף און שטיצע קאנען מיר מאכן א גרויסן דערפאלג אדער חלילה ניט, א גרויסן דורכפאל. מיר ווילן אבער האפן, אז מיר, אידן פון וויניפעג, זיינען גענוג שטארק אלע צוזאמען צו שאפן די נויטיקע סומע בפרט ווען דער גרעסטער טייל איז שוין געשאפן געווארן פון געציילטע. און אום ־אדורך אז מיר זאלן זיי ניט דארפן אומקערן צוריק, מוזן מיר אלע צוזאמען ארבעטן און געבן, און אונזער אלעמענס קליינע שטיצע וועט ראטעווען פון פארשליסן די היים פון אונזערע צוקונפטדיקע דורות.

געדיינקט אז אונזערע קענוועסערס קומען צו אייך, זייט זיי מקבל בסבר פנים יפות, לאזט זיי ניט זאמען ביי אייך, גיט זיי מיט א פריילאכן ארענטלאכן געוויסן און שטעלט זיי צופרידן. ובזכות זה וועט השי"ת אונז העלפן, אז די נבואה פון מלאכי וועט מקוים ווערן: והשוב לב אבות על בנים ולב בנים אל אבותם.

דער קאמיטעט פון 12 טויזנט דאלאר רעדעמפשאן פאנד,
מ. שטיינקאפ, טשערמאן

בוטשערס וועלכע געהערן צום ועד הכשרות
תחת הרב הערסאן

- מר. שעפעל, 346 פלארא עווע.
- מר. מיטשעל, 380 סעלקירק עווע.
- מר. מארכאשאוו, 577 סעלקירק
- מר. פרידמאן, 351 פריטשארד עוו.
- מר. ווארשאווסקי, 318 סעלקירק
- מר. סיגעל, 471 קאלעדזש עווע.
- מר. כהן, 670 אלפרעד עווע.
- מר. אקערמאן, 541 סעלקירק עווע.
- מר. בורשטיין, 433 סעלקירק עווע.
- מר. גאלד, 296 דאפערין עווע.
- מר. טשערי, 705 סעלקירק עווע.
- מר. לאמאוו, 473 אלפרעד עווע.
- מר. לעווין, 1304 מיין סטריט
- מר. גאלדשטיין, 522½ סעלקירק
- מר. מארדער, 86½ ענדריוס סט.
- מר. אמניצקי, 366 אייקינס קאר. מאונטען.

פאר וויזיטארס צו וואטרוס, סאסק.
וועט זיין אינטערעסאנט צו וויסן, אז
א אידישער רעסטאראן
איז דערעפנט געווארן אין לינגער־לאנגער קאטעדזש, פון מרס. י. מארדער, פון רעדזשיינע. שטרייננג כשר'ע מאלצייטן וועלן סערווירט ווערן, ווי אויך סענדוויטשעס און דעליקאטעסן. רומס אין פארבינדונג.
פארזיכערט זיך מיט א גוטער וואקאציע אין וואטרוס ווען איר וועט שטיין און עסן אין לינגער־לאנגער קאטעדזש. שרייבט פאר רעזערוואציעס און אינפארמאציע צו
Mrs. I. MARDER
"Linger - Longer" Cottage
WATROUS, SASK.

עלקס דערעפנט זיך —מאנטאג— עלקס
פינפטער יערלאכער
טשאריטי קארניוואל און באזאר
אויפן צירק פלאץ
וועסט קילדאנען
זעקס טעג זעקס
יוני 22טן ביז 27טן
לאזט ניט דורך די געלעגנהייט צו זיין אנוועזנד ביי דער גרויסער וואך פון
שפאס און פיירלאכקייט

אונזערע וואטער אייסעס
זיינען ניט געמאכט פון מילך אדער קרים איר קאנט דערפאר האבן דעם בעסטן פארבייסן פאר'ן הייסן וועטער נאך יעדן מאלצייט, סיי פליישיק און סיי מילכיק.

פאלם וואטער אייסעס
זיינען געמאכט אין אייערע באליבטע פלייווארס פון פארשיידענע פרוכטן וואס מען קאן נאר קריגן, אין ספעציעלע פארמעס פאר אלע אנגעלעגנהייטן.
פרעגט אייער נאענטסטן דילער פאר פאלם וואטער אייסעס אדער טעלעפאנירט 25 839—25 838
PALM DAIRIES LIMITED

וועכנטלאכע געשפרעכן וועגן געזונט

פון א. א. שיינעס

עקסידענטן קאָנען זיך טרעפן

געווים קאָנען זיך טרעפן עקסידענטן און אַן א ווארנונג. מען קאָן אייך אָבער ווארענען מיט דער ראטזאמקייט צו האלטן אן איינריכטונג פון ערשטע הילף זאכען אזעלכע ווי: וואטע, באנדאזשן, פלאסטערס און ליני־מענטס אין די פיינע קוואליטעטן, ווי אויך אייאָדיין וואס איז שטענדיק זייער א גוטע זאך צו האלטן פאר קליינע שניטן און א. וו. אָבער שטענדיק נאך אן עק־סידענט רופט אייער דאָקטאָר און אויב איר דארפט מעדיצינען וועל איך זיין צופרידן אויסצופילן אייער פרעסקריפשאַן.

• מיינע 8 יאָר דערפארונג זיינען צו אייער באדינונג.

אזוי ווי אין דער פארגאנגענהייט, וועל איך אויך אין דער צוקונפט. און נאך בעסער, האבן די מעגלאכקייט צו געבן אייך מיין פערזענלאכע באדינונג שטענדיק, פאר אלע אייערע באדערפנישן.

Shanas Drug Store

א. א. שיינעס, אייגנטימער

842 Main Street, Cor. Dufferin Phone 56 213

:: פערזענלאכעס ::
PERSONAL

מעדיצינישער מאסאזש

מרס. ה. ע. סאלאווי, פראפ. מאסאזשיס־טין. באהאנדלט פאראליזים, לאמבעגא, אלע פארמען פון רומאטיזם, טרוקענע באנקעס. 838 סאמערסעט בלאק, טעלע־פאן 88 066; רעז. 53 410.

היים און אָפיס פורניטשור פארלאנגט
פאר מזומן געלט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

העמסטיטשינג געמאכט ווייל איר ווארט
סילק 5 סענט.
306 KENSINGTON BLDG.

R. B. ORMISTON
פלאָריסט
צוויי סטארס צו אייער באדינונג
96 Osborne St., Phone 42 386
340 Portage Ave., Phone 24 791
בלומען טעלעגראפירט איבעראל

מאָטאָר טוריסטן

מיר מאכן פארבינדונגען צווישן מאטאר ריסטן און פאסאזשירן אויף א שער עקס־פענס באזים בארעטונג פריז.
AUTO TRANSPORTATION BUREAU
382 Donald St. Phone 86 139

ווירדיקע מצבות

לאזט אונז אייך געבן אונזער עקס־פערט עצה און אפשאצונג פריי פון אלע קאסטן.
מיר ספעציאליזירן זיך אין מאכן אידישע מצבות פאר א סך יארן.
Stonite Monumental Co.
508 SELKIRK AVE.
Opposite Palace Theatre

מעק'ס טי רום

273½ דאנאלד סטריט, אנטקעגן איטאנס
טי קאפ רידינג און לייכטע
צובייסענס.
מרס. מעק"קרירי, גוט באקאנטע ענטער־טיינער און טי קאפ רידער.

:: צו פארקויפן ::
FOR SALE

6 רום נייע סטאקא באנגאלאו און סאן רום. אוק פינישינג און פלארס. פייער פליים, פרענטש טירן, הייסע וואסער באַ־הייצונג, אין קאטידראל עווע. ניט ווייט פון מיין סטריט. פרייז $6,000. א גרוי־סער בארגען.

9 רום הויז פולי מאָדערן, אוק פינישינג פי ער פליים. א גאראדזש פאר 2 קארס. פרייז $4,800. א גרויסער סנעפ.

א 5 רום נייע סטאקא באנגאלאו, מיט א סאן רום. א פייער פליים, אוק פיני־שינג, פרענטש טירן. אין קאלעדזש עווע. פרייז $4,500. א סנעפ.

געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט.
אינשורענס פאר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאנס 55 761 און 53 807

נייע באנגאלאו, אויף איינער פון די שענסטע גאסן לעבן מיין סט. אוק פלארס און פיניש, 5 פראכטפולע רומס און סאן רום אונטן, און פלאץ פאר 2 רומס אויבן. פרייז איז זייער מעסיק.

7 רום פולי מאָדערן הויז אויף א שיי־נער גאס, נאָענט אין נארט ענד. גרויסע, ליכטיקע און באקוועמע צימערן. א באר־גען פאר בלויז $3,000. זעט עס.

אויב איר ווילט א הויז, זעט
ה. פערלמאן און ג. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 MAIN ST. PHONE 51 000

צו פארקויפן א "ריעל" טראק, וואס קיי־סעם און אָפיס פיקסטשורס, זייער ביליק. זיך ווענדן צו א. זאַבינסקי, 24 דערבי סטריט, טעלעפאן 52 353.

:: צו פארענטן ::

וויניפעג ביטש

17 איש — מרס. משעטשיק
באָרד און רומ, לייט האוזקיפינג, גוטע רומס, פרישע גוטע עסנס און די בעסטע אטענשאן. מעסיקע פרייזן. צופרידנהייט גאראנטירט.

צו פארענטן א גרויסן געפוירנישטן קאַ־טעדזש, אין וויניפעג ביטש 1½ בלאק פון לייק. מעסיקער רענט. פאָנט 34 776.

וויניפעג ביטש, באָרד און רום, מיט לייכ־טע הויזקיפינג. די בעסטע מאלצייטן צו די ביליקסטע פרייזן און בעסטער אטענ־שאן. נאענט צום לייק און צום טאנץ זאל. טעלעפאנירט 53 475 פון 12 ביז 1 און פון 6 ביז 8 נ.מ. אייער אלטע באקאנטע
MRS. M. COHEN
4 Ash Street Winnipeg Beach

באָרד און רום אין וויניפעג ביטש
פארברייננגט אייער זומער וואקאציע אין א באקוועמער אומגעבונג. זייער גוטע מאלצייטן און אויפפאסונג. מעסיקע פריי־זען. זיך ווענדן צו מרס. ר. פרידמאן, 5 אוק סטריט, וויניפעג ביטש.

וויניפעג ביטש

מרס. קאופמאן ווינשט צו אנאנסירן, אז זי וועט סערווירן געשמאקע היימישע מאלצייטן און פייסטרי צו יעדער צייט. רעזערוואציעס פאר רום און באָרד.
16 אש סטריט

באָרד און רום אין וויניפעג ביטש, גוטע צימערן און גוטע פרישע עסנס ביי מרס. טארטשינסקי, 41 ספרוס סטריט. צופריי־דענהייט גאראנטירט. מעסיקע פרייזן.

גאן בלאק, דערבי און דזשארוויס, 4 רום סוויטס, ניי דעקארירט, $25 א מאנאט. טעלעפאנירט 23 631.
UNION LOAN & INVEST. CO.

רום און באָרד מיט אלע באקוועמלאכקיי־טען. פאסנד פאר איינעם אָדער פאר צוויי פערזאן. טעלעפאן 56 448.

צו פארענטן א 3 רום סוויט אין 393 סעלקירק עווע. עלעקטרישער איוון, הייסע וואסער, רענט $25 א מאנאט. באל־דיקער באזיץ. זיך ווענדן אין 393 סעל־קירק עווניו.

צו פארענטן 2 רומס מיט א קיטשען, מיט אלע באקוועמלאכקייטן, שיין דעקא־רירט, הייסע וואסער צו יעדער צייט. זיך ווענדן 400 מאונטען עווע. טעל. 56 815.

צו פארענטן 3 אָדער 4 רום סוויט אין א הויז אויף קאטידראל עוועניו איסט, אויך צוויי אטיק רומס. מעסיקער רענט. טעלע־פאנירט 52 227.

צו פארענטן א רום מיט אלע באקוועמ־לאכקייטן. הייסע וואסער, טעלעפאן, נוצן פון קיך אויב נויטיק, אויך גאראדזש. טע־לעפאנירט 53 183.

צו פארענטן ביז דעם 1טן אקטאבער א שיינעם געפוירנישטן 4 רום סוויט אין די אָרדנעק אפארטמענטס. טעלעפאן 88 940.

צו פארענטן א נייע און סעקאנד הענד סטאָר אין פרינץ אלבערט. גלענצנדע ביז־נעס און גוטער לאקיישאן. וועט געבן ליעס מאָדערנע ליווינג רומס איבערן סטאָר. זיך ווענדן צו
J. SHACTER
The Pas, Manitoba

NOKOMIS BUILDING
הארגרייוו און קאמבערלענד
ווינשנסווערטער פלאץ
צו פארענטן. פאסיק פאר לייכטער מאנופעקטשורינג אָדער אָפיסעס. ני־דעריקער אינשורענס רענט.
THE J. McDIARMID CO., LTD.
201 Nokomis Bldg. Phone 26 294

:: צו פארענטן ::
FOR RENT

צו פארענטן א שיינעם דריי רום סוויט אין באלטיק אפארטמענט. מעסיקע רענט. זיך ווענדן צום קערטייקער, סוויט "די", טעלעפאן 56 668.

צו פארענטן 3 אָדער 4 רומס אין א פריוואטער היים. הייסע וואסער, נוצן פון טעלעפאן, אלע באקוועמלאכקייטן. זיך ווענדן אין 382 אלפרעד עווניו.

צו פארענטן 1 אָדער צוויי געפוירנישטע רומס. טעלעפאן, באד, אלע מאָדערנע באַ־קוועמלאכקייטן. מעסיקער רענט. טעלעפאן 22 754, 304 באן אקארד בלאק.

איך האב צו פארדינגען 2 רומס מיט א קיטשען, אָדער 3 רומס מיט א קיטשען. אויך א סינגל רום פאר א מיידל אָדער באַי, מיט אָדער אָן באָרד. זיך ווענדן אין 519 מעגנוס עווניו.

צו פארענטן א 4 רום סוויט, זומער קי־טשען און ווערענדע, ערשטן פלאר, הייסע וואסער שטענדיק, קאן גלייך אריינמופן. $35 א מאנאט. ווענדן 390 סעלקירק עוו. טעלעפאן 53 603.

צו פארענטן א סוויט און בארבער שאפ צוזאמען אָדער באזונדער. הייסע וואסער, עלעקטריק איוון, טעלעפאן. זיך ווענדן אין 460 סעלקירק עווניו.

באָרד און רום אין וויניפעג ביטש, ביי מרס. ס. וואלדמאן. שיינער קאטעדזש, גוטע רומס, פרישע עסנס, גוטע באדינונג. מעסיקע פרייזן. זיך ווענדן אין 23 פארק, וויניפעג ביטש.

צו פארענטן אויף 474 קינג סטריט, 2 סטאָרס מיט 6 רומס, אויפן מארקעט. גוט פאר אלע סאָרטן ביזנעס. געבויידעס ניי דעקארירט. מעסיקע רענט. זיך ווענדן אין 348 קאלעדזש עווע. טעלעפאן 53 743.

צו פארענטן א גרויסע געפארנישטע רום. זיך ווענדן אין 484 פלארא עווע.

אָפיס פלאץ

באלד פון פארטעדזש עווניו אין אייפעקס בילדינג, 264 עדמאנטאן סט. נאנט צום ביזנעס דיסטריקט. פאר איינצעלהייטן קומט אין
ALLAN, KILLAM & McKAY, LTD.
Phone 27 895
364 Main Street

ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
JUN 24 1931

אנאנסמענט

צו אלע סטאָרקיפערס פון שטאָט און קאַנטרי

א האלסייל סטאַק פון
קלאָדינג, מענס פאַרנישינגס, שיך און א. וו. צו פארקויפן צו די ביליקסטע פרייזן

אונטער די איצטיקע אומשטענדן גאראנטיר איך אז איר וועט מאכן געלט.
איידער איר גייט קויפן אין אנדערע פלעצער
קומט און איבערציינגט זיך

N. RYKISS — Wholesale Jobber
710 Main Street Winnipeg, Man.

דער וועלט בארימטער גאון הרב ר' אהרן יוסף באקשט נ"י, דער איצ־טיקער רב פון שאוולי, וואס איז ביז מיט אייניקע מאנאטן צוריק געוועזן דער רב פון לאָמזע, און אויך פריערדיקער רב שאוואלק און פריער אין פאלטאווע, אין שימנאטייץ און קודם המלחמה אין שארעווע, וואו ער האט געהאט זיין באוואוסטע ישיבה אזוי ווי יעצט אין שאוועל, שיקט זיין הארצלאכע ברכה צו זיין געוועזענעם תלמיד הרב חיים צבי הערסאן און אויך א ברכה צו די וויניפעגער אידן. וזה לשונו:

ישפית ה' שלום וישע רב לשם כבוד ידידי הרב המאור הגדול המפורסם לשם ולתהלה איש יקר מאד, כש"ת מוהר"ר חיים צבי הערשאהן שליט"א!

יהי שלום בחילך שלום בביתו ושלום בארמונתיך! אחדש"ה בכבוד רב וידידות!

יקרתו לנכון הגיעני כי כבודו ב"ה עלה על כסא הרבנות ובא לחוז בעיר וויניפעג. שמחתי מאד... והנני נותן לכתר"ה את ברכתי מקרב ולב עמק. יהי רצוא מן השמים כי יחזק כחו וחילו להרבות פעלים לתורה ולתעודה ויתפרסם שמו ברבים... ובני עדתו יברכו מאת ה' בעושר וכבוד.. ועליתה מעלה מעלה...

הנני ידידו דו"ש אהרן יוסף באקשט
א ב"ד דפק"ק שאוועל

מיר באשטעטיקן אז מיר האבן געזעען דעם אָריגינעלן בריוו פון וועלכן די אויבנדערמאָנטע שורות זיינען אן אויסצוג.

די רעדאקציע

צו פארענטן

וויניפעג ביטש, באָרד און רום. די בעס־טע מאלצייטן צו די ביליקסטע פרייזן און בעסטע אטענשאן. טעלעפאן 25 440. מרס. העסטרין, 20 איש, וויניפעג ביטש.

:: שטעלע פארלאנגט ::

א יונגערמאן מיט 4 יאָר דערפארונג אין רושענעראל סטאָר פארלאנגט א שטעלע אין שטאָט אָדער קאַנטרי. רעדט אייניקע שפראכן. קאן געבן גוטע רעפערענסעס. טעלעפאנירט 55 636.

:: צו פארקויפן ::

אפארטמענט בלאק, 26 סוויטס, יערלא־כער רענט $10,000. וועט נעמען א שטאַ־טיקע הויז אין אויסבייט. פרייז $36,000.

אפארטמענט בלאק, 28 סוויטס, יערלא־כער רענט $15,480. פרייז $80,000.

רושענעראל, רייכער דיסטריקט, סטאק $12,000, אומזאץ $78,000. וועט נעמען שטאָטיקע פראפערטי אין אויסבייט.

כשר דעליקאטעסן, מאנאטלאכע איינ־נאמע $1,200. פרייז קאמפלעט $2,000.

SCOTT REALTY CO Ltd.
C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

541 קאטידראל עווניו

באלדיקער באזיץ. נייע 4 רום סטאקא באנגאלאו מיט א סאן רום. געוויירעט פאר עלעקטרישער קראפט. הארדוואוד פיניש רענט $32 א מאנאט, צו א ראיעלער פארטי.

א סנעפ

סעלקירק עוועניו, נאענט צו מיין סט., צוויי פולי מאָדערן 7 רומיקע הייזער, פארענט צו $30 א מאנאט יעדע. פול שטיינערנע בייסמענטס. איינגאנצן ניי דעקארירט. מוזן באלד פארקויפט ווערן. פרייז $2,750 יעדע. טערמס אראנזשירט.

A. R. McNICHOL LTD.
925 Main Street
Phone 56 956 Eve. 55 045

דעם מאקאריווער רבינ'ס היים

איז 413 באיד עווע. דארט דאוונט ער במנין כל יום בבוקר, 8 אזייגער פונקט. ווי אויך אין אוונט. טעלעפאן 56 591

מיר האבן דערהויבן
קוואליטעט
און ארונטערגעלאזט די פרייזן
קומט און זעט אונזערע נייע אנגעקו־מענע שיינע, שטארקע פאבריקס, אין פאפולערע ליכטיקע און טונקעלע שיידס.
MUTUAL TAILORS
305 WINNIPEG PIANO BLDG.
Phone 22 634

נאָטיס

לאזט אונז סטאָרעדזשן אייער פוירני־טשור אין אונזער אפ־טו־דייט פייער־פרואוו ווערהויז. נידעריקסטע רייטס אין וויניפעג.
מיר טוען אויך פאקן און מופן פאר וויניקער ווי איר צאָלט אנדערשוואו.
Crescent Day & Storage
51 553 55 669
נאך 9 אוונט
55 000

די בעסטע רינדענע פלייש
8 סענט א פונט
בהשגחת ועד הרבנים

י. דודעס
467 פריטשארד עווע.
אויך קאנטרי קאסטאמערס קאנען קויפן פאר דעם זעלבן פרייז

וואנצן און קאקראוטשעס
פארניכטעט. ארבעט גאראנטירט
CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

באקאנטמאכונג

מר. יעקב טשעטשיק פון וויניפעג, וועל־כער האט אין פארלויף פון די פארגאנגענע דריי יאָר געוואוינט אין ארץ ישראל, בעט אונז צו פארעפנטלאכן אין דער צייטונג, אז נאכדעם ווי ער האט ניט געוואוינט מיט זיין פרוי, געליע, פאר די לעצטע ניין יאָר, האט ער ארויסגענומען א "סעפעריי־שאן" ביי א היגן אדוואקאט, און ער האט זיך געג'נט לויט דעם אידישן דין מיט זיין פרוי, געליע, ביי רבי יהושע פאלק הכהן כהנאוויטש, און אויך באשטעטיקט פון הרב ישעיה' הלוי הורוויץ, מיט דעם אונ־טערשריפט פון יחיאל אהרן בר' שלמה כהן, אלס אן עדות.

מר. טשעטשיק וועט אינגיכן אפפארן קיין ארץ ישראל. *)

די וויניפעג שטאָט קאָמיטע און ועד הכשרות

נויטיקן זיך אין דריי שוחטי עופות די וועלכע זיינען ווייליק צו קומען אין פארבינדונג, זאלן זיך ווענדן צו אונזער ווירדיקן רב

ר' חיים צבי הערסאָן
289 פריטשארד עווע.
וויניפעג שטאָט קאָמיטע
און ועד הכשרות

חוה טשעראטניק ע"ה

מיר דריקן אוים אונזער טיפ־סטען מיטגעפיל צו איר מאן און קינדער און צו דער גאנצער מש־פחה אין זייער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי אלעמען גע־טרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

אינדעפ. בני אברהם סיק בענעפיט סאָסייטי

א סך אידישע באלעבאָסטעס פון וויניפעג

זיינען צופרידן צו וויסן אז

קרעסענט היימישע קעז

העלפט זיי ארויס צוצוגרייטן די בעסטע מאכלים
אזעלכע ווי
לאָקשן מיט קעז
קרעפלאך מיט קעז
בלינצעס מיט קעז
און מער פון אלץ דעם גוטן אלטן פלאָדן מיט קעז

די דאָזיקע אלע מאכלים געמאכט מיט קרעסענט היימיש געמאכטן קעז דערמאָנען אייך אין די אלטע געשמאקע היימישע מאכלים.
קרעסענט היימיש געמאכטער קעז שפארט אייך איין דעם טראָבל ארום־צולויפן זוכן ווייסן קעז.

נעדיינקט אויך, אז:

קרעסענט היימיש געמאכטע קעז איז פאסטעריזירט
קרעסענט היימיש געמאכטע קעז קאסט בלויז
15¢ א דזשאר אָדער טרוקענע קעז, 8¢ א פונטיקער פעקל
איר קאָנט עס באקומען פון אונזערע מילך סיילסלייט, עס ווערט יעדן טאג געמאכט פרישע.

אויב אונזער סיילסמאן קומט ניט צו אייך, פליז
טעלעפאָנירט 37 101

Crescent
CREAMERY CO. LIMITED
PHONE 37 101

געזעלשאפטלאכער קאלענדאר
(פארעזצונג פון זייט 1)

פארזאמ. און שוועסטער אוונט ביי בנות שלום סאָס., 8 נ. מ., אין נייער ת"ת.

זונטאָג, יוני 28

פיקניק פון היב. סיק בענ. סאָס., אין גרענד ביטש.

הנוער העובד ארויספאר קיין פארט־נערי, 8.30 פרי, פון איינענעם לאָקאל. פראָגראם.

מיטוואָך, יולי 1

יערלאכע פארזאמ. און וואלן פון ופג. פרי לאָאן, 7.30 נ. מ., אין 239 מאני־טאבא עווע.

שלמה אייזנבערג ע"ה

מיט געבויגענע קעפ שטייען מיר ביי דעם פרישן קבר פון אונזער באליבטן חבר וועלכער איז פריצייטיק אוועקגעריסן גע־ווארן פון אונז. מיר האבן ניט קיין טרייסט ווערטער צו אויס־דריקן אונזער צער וועגן זיין פריציייטיקן טויט. מיר ווינשן דער פרוי און קינדער צו זיין געטרייסט און מער פון קיין צער ניט וויסן. זאל די צייט היילן אייערע וואונדן און זאל זיין גר־טער נאָמען זיין אייער טרייסט.
והמקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
קאָמיטע און מיטגלידער
פון
אחדות פרי לאָאן אסאָן.

Gibbson Upholstery & Metal Works

PHONE 22 667

טאפס, אפהאלסטערי, קוירטענס, סיט קאווערס, ראדיאייטאר קאווערס
צוזאמענשטוים ארבעט א ספעציאליטעט
עקספערטן ארבעט
ראדיאייטארס, פענדערס, באדי ארבעט, אסעטילין וועלדינג

144-6 FORT ST., Corner York Winnipeg, Man.

היברו סיק בענעפיט סאָסייטי

25-טער
יערלאכער יובילעאום
"פיקניק"
אין גרענד ביטש
זונטאָג, דעם 28-טן יוני

מען וועט זיך צוזאמענטרעפן ארום דעם סי. ען. אר. סטיישאן, 9 אזייגער אינדערפרי, פון וואנען ספעציעלע קארס וועלן אפפירן אלע מיטגלידער מיט זייערע פאמיליעס און פריינט, צו גרענד ביטש.

א ספעציעלע פראָגראם פון פארשיידענע ספארטס איז אראנזשירט און גוטע און שיינע פרייזן וועלן געגעבן ווערן.

טיקעטס צו באקומען ביי מ. גאלדען, 691 מיין סטריט; וו. אזריקאן, 152 אלפרעד עווניו; ר. קאהען, 241 פריטשארד עווניו און ביי אב. קאהען, 201 מעקגרעגאר סטריט.

דאָס איז דער רעזולטאט ווען מען האנדלט מיט א ראיעלער פירמע

די פערט דאַי וואָרקס לימיטעד
(פאָרטנאָי ברידער)

נאָך א באווייז — א בריוו וואָס רעדט פאר זיך אליין און דערציילט די געשיכטע פון דער ראיעלקייט פון דער פערט דאַי וואָרקס לימיטעד און אירע ברענטשעס

WYNYARD TRADING CO.
S. M. SHERMAN, Proprietor
WYNYARD, SASK.

June 15th, 1931.

The Perth Dye Works Ltd.,
808 Main St.,
Winnipeg, Man.,
Gentlemen:

Allow me to congratulate you on your splendid services.

Two months ago I had occasion to make a trip to Winnipeg for business matters. My train stopped at Winnipeg at about seven-thirty in the morning and when I reached your shop at 808 Main St. it was already open. Being in a hurry, I did not stop to look through the pockets of the suit I left to be pressed, but left instructions and hurried away. In less than one hour I returned for my suit and it was handed to me. Attached to the bag was an envelope containing about fifty dollars that I had, in my hurry, forgotten in one of the pockets.

A firm offering such service is indeed an asset to any city. Again I offer you my heartiest congratulations.

Yours respectfully,
S. SHERMAN.

וויניארד טריידינג קאמפאני,
ס. מ. שערמאן, אייגנטימער,
וויניארד, סאסק.

יוני 15טן, 1931

די פערט דאַי וואָרקס לימיטעד,
808 מיין סטריט, וויניפעג, מאנ.
חשוב'ע הערן;

דערלויבט מיר צו באגריסן אייך פאר אייערע גלענצענדע באדינונגען.

מיט צוויי מאנאטן צוריק האב איך ביי א געלעגנהייט געמאכט א רייזע קיין וויניפעג וועגן געשעפט אנגעלעגנהייטן. מיין טריין האט זיך אפגעשטעלט אין וויניפעג ארום 7.30 אינדערפרי, און ווען איך בין צוגעקומען צו אייער שאפ אין 808 מיין סטריט, איז שוין דער שאפ געווען אפן. איך האב זיך זייער געאיילט און איך האב קיין צייט ניט געהאט איבערצוקוקן די קעשענעס פון דעם סוט וואס איך האב איבערגעלאזט צו פרעסן, נאר איך האב אנגעזאגט וואס מען זאל טאן מיט מיין סוט, און איך בין אוועקגעגאנגען. אין וויניקער ווי א שטונדע האב איך זיך צוריקגעקערט צו אפנעמען מיין סוט און איך האב אים געקראגן. צו דעם בעג אין וועלכן מיין סוט איז גע־ווען איינגעוויקלט, איז געווען צוגעניידט אן ענוועלאָפ אין וועלכן עס איז געלעגן ארום פופציק דאלאר וואס איך האב, אין מיין אייליקייט, פארגעסן אין איינעם פון די קעשענעס.

א פירמע וועלכע גיט אזא סערוויס איז באמת א פארמעגן צו יעדער שטאָט. נאכאמאל שיק איך אייך מיינע הארציקסטע באגריסונגען.

אייער מיט דרך ארץ,
(אונטערגעשריבן) ס. שערמאן

פאר ערשט קלאסיקער ארבעט — גוטער און ארנטלאכער באהאנדלונג
שיקט אייערע קליידער צו

Perth Dye Works Ltd.
Dyers and Dry Cleaners
482-4 Portage Ave. Phone 37 266, Winnipeg, Manitoba

דריי קלינינג!

אין 24 שטונדן קאָנען מיר מאכן אייער סוט צו אויסזעען אזוי שיין פונקט ווי ווען ער איז געווען ניי. פארשטייט זיך, מיר וועלן קומען נאך אים און ברענגען צוריק צו אייך. לאזט אונז אייך שפאָרן געלט אויף אייער דריי קלינינג און דייאינג.

טעלעפאָנירט 55 339
PORTNOY'S DYE WORKS
963 MAIN STREET
פוירסי פארטנאָי, מענעדזשער